

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Det här verket har digitaliserats i ett samarbete mellan Litteraturbanken och universitetsbiblioteken i Göteborg, Lund, Umeå och Uppsala.

Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den tolkade texten kan innehålla fel.

Därför bör du visuellt jämföra den tolkade texten med de scannade bilderna för att avgöra vad som är riktigt.

Om du anser dig ha upphovsrätt till detta material, ber vi dig vänligen kontakta Göteborgs universitetsbibliotek.

The digitisation of this work is a collaboration between The Literature Bank and the university libraries in Gothenburg, Lund, Umeå and Uppsala.

All printed text is OCR processed into machine readable text. This means that you can search the document and copy its text. Older documents with print in poor condition can be hard to process and may contain errors. Compare the interpreted text visually to the scanned image to determine what is correct.

If you believe you own the copyright to this work, please contact the Gothenburg University Library.

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

LUNDS
UNIVERSITET

UPPSALA
UNIVERSITET

SVENSK NOVELLSAMLING. II.

NYA

TECKNINGAR FRÅN ITALIEN

AF

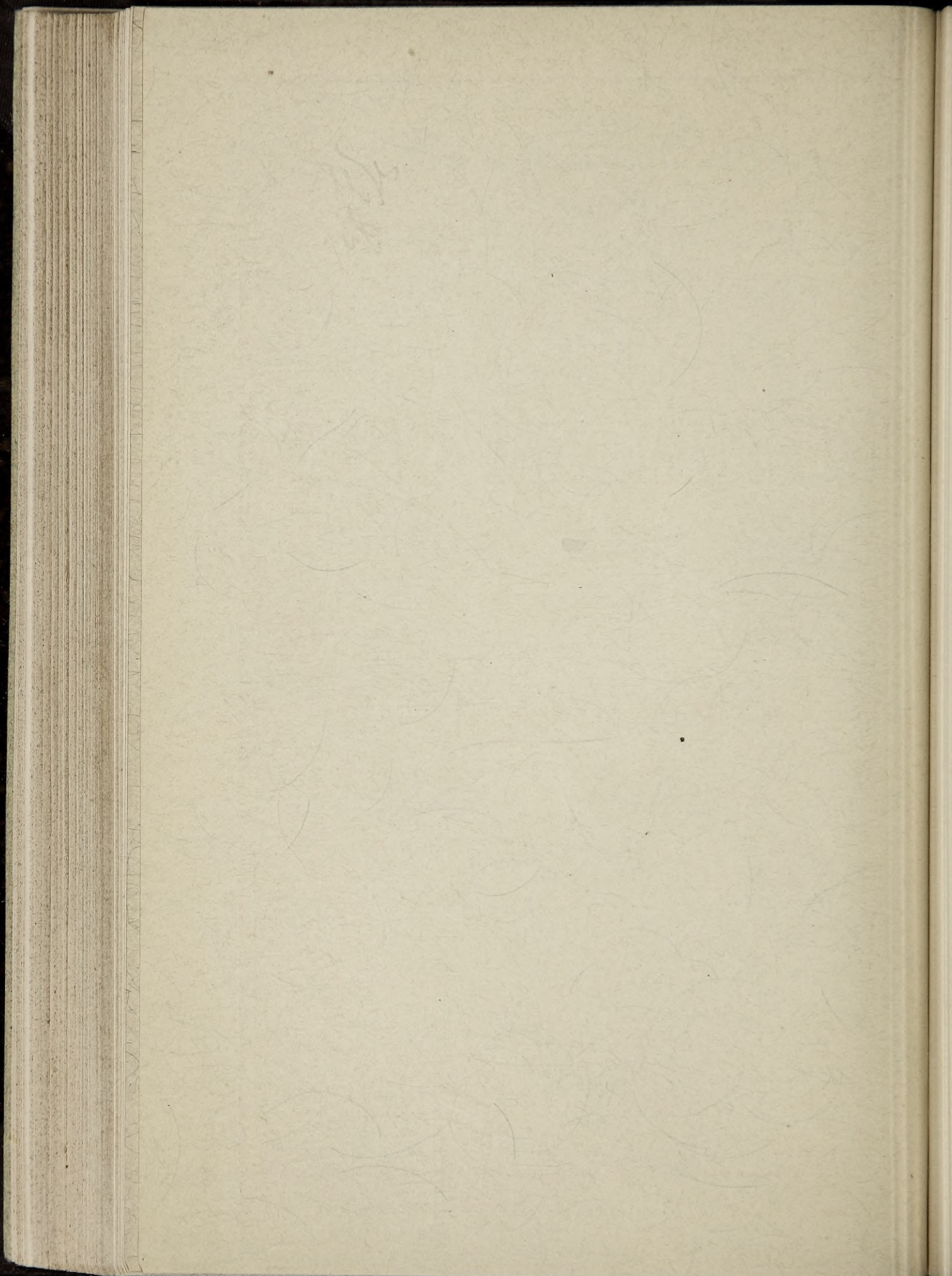
AUGUSTA BRAUNERHJELM

STOCKHOLM
A. W. BJÖRCKS FÖRLAG

1883

Pris: 2 kronor 25 öre.

Vitt.
1872.

NYA
TECKNINGAR FRÅN ITALIEN

AF

AUGUSTA BRAUNERHJELM

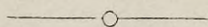

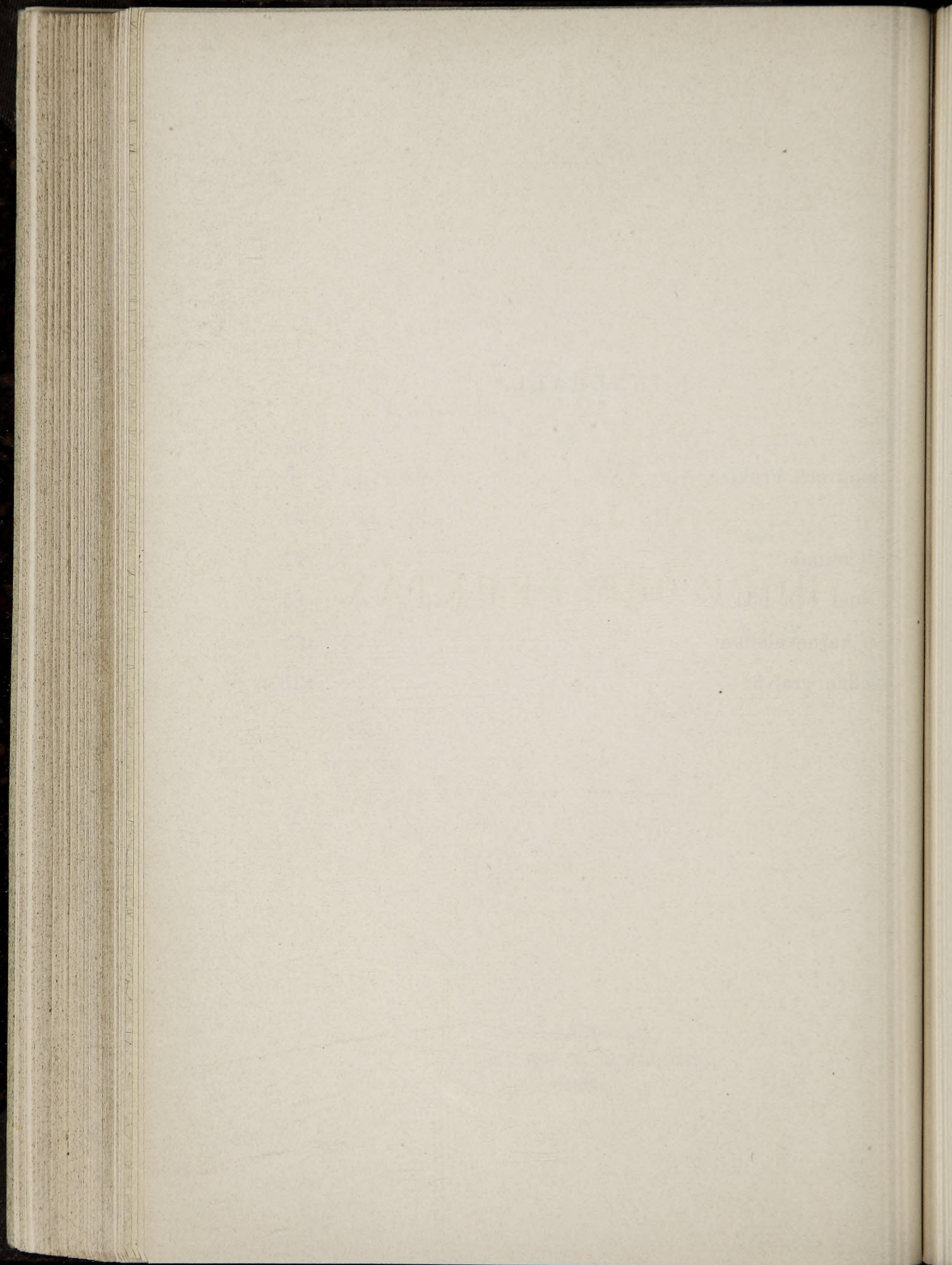
STOCKHOLM,
A. W. BJÖRCKS FÖRLAG.

STOCKHOLM,
TRYCKT HOS K. L. BECKMAN,
1883.

INNEHÅLL.

	Sid.
Hopp och Frukta	5.
Nej	69.
Ett minne	77.
I lust och nöd	85.
En karnevalafton	165.
Mellan grafvar	191.

HOPP OCH FRUKTAN.

ГОРЬКАЯ ПРАКТИКА

Tror ni att vänskap mellan man och kvinna är möjlig, signora contessa?»

Samtalet hade glidit lätt och likgiltigt öfver små nyheter för dagen, då marchese Enrico Della Rovere utan minsta anledning lät denna fråga undfalla sig. Hans röst hade samma verldsmannamessigt bekymmerslösa tonfall, som om han i förbigående yttrat några ord om utsigterna för det härliga Majvädrets fortvarande, men hans blick fäste sig en sekund fullt och brännande på den unga, sorgklädda kvinnan under magnoliaträdet framför honom.

Vittoria De Sardi flägtade långsamt med solfjädern.

»Mera möjlig än mellan två kvinnor», svarade hon, »och jag tror äfven på den vänskapen.»

»Har ni pröfvat?»

»Jag har aldrig haft en vän, hvarken manlig eller kvinlig — och jag vill ingen hafva», tillade hon med en flyktig betoning.

»Är ni rädd för att förlora er tro?»

»Kanske — eller kanske jag är mig sjelf nog.»

»Ingen kvinna är sig sjelf nog.»

»Lättare dock än mannen. Qvinnan fyller inifrån sig den verld, hvilkens medelpunkt hon gör sig till. Mannen söker utom sig en verld, som kan fylla lifvet för honom.» Hon hade rest sig upp och sträckte sig efter de praktfulla, doftande magnoliablommorna ofvanom henne. »Sedan blir frågan, när och hvarför de största misstagen begås.» Hon bröt den halföppna knopp, hon utvalt, hvarvid ett regn af hvita blad och blomståndare föll ned från grenen öfver hennes svarta hår och klädning. Åter fästes Enrico Della Roveres blick fullt och brännande på henne.

»Tror ni på kärleken, contessa De Sardi?»

»Jag vet icke. Jag vet blott att jag icke skulle vilja gifva min kärlek, om jag ej äfven utan minsta tvekan kunde gifva min aktning.» Hon satte magnolian vid sitt bröst. »Låtom oss gå till trädgårds-salongen nu. Det är icke här nere jag brukar mottaga mina gäster, och om ni icke kommit tidigare, än jag kunnat vänta någon, skulle ni icke behöft uppsöka mig i denna min enskilda tillflyktsort.»

Hon gick framåt gången utan att se sig om efter honom. Han lät henne gå, ty han visste att hon icke skulle ha låtit hindra sig, men han satt kvar vid grottan under magnoliaträdet i hennes enskilda tillflyktsort, som hon sagt. Han hade icke rättighet dertill, lika litet som han haft rättighet att komma tidigare än hennes tillkännagifna mottagningstimme och

att uppsöka henne i trädgården i stället för att låta anmäla sig. Tillrättavisningen i hennes ord var tydlig, ännu tydligare än den dolda tanken i de föregående yttranden, som han dock förstått så väl. De hade alla varit riktade mot honom, och hans vanligen bleka ansigte blef af lidelse än blekare.

Vittoria, af föräldrarne såsom helt ung flicka, knappast hunnen ur barnaåren, gift med den rike, men många år äldre grefve De Sardi, var enka sedan ett halfår. Enrico Della Rovere hade gjort hennes bekantskap under mannens lifstid, hade älskat henne, men funnit att icke all kärlek vinner framgång, en för honom ny och öfverraskande omständighet, som endast kom hans eld att låga än högre, och De Sardis död dämpade den icke. Så snart den unga enkan åter begynte se sin umgängeskrets, var han en af de första som sökte tillträde, dock allt jemt kände han samma skranka lugnt, utan uppseende men bestämdt och, som det tycktes, öfverstigligt rest emot sig. Då hon tidigare på våren än någon annan, tidigare än hon sjelf någonsin haft för vana, lemnade sitt palats i Rom och flyttade till villan utanför murarne, vaknade ett nytt hopp hos honom. I naturen, bland trädens skuggor och blommornas glödande fägring stämmes ju sinnet vekare och hjertat varmare än i de etikettunga salongerna vid stadens gator.

Och nu hade han åter blifvit tillbakavisad. Hans

blod sjöd, han hade kunnat döda henne. Han hade velat sönderslita denna sköna kropp, som han icke fick famna, han hade velat krossa, söndertrampa detta stolta hjerta, i hvilket han icke förmådde tända en glöd lik den, som brände honom.

Han hörde vagnar rulla fram till villan. Han visste, att det nu vore hans skyldighet att antingen befinna sig i kretsen af Vittorias öppet och allmänt mottagna gäster eller också vara helt och hållet borta; han visste, att hon väntat, att han skulle följa henne, och att hon icke stannat för att befälla honom komma, endast emedan det icke fallit henne in, att han kunde dröja, men han satt stilla. Han ville icke se henne bland andra, som hade alla samma rätt som han till hennes ord, hennes blickar, hennes leenden, och om han komprometterade henne, hvad frågade han der-efter, då hon vägrade att älska honom? Det låg ett slags grym njutning i tanken, att han nu dock liknade en i tysthet gynnad, som, gömd och darrande af längtan efter lyckans förstulna ögonblick, väntade på de öfrigas, de likgiltigas affärd. Men på samma gång pinade han sig sjelf med att försöka föreställa sig, hvilka som nu vore hos henne, som hon talade med, som sågo hennes skönhet, som beundrade henne. Han skar tänderna vid denna sista tanke.

Ljudet af snabba, manliga steg väckte honom. Kom någon, som verkligen egde rätt att vänta i un-

dangömd enslighet? Ettore Castelnardi! En, som han räknat främst bland sina vänner. Men vänskapen gälde intet, om hans kärlek korsades.

»Enrico, är du förryckt? Hvem sätter sig så här att drömma i ett fruntimmers trädgård?»

»Hvarifrån kommer du?» Ettors ord hade till en viss grad lugnat honom, men han ville vara säker.

»Från grefvinnan Vittorias mottagningssalong naturligtvis. Hvarifrån annars? Hon skickade mig att säga dig, att när personer komma på besök hos henne, väntar hon att de icke skola tillbringa hela tiden hos hennes trädgårdsmästare.»

Vittoria ämnade icke låta kompromettera sig.

»Hvilka äro der uppe?»

»Först och främst mrs Berkton, förstår du väl, den engelska amfibien, som är med öfverallt i år och vill göra folk yra i hufvudet med sina teorier. Hon hade visst gerna hjälpt mig att söka upp dig, men jag tog till flykten, innan afsigten hann uttalas. I dag har hon slagit sig på kärleken — eller äktenskapet, icke vet jag. Hon påstår, att kärlekens förnämsta element är aktning och att ingen sann kärlek är möjlig utan att vara bygd på ömsesidig aktning och ömsesidigt förtroende. Hvad skulle jag taga mig till med ett fruntimmer, som predikar något sådant?»

En eldorm ringlade under Enricos halfslutna ögonlock. Han mindes Vittorias ord för en stund sedan.

»Och hennes påstående vann allmänt bifall?»

»Hertiginnan di Merlese smålog och ryckte på axlarne. Prinsessan Aldovisi suckade. Stackars liten, hon är ju allt jemt förälskad i sin man, och huru stort hennes förtroende är, det vet hon bäst sjelf. Endast vår vackra värdinna uppträdde öppet till försvar för kärlekens rättighet att vara till endast och allenast för sig sjelf.»

»Grefvinnan De Sardi?»

»Ja, du skulle ha hört henne, hon var förtjusande. Jag skulle ha kunnat dö genast vid hennes fötter, om jag icke haft ett möte klockan half sex i dag, som icke får försummas.»

»Grefvinnan De Sardi sade —?»

»Kärleken är intet värd, om den icke förmår bära till och med brist på aktning och förtroende. Fordrar den något utom sig för att kunna lefva, då är den icke kärlek, endast ett kallt begärande af någon obestämd känslas tillfredsställande, och —»

»Hon ljuger! Denna qvinna ljuger för oss alla! Nyss sade hon åt mig, att hon icke ville gifva sin kärlek, om hon icke äfven kan gifva sin aktning.»

Enrico hade sprungit upp, glömsk af all besinning, all både yttre och inre sjelfbeherskning.

»Åh!» Castelnardi qväfde ett leende, som ville bryta fram på hans läppar. »Är det därför du spelar svärmodig drömmare här i grottan? Men nog fick

mrs Berkton höra hennes verkliga mening. När jag nu tänker efter, var det något egendomligt i hennes sätt, nästan som om hon tvungits af en dold lidelse att säga mera än hon egentligen ville — alldeles som du nyss. Skulle du verkligen vara fast, Enrico?»

»Älskar hon någon? Hvem älskar hon?»

»Dig må hända. Då är hon värre deran än prinsessan Aldovisi till och med.»

»Ettore, intet skämt nu, jag ber.»

»Icke illa menadt. Men — ja — jag förstår icke — hon är så regelrätt försigtig i hela sitt yttre uppträdande, att hennes like icke finnes i hela Rom, men det påstås ju att hon icke är omöjlig att vinna, och kanske är hon rädd. —» Castelnardi afbröt sig tvärt, en sällsam sprittning kring Enrico Della Roveres mun väckte ofrivilligt en aldrig drömd misstanke.

Della Rovere teg. Detta rykte var han skuld till, han visste det. Upphetsad ända till hat mot henne, som var oåtkomlig för honom, hade han en gång, då hon visat sig mer än vanligt kall, på ett kafé kastat fram några lösa ord, som sedan löpt vidare och växt allt jemt. Han hade satt en fläck på den qvinna, som han älskade, om af hämd för att hon motstått honom, om af begär att visa sin sårade fåfänga genom att framhålla för sig och andra att här blott vore fråga om hvem som hunnit först att vinna en af många eftersträfvad ynnest, om af ett ögonblickligt

lidelsens raseri, som sökte luft utan att göra sig reda för huru bitterheten träffade, det kunde han icke sjelf göra reda för. Men lika lätt som det är att låta ett lättsinnigt ord flyga ut i verlden, lika omöjligt är att åter göra dess verkan om intet, och marchese Della Rovere hade blygts för att erkänna, att han smutsat en qvinna, om hvilken han icke visste annat fel, än att hon, en annans hustru, icke mottagit en otillåten kärlek.

»Jag älskar henne», sade han slutligen utan att se Castelnardi i ansigtet, »och jag har spanat så noga, som svartsjuka kan spana. Om någon qvinna i verlden är ren, så är det hon.»

»Det lär bli svårt att få någon att tro detta nu mera», genmälde Castelnardi kallt, »och det obehagligaste är, att du icke kan slåss med dem, som förtalat henne. Kom nu, så gå vi upp till salongen.»

»Ettore —»

»Här är icke rätta stället för utbyte af förtroenden. Kom.»

Enrico följde, viss om att hans vän förstått allt och i denna stund dömde honom så strängt, som en person med hans lynne förmådde döma någon, men lika viss om att Ettore i nästa ögonhlick skulle vara färdig att hjälpa honom i hvilken förlägenhet som helst.

»Mina damer», sade Castelnardi, då de inträdde

i salongen, »jag anhåller om öfverseende för marchese Della Rovere. Jag har varit hans förtrolige vän, allt sedan vi voro i skola tillsammans, och jag kan försäkra, att han ända hittills aldrig skrivit vers eller gått i sömnen. Nu —.» Han afbröt sig suckande och förde handen betydelsefullt mot pannan.

»Nu?» fullföljde hertiginnan di Merlese skämtsamt frågande. »Till vilkendera sjukdomen är han hemfallen?»

»Höra de icke tillsammans? Jag har alltid trott det. Och visst är man en smula sömngångare, om man ämnar besöka ett vackert, älskvärdt fruntimmer, men i stället sätter sig att fantisera ensam under blommande magnoliaträd vid sorlet af en springbrunn. Blomdoft och sorl af vatten må vara poetiskt, vackert, förtjusande, men nog föredrager jag doftet af en qvinnas leende och välljudet af en qvinnas melodiska röst.»

»Ni blir ju sjelf skald, signor Castelnardi», anmärkte Vittoria med en halft lekfull anstrykning af ironi. »Men säg mig, huru doftar egentligen en qvinnas leende?»

»Signora contessa, ni har aldrig älskat — ni har aldrig gifvit er kärlek åt någon, menar jag, annars skulle ni hafva förstått att läsa svaret på er fråga i denne någons ögon.»

»Det är sant», suckade prinsessan Aldovisi och slog upp sina vackra, trånande ögon.

Hertiginnan di Merleses blick gled lätt öfver först Castelnardi, sedan Vittoria, som något stolt höjt sitt hufvud.

»Är ni skald, marchese?» utbrast nu mrs Berkton. Hon hade med en viss otålighet åhört det föregående ordbytet men icke förr funnit tillfälle att falla in. »Låt mig veta hvad ni skrifver.»

»Castelnardi gör mig för stor heder med ett dylikt påstående», mumlade Enrico undvikande och fördömde inom sig sin galenskap att drömma i trädgården, som nu icke lemnade honom annan utväg än att låta Ettore's påfund gälla hvad det kunde för tillfället, med utsigt att hafva det hängande öfver sig efteråt som en alltid återkommande anledning till förtret.

»Hvilken gren af skaldekonsten egnar ni er åt?» fortsatte mrs Berkton förhöret. »Den lyriska?»

»Erotiken?» förmodade prinsessan Aldovisi.

»Eller dramatiken», framkastade hertiginnan di Merlese.

»Dramatiken! Hvarken mer eller mindre.» Fågeln, som prydde mrs Berktons hatt, darrade, gripen af egarinnans intresse. »Marchese, ni måste göra mig reda för edra planer. Det är ingen lätt uppgift ni föresatt er.»

»Nej, man måste vara född improvisatör för att lyckas», anmärkte hertiginnan.

»Improvisatör? Ja, må hända så måste vara. Manne Shakespeare. — Har ni studerat vår Shakespeare, marchese?»

»Förlåt mig», inföll Castelnardi, »vi skola icke förvirra vårt skaldeämne. Alla tankar och planer jäsa ännu omoget inom hans hufvud, men jag för min del misstänker att han vacklar mellan subjektiv lyrik och allmän verldssmärt, sjelfföraktet inberäknadt.»

»Jag ser», sade mrs Berkton, eftertänksamt nickande och beskådande den intressante marchesen.

»Ja, pessimismen är tidens riktning.»

»Brist på luft och rörelse. Intet hjälper så bra mot pessimism som en skarp ridt och efteråt en god middag med oförfalskadt vin. Dåligt vin förgiftar själen.»

»Så mycket gift då, som måtte spridas från kaféerna.» Vittoria talade likgiltigt, men det korta skratt, som åtföljde hennes ord, ljöd något hårdt.

»Mera än någon anar. Måtte englarne förlåta allt ondt i verlden.»

»Englarne hafva ingen annan utväg, om de icke vilja blifva demoner», sade hertiginnan.

»Så händer ibland», genmälde Vittoria, »och jag kan knappast fördöma dem därför.»

»Icke fördöma demonerna?» utbrast mrs Berkton förfärad. »Min bästa grefvinna, ni menar icke hvad ni säger.»

»Ni har rätt, jag menade egentligen, att jag fullkomligt förstår dem.»

»Och dock blir ni aldrig en demon sjelf», sade hertiginnan leende.

»Hvem vet? Kanske är jag det redan.»

»Så äro englarne öfverflödiga», inföll Castelnardi. »Men jag tror icke på demonerna, jag har aldrig sett någon.»

»Ock likväl finnas de.»

»Och äro lyckligare än någon annan», bifogade prinsessan Aldovisi. »De vinna allt, de beherska alla, intet felas dem.»

»För en tid tyckes det så», förklarade högtidligt mrs Berkton, som nu vaknade ur sin häpnads förstening, »men i den eviga elden —»

»Ingen eld räcker evigt, så vidt jag funnit», afbröt Castelnardi med djupt allvar, men ögonen glittrande af återhållen spefullhet.

»I den eviga elden skola de fördömda förgås, så är det sagdt», fortfor mrs Berkton med tillrättavissande eftertryck.

»Det är skada ändå, om de äro vackra.» Castelnardi blef allt allvarligare, ju mera hans ögon glittrade. »Jag bönfaller om en smula barmhertighet.»

»Ingen barmhertighet finnes för det onda, så säger vår kyrka.»

»Också vår, men vi taga det icke så bekymmersamt», sade hertiginnan och steg upp för att taga afsked, hvarvid blef en allmän rörelse till uppbrott. »Var på er vakt», hviskade hertiginnan, då hon helsande böjde sig mot Vittoria, »de båda herrarne ha sammansvurit sig mot er. Och ni är ingen demon.» Hon vände sig bort utan att afvakta ett svar. »Marchese Della Rovere, ni ämnar gå, ser jag, vill ni följa mig till min vagn?»

Då Vittoria blef ensam, sjönk hon ned i soffan, ett uttryck af smärta och trötthet smög öfver hennes anletsdrag, och hon lutade sig tillbaka mot ryggstödet, ögonen tillslutna, händerna hopknäppta i knäet. Vagnarne rullade bort, det blef tyst omkring henne. Men i trädgården utanför lekte våren i rusig fröjd, lekte på de smaragdkimrande gräsplanerna, der guldglänsande skalbaggar surrade bland de lätt omkringfladdrande fjärilarne och blomgrupperna glödde i skiftande färgprakt; under stenekarnes mörka hvalf, der den doftunga luften ångade mot springbrunnarne i bakgrunden; i pinielunden, der den sjunkande solens strålar gnistrade mellan de höga smärta stammarne; på kullarnes sluttningar, der pomeransernas och camelietrådets hårda grönska stod starkt fram mot klångrosornas blomklasar, som i mjuka, fylliga massor täckte muren bakom; och från lund till lund, från träd till träd klang näktergalens längtande lock.

Luftens flägtar böljade varma in genom de öppna fönsterdörrarne och med dem alla vårens dofter, alla vårens röster, all vårens liffulla glädje och trånad, vårens aning och fordran, så öfversvallande glad och så vemodig på en gång.

Vittoria spratt till och såg upp, ett ljud, som icke var vårens, hade stört henne. Enrico Della Rovere stod i dörren.

Deras blickar korsades, hans trotsigt bedjande, hennes förtrytsamt förebrående. Öfver hennes ansigte och hals göt sig en brännande rodnad, som blef flammande purpur, då han kom fram och satte sig midt emot henne; hela hennes väsen tycktes låga af en inre eld, men ännu satt hon orörlig. Icke ett ord vexplades. Striden var börjad, men den fördes blott genom blickarne, som brötos mot hvarandra. Det var en bön, det var en fordran, han rigtade till henne, lidelsen hade sprängt alla band och tiggde om svar, spanade ångestfull efter en känsla, en tanke, en rörelse, som kunde gifva fäste för hoppet, men den möttes af en fast afvärjande vilja, under hvilken dallrade en smärta, som han icke förmådde tyda, och som därför skrämde honom, på samma gång den allt mera stegrade åtrån efter att genom egen glöd kunna betvinga det, som låg främmande mellan dem och undanhöll honom hennes kärlek.

»Ni vredgas på mig», orden trängde hest fram

öfver hans torra läppar, »och ni har full rätt dertill, ni vet icke sjelf huru mycket.»

»Icke?»

»Jag har velat göra er till min älskarinna för en nycks skull — ty det var blott en nyck, som först drog mig till er.»

»Jag vet det.»

»Ni var ung och skön, skönare än någon jag ännu sett, och åt ingen hade ni unnat ens skymten af ett företräde, jag frestades att vinna hvad ingen annan vunnit.»

»Jag vet det.»

»Och när nycken blifvit lidelse, när jag sjelf förtärdes af den brand, som jag velat tända hos er för att förströ mig ett ögonblick, men icke lyckades draga er ned till mig, då svärtade jag ert namn. Ni har varit utsatt för förtal, och detta förtal har jag väckt.»

»Jag vet det.»

»Ni vet det?!» Han stirrade in i hennes ögon, som åter hårdt och afvärjande mötte hans, och blixtsnabbt flög för honom tanken att han dock kanske skulle kunna tyda smärtan, som skymtade genom hårdheten. »Men vet ni också, huru jag nu älskar er? Låt mig försona hvad jag brutit.»

»Kan ni förinta de ord, som uttalats? Kan ni förinta de tankar, som dessa ord framkallat? Kan ni utplåna hvad jag känt under trycket af en orätt-

visa, som det icke stått i min magt att skydda mig emot?»

»Förlåt mig.»

»Förlåta är icke att glömma.»

»Att älska är att glömma. Älska mig.»

»För att lemnas, sedan er lidelse är mättad, och se er börja samma lek hos en annan.»

»Hela mitt lif tillhör er, blif min, blif min hustru.»

»För att ännu förr se huru litet det är, som tillhör mig af ert lif. Nej, nej, nej, jag blir ingen mans hustru mer! Jag har förlorat min tro. Han tog den först ifrån mig, min man, som jag kastades i armarne på, utan att någon hade barmhertighet nog att lära mig, hvad jag gick till mötes, sedan alla, som jag sett gäckas med det jag höll högt, leka med det jag brann för, eftersträfva det jag föraktade. Vi kunna icke lefva utan att tro, vi qvinnor, tron är vårt stöd, vår styrka, det enda som upprätthåller qvinnan inom oss. Vi kunna umbära allt, vi kunna lida allt, vi kunna bära de tyngsta bördor, de smärtsammaste pröfningar, så länge vi ega något att tro på. Gif oss blott en spindeltråd att hålla fast vid, och med den knyta vi samman hela lifvet, slit tråden och qvinnan är död, endast qvinnokönet lefver än — tyvärr. Ni veta icke, ni män, hvad ni göra, då ni taga vår tro ifrån oss, ingen synd är svårare. Och så har äfven ni syndat, marchese Della Rovere.»

Hon hade sprungit upp och gick häftigt fram och tillbaka.

»Försona! En man förorättar en qvinna, han sårar hennes djupaste, renaste känslor, han blottställer henne inför andra, inför sig sjelf, inför hennes eget medvetande, och allt skall vara glömdt, undanstruket, blott han begär att få försona. Huru försona? Genom att gifva sin kärlek? Men all hans kärlek är ju endast en fordran. Han älskar ju blott för att få äga, för sig ensam helt och hållet vinna den älskade. Kan att taga kallas att gifva?»

Enrico stälde sig i hennes väg och grep båda hennes händer.

»Ja, det kan det. Ingen är i stånd att taga utan att gifva så mycket af sig sjelf, som han förmår. Jag älskar er Vittoria, förlåt att jag förorättat er och hjälp mig att förlåta mig det sjelf.»

»Hvad är det ni ber mig förlåta?»

»Att jag förtalat er.»

»Men förstår ni då icke, att detta är hvad som smärtar mig minst?» Hon slet sig lös från honom. »Det lättsinniga sätt, hvarpå ni män tala om oss qvinnor upprör mig alltid, men att det nu gälde mig sjelf, det har jag länge sedan förlåtit. Det har kommit mig att känna bitterhet, men icke hindrar det mig att tro på er, vet icke jag huru mycket hat, som

gömmes inom kärleken — otillfredsstäld kärlek åtminstone», tillade hon hviskande och vände sig bort.

Enrico stod tyst en stund, blicken fäst på Vittoria. Hon hade stannat vid trädgårdsdörren och såg ut, bort öfver gräsplanen åt de skuggiga löfhvalfven, der nakna galarne drillade.

»Contessa De Sardi», sade han slutligen med låg röst.

»Det torde vara tid på att ni går nu, marchese Della Rovere», anmärkte Vittoria utan att röra sig. »Ert besök har räckt länge, och ni har gifvit min betjening nog för i dag att undra öfver.»

»Jag skall gå», svarade Enrico med samma låga röst, som kom hvart ord att ljuda liksom vore det en smekning. »Bevilja mig blott en bön först, contessa De Sardi. Låt mig se er småle en enda gång, jag har aldrig sett det, och ett ljuft minne kan ni ju unna mig.»

Vittoria vände sig förvånad om emot honom.

»Nu förstår jag er icke. Så allvarsam brukar jag ändå icke vara, att jag aldrig småler.»

»Ett fruntimmers leende, ja, som tjusar tusende och värmer ingen, men det är qvinnan, jag vill se, och hon är icke död inom er. Hos många, flertalet kanske, har qvinnan aldrig lefvat, men hos er lefver hon, om också den sista skymten af tro tages ifrån er. Låt mig se en qvinnas leende.»

Vittoria såg forskande på honom och rodnade.

»Kan ni känna denna skilnad?» sade hon långsamt. »O! då har ni ännu icke förqvåft det sista fröet till godt inom er.»

En ljusning spred sig plötsligt öfver hennes ansigte. Det var icke ett leende, det var som om en solstråle brutit fram ur hennes ögon, upplyst anletsdragen, dallrat kring läpparne och gjutit en ström af klarhet öfver hela hennes varelse; hon blef så vek och mjuk, så ljus, så lätt och luftig, det var som om ett nytt väsen stigit fram i hennes ställe och nu lyftes af en onämbar glädje öfver all jordens mörker och tunga.

Enrico störtade till hennes fötter, kysste hennes klädning, hennes händer, tryckte dem mot sin panna och sina ögon, kysste dem åter i stormande hänryckning, och Vittoria drog sig icke undan honom.

»Säg icke att ni icke kan älska. Säg icke att ni icke kan förlåta. Ni är ingen demon. Gif mig er kärlek. Gif mig lyckan, gif oss båda lyckan. Jag älskar er, älska mig.»

»Och sedan?» Ljuset i Vittorias blick dog bort och lemnade rum för en bitter smärta.

»Hvarför tänka på sedan? Om vi alltid skulle förderfva stunden med ett sedan, vore lifvet outhärdligt. Lägg stund till stund, fångsla ögonblicket, och ett sedan finnes icke, det blir alltid ett nytt nu,

skönare än de förgångna, ty det bär dem alla inom sig.»

»Nej, jag kan icke, jag vill icke. Gå! Jag tror icke på kärleken, jag tror icke på mannens kärlek.»

»Men ni tror på qvinnans?» Enrico, allt jemt knäböjande, tryckte varmt hennes händer mot sitt bröst och såg upp till henne med en vinnande blick, som fångslade hennes. »Ni tror på qvinnans kärlek, contessa Vittoria? Vet ni icke, att ingen man motstår en qvinna, som tror på sig sjelf?»

»Hvad är kärlek? Jag har sett en lek, som lefvat i stundens nu och tröttnat i stundens sedan. Jag har sett en lidelse, som söker tillfredsställelse och förflyktigas, när den icke längre finner något lockande och rusande nytt. Men detta är icke den kärlek, jag drömt mig.»

»Hurudan har er dröm varit?»

»Finnes någon, som älskar den älskade? Är det blott kärleken, vi alla söka, och är den, vi tro oss älska, blott ett väsen, som vi hoppas skall fylla vår längtan? Gå, marchese, jag vill det.» Hon lösgjorde sina händer och gick ifrån honom.

Enrico reste sig upp, men ingen förödmjukelse syntes i hans hållning.

»Ni förbjuder mig dock icke att återkomma?»

»Alla Onsdagar som vanligt är jag hemma för vänner och bekanta.»

»Jag vill icke vara blott en bekantskap för er, och jag är icke er vän. Jag tror icke på enkel vänskap mellan man och qvinna, signora contessa. Får jag komma någon gång mellan Onsdagarne?»

»Blott då.»

»Jag lyder.»

Enrico bugade sig och gick. Vittoria lyddes efter hans steg. När de ej hördes mera, sjönk hon ned på en stol och dolde ansigtet i händerna.

»Och likväl älskar jag honom.»

* * *

Ett par timmar senare på qvällen gick Enrico tillsammans med Ettore Castelnardi utefter Corso. Castelnardi pratade och skämtade, kriticerade de förbigående, berättade historier, teg icke ett ögonblick. Della Rovere, tyst som muren, tuggade tankspridt på sin slocknade cigarr.

»Vill du ha eld? Det tycks mig, som om du alldeles ingen hade qvar. Brann den ut helt och hållet i Villa De Sardi?»

Enrico stannade och stirrade på gaslågan i lyktan framför dem. Castelnardi lät honom hållas och roade sig tålmodigt en stund med att tyst mönstra alla fruntimmer i närheten.

De hade hunnit fram till Piazza Colonna. Musiken spelade ett potpourri ur Aida, och under instru-

menternas beherskande tonvågor böljade sorlet af springvattnets plaskande och mumlet från den lefvande strömmen, som rörde sig kring torget. Der utbjödos tändstickor, tidningar och blommor; der utbyttes åsigter om de senaste telegrammen och dagens förhandlingar i deputeradekammaren, inflikades väl äfven ett och annat ord om senaten; der föllo — mera sällan dock, ty dagens sträfvanden glömdes så gerna under qvällens fristund — behjertansvärda meddelanden om dyra priser och pigornas oduglighet mellan estetiska utgjutelser öfver konst och musik, mellan minnen och sqvaller från theatrar, promenader och salonger, mellan sprittande skämt och hviskade förtroenden, hviskade böner och löften. Pannor rynkades, pannor slätades, läppar logo, ögon blixtrade, händer funno hvarandra och händer skildes — huru många tårar, som perlade osedda inom unga och gamla hjertan, det räknade ingen. Lifvet brusar, lifvet lockar, värmdt af våren, med flödande fullhet, låt alla tankar på smärtan fara. Den har ju sin rätt att vara till, också den, men om äfven sorgen gnager djupt och bittert, så är det dock skönt blott att lefva.

»Enrico», Castelnardi stötte sin vän i sidan, »ser du den lilla brunetten der, som mamman håller så säkert under armen? Just nu lyckades den unge herrn bakom dem, han med de vackra mustascherna, att smussla till henne en biljett. Så sedesamt hon

hör på de gamla fruarnes prat och så oskyldigt hennes hand smyger ned i fickan med biljetten. Var säker på att hon aldrig får tala med en karl utan att mammans blickar följa henne. Om mammorna icke så uppenbart gjorde sig allt detta besvär med att vakta sina döttrar, skulle de bli mindre förtretligt be-
dragna. Nu vänder hon sig om och ser på de vackra mustascherna. O, sådana ögon! Om hon ville se på mig så der! Blir du icke afundsamt stämd, Enrico?»

»Galenskaper!» genmälde Enrico litet otåligt.

Det ryckte i Castelnardis ögonvrår, men han återhöll ett skämtsamt ord, som var nära att undfalla honom. Trots sin tankspriddhet märkte Enrico detta.

»Du har rätt», sade han enkelt, »tiderna förändras och vi med dem. Är du ännu min vän, Ettore?»

»En dylik fråga trodde jag icke skulle behöfva ifrågakomma mellan oss. Men fördömdt dumt har du burit dig åt.»

Della Rovere kramade sönder sin cigarr och kastade bitarne ifrån sig.

»Kom, så gå vi öfver till kaféet. Kanske träffa vi bekanta der, jag tyckte jag såg Merlese nyss.»

De banade sig väg genom vimlet på torget fram till raden af småbord framför caffè Colonna.

»God afton, Della Rovere», ljöd från ett af bordet. »God afton, Castelnardi. Här finnes plats och tillfälle att njuta af vårt sällskap.»

De båda herrarne slogo sig ned i kretsen, och Castelnardi bestälde punsch för sig, glace för Della Rovere.

»Jag vill icke ha glace», sade denne.

»Tyst, jag känner ditt temperament. Ät glace och knota icke.»

»En vermouth», befalte Della Rovere.

»För hetsigt, för hetsigt», mumlade Castelnardi. De öfrige herrarne skrattade.

»Finnes någon särskild orsak, hvarför Della Rovere behöfver afkylas i qväll?»

»Åh, han är alltid på kokpunkten.»

»Hur skulle han kunna vara annat, han, alla frun. timmers gunstling?»

»Den lycklige!»

»Den förståndige! Han hinner aldrig tröttna.»

»Men det har varit något besynnerligt med honom på sista tiden. Är han trött eller obeslutsam?»

»Kokar öfver kanske?»

»Har ni varit hos den vackra enkan De Sardi i dag, Enrico?» Det var prins Aldovisi, som afbröt skämtet med denna släpigt framställda fråga.

»Ja, jag har varit der», svarade Della Rovere med en ovanlig bestämdhet i rösten och mötte Aldovisis blick nästan utmanande.

»Också jag», bifogade Castelnardi bekymmerslöst. »Din fru var der, vacker och behagfull som alltid.»

»Jag hoppas att hon icke störde.»

»Störde hvem?»

»Hvem?» Aldovisi slog askan af cigarren och sneglade litet elakt på Enrico.

»Du menar mig», sade marchesen lugnt. »Tillåt mig upplysa dig om, att man icke kan störas, när man inga rättigheter har.»

»Och när man får rättigheter, låter man icke störa sig. Så vare det.»

»Jag har ingen ynnest af grefvinnan De Sardi att berömma mig af, lika litet som någon annan har det, hvilket hvar och en kunnat se, som velat begagna sina egna ögon i stället för att lyssna till uselt förtal.»

Marchese Enrico talade med låg röst men skarpt eftertryck. Ett halft smålöje lekte på allas läppar undantagandes Castelnardis, men ingen sade ett ord utom hertig di Merlese, som hittills suttit tyst.

»Det är ridderligt och fullt rätt att försvara det fruntimmer, man egnar sin hyllning», sade han, »helst om man sjelf en gång trott på förtalet.»

»Jag har aldrig trott på det, och jag hoppas att ni, mina herrar, nu skola tro mig, då jag förklarar, att jag sjelf är orsaken till detta förtal genom ett yttrande, som jag en gång fälde i närvaro af några af er. Jag hade blifvit tillbakavisad, och i harmen deröfver gjorde jag mig skyldig till denna låghet, för

hvilken jag är glad att nu kunna i någon mån gifva grefvinnan De Sardi upprättelse.»

»Och hvad betalar hon för den upprättelsen?» frågade Aldovisi.

En blyxt af vrede sköt ur Enricos ögon, men han beherskade sig ögonblickligen.

»Jag har bedt henne blifva min hustru, och hon har vägrat.»

Det var tyst i kretsen, äfven Aldovisi förstummades. Efter några ögonblick räckte hertig di Merlese Enrico sin hand.

»Så hoppas jag, att icke denna vägran är oåterkallelig, och vinner ni, lyckönskar jag er upprigtigt.»

Enrico tryckte varmt hertigens hand, reste sig och gick med en bugning för de församlade. Men när han aflägsnat sig några steg, hörde han ett undertryckt skratt bakom sig. Han vände tvärt om.

»Hvem skrattade?»

Ingen svarade.

»Hvem skrattade?» upprepade han, blek som ett lärft.

»Jag», svarade Castelnardi hastigt. »Ämnar du icke betala din vermouthe?»

»Du?» Enrico såg sig misstroget omkring i kretsen. »Jag kände icke igen din röst.»

»Det är vermouthe's fel. Jag får visst lof att följa dig hem.» Han kastade betalning för sig och

marchesen på bordet, fattade vännens arm och drog honom med sig, kort nickande åt de öfrige.

»Var det du, som skrattade?» frågade Enrico ånyo, då de gingo öfver torget.

»Antag att det varit jag. En duell skulle icke göra henne minsta nytta nu, tvärt om. Låt dina ord göra full verkan först, tids nog hinner du slå ihjäl dem, som hafva för litet samvete för att tro andra om heder.»

»Var Castelnardi tacksam», sade samtidigt hertig di Merlese till prins Aldovisi. »Della Rovere är säker på handen, och jag skulle sjelf ha erbjudit mig att bli hans sekundant denna gång.»

Aldovisi teg och bet sig i läppen.

* * *

Vittoria hade sofvit illa. Dagen förflöt odrägligt långsamt, hon hade icke ro med någon sysselsättning, fann icke trefnad på något ställe. Böcker lågo kringkastade i alla rum, på en soffa här, på ett bord der; pianot stod uppslaget, belamradt med nothäften; sönderplockade blommor voro strödda på alla gångar i parken. Åter och åter hamnade Vittoria i trädgårds-salongen, der hon ena stunden gick af och an på golfvet, den andra satt drömmande i soffhörnet med tillslutna ögon eller blicken fäst på stolen midt emot henne, som hon omsorgsfullt flyttade, så att den kom

att stå på ett visst sätt. Men åter och åter liksom jagades hon bort af en feberaktig nervretlighet, och hon försökte ånyo, men allt jemt förgäfves, att binda sina tankar vid någon sysselsättning. Icke dess mindre var det med en känsla af obehag, hon hörde en vagn stanna vid porten, och hon ångrade, att hon icke försäkrat sig mot möjligheten af att blifva störd, genom att på förhand hafva tillsagt att ingen togs emot. Ensamheten var tröttande, sällskap vore det än mera. Och detta obehag blef plågsam undran, när hertiginnan di Merlese anmäldes. Hertiginnan, som aldrig brukat komma annat än på hennes fastställda mottagningsdagar, och som varit hos henne dagen förut? En aning sade henne, att detta stod i samband med de tankar som oroat henne hela morgonen. Men utan ett ögonblicks tvekan svarade hon, att hon tog emot.

När hertiginnan inträdde, låg ingen bok på orätt ställe, ingen oordning syntes på pianot, endast ett musikhäfte stod på notställningen, och Vittoria lemnade instrumentet för att leende gå sin gäst till mötes.

»Hvad förskaffar mig nöjet af att så snart få återse er, hertiginna?»

Hertiginnan smålog.

»Jag borde ha tänkt ut en förevändning och bara händelsevis kommit fram med mitt egentliga ärende, men jag säger det hellre rent ut. Min man har bedt

mig göra mig till förespråkarska hos er för någon, som icke begärt det af hvarken honom eller mig. Jag hoppas att den vackra grefvinnan De Sardi icke försvurit sig till enkeståndet.»

»Hertiginna, jag ber er, sitt ned och låt oss tala om hvad som helst, men lemna allt förespråkande. Jag vill icke ens veta er skyddslings namn.»

»Sitta ned skola vi, tala skola vi, men min mening måste ni höra. Ni är för ung att fästa er i ensamheten. Alla behöfva vi på ett eller annat sätt smaka en smula af lifvets glädje, och — förlåt om jag tycks närgången — jag tror icke att ni hunnit derhän ännu.»

»Bättre att aldrig söka glädjen än att blifva bedragen.»

»Tror ni det? Det är likväl blandningen af sorg och glädje, som gör oss fullt menskliga. Och lifvets oro slipper ni aldrig ifrån, icke ens i en ödemark; ödemarken är icke död. Om ni bygger upp en mur omkring er, så stöter verlden på den utifrån, edra egna tankar och känslor inifrån, och hvar stöt slår tillbaka på er. Men det käns så mycket hårdare då, än när man sjelf står midt i vimlet och tar både godt och ondt. Det fins nog mycket ondt i verlden, men det fins godt också, om man vill leta reda på det, fastän det tror man knappast, när man bara känner stötarne på muren.»

Vittoria satt tyst.

»Jag skall berätta er en kaféhistoria, som jag hört af min man.»

»Nej, nej», afbröt Vittoria blossande röd, »låt mig slippa sådana.»

»Den tilldrog sig i går qväll», sade hertiginnan med ett fint leende.

Vittoria teg och sänkte hufvudet. Utan att afvakta något vidare tecken till samtycke eller nekande omtalade hertiginnan Enrico Della Roveres uppträdande vid café Colonna aftonen förut.

»Och nu lemnar jag åt er sjelf att göra alla kommentarier», slöt hon sin redogörelse. »Jag ämnar mig till Pincio, vill ni icke göra mig sällskap? Vi följas åt i min vagn.»

Utför Vittorias kinder rullade två stora tårar, som svält under hennes ögonlock, medan hon lyssnade till hertiginnans berättelse. Hon förstod den finkänslighet, som framkallat förslaget att göra en promenad gemensamt, hvarigenom hon genast efter denna händelse, om hvilken naturligtvis alla talade, skulle komma att visa sig offentligen första gången vid sidan af hertiginnan di Merlese, som aldrig hunnits af förtälet. Men hon skyggade likväl och började ett nekande svar.

»Inga invändningar», afbröt hertiginnan henne gladt, »jag vill ha er med mig, och jag roar mig här, medan ni klär er.»

Hon tog en bok och satte sig bekvämt till rätta i en länstol.

Vittoria gick.

En stund derefter rullade hertiginnans vagn med de båda damerna uppåt Pincio.

Vittoria var bländande vacker. En fin rodnad färgade hennes kinder, tjusande vekhet liksom beslöjade glansen i hennes ögon och gaf dem ett egendommeligt förtrollande behag. Också följde henne allas blickar, och när vagnen efter en rund kring Pincio stannade under träden vid den öppna platsen framför musikestraden, trängdes en krets af helsande herrar vid fotstegen. Castelnardi var den förste, som trädde fram till Vittorias sida, Della Rovere syntes icke till någonstädes. Hennes hjerta, som klappat våldsamt under färden, började slå lugnare, men trots detta och trots det tydliga uttryck af aktning och deltagande hon läste i allas blickar, var hon tacksam mot hertiginnan, då denna efter tvenne musikstycken befalde kusken köra ned till Villa Borghese.

»En förevisning», sade Aldovisi, då vagnen vände af ned för sluttningen till Piazza del Popolo. Han hade ingen gång närmat sig.

De återvände icke till Pincio.

»Kom ihåg, att jag är hemma alla lördagar efter klockan tre», sade hertiginnan hjertligt, då Vittoria steg ur vid sin villa, »jag räknar på er i öfvermorgon.»

Vittoria log utan att svara. Hon stod en stund stilla på trappan och såg efter den bortfarande hertiginnan, gick derefter långsamt ned i trädgården, bort genom jerneksalléen till grottan, hennes enskilda tillflyktsort. Der satt hon till solen gick ned och såg på springvattnets stråle, som steg och föll. Dropparne glittrade, näktergalarne sjöngo, magnoliernas hvita blad och blomståndare regnade sakta ned, men hvad den vackra drömmerskan tänkte på, det vet ingen.

* * *

Fredagen förgick. Böckerna lågo icke längre kringkastade, de hade icke en gång rörts från sin plats; pianot belamrades icke med nothäften, det var aldrig öppnadt; inga sönderplockade blommor ströddes kring gångarne, de gladdes i frid på sina stjelkar åt vårens ljuslif. Vittoria gick i de skuggiga alleerna eller half-låg på en hvilsoffa i sin toilett; i trädgårdssalongen satte hon aldrig sin fot, ett par gånger närmade hon sig tveksamt grottan vid magnoliaträdet, men vände om och aflägsnade sig så hastigt, att det nästan liknade en flykt. När qvällen kom, satte hon sig till pianot att fantisera, och långt in på natten strömmade tonerna ut genom de öppna fönstren, ut genom trädgårdens skuggor, ut öfver villans murar, än sökande, än klagande, än jublande, än brusande lidelsefullt hän,

jagande hvarandra, brytande sig mot hvarandra, stormande i vildt stegrad yrsel och så plötsligt döende bort i sakta smekande svärmeri. Om någon gått der borta i den ensliga gränden vid parkmuren, skulle han ha tyckt sig lyssna till ett slitet hjertas tal med sig sjelft och med ett annat i fjerran, anadt men icke funnet, åtrådt men undanskymdt, en längtan utan löfte, en skyggande fråga, ett afbrutet svar, en smärta full af glädje. Men allt friare, klarare gled tonerna genom nattens stillhet, lockande, smältande tillsammans i allt innerligare harmonisk renhet, då afbrötos de tvärt af några hårda, otåliga ackord och hördes icke vidare. I villan stängdes fönstren och släcktes ljusen, näktergalarne fingo natten och trädgården ostördt för sig sjelfva. Den siste vandraren hade öfvergifvit grändens enslighet.

* * *

Enrico gjorde sig skyldig till ett stort etikettsfel hos hertiginnan di Merlese, han lät den ena besökande efter den andra komma och gå, utan att ens tyckas tänka på att äfven han suttit länge nog, men han var så lifligt språksam, så älskvärd, att, om någon fäst sig vid hans öfver höfvan förlängda qvarsittande, visst ingen klandrande anmärkning gjorts, helst som det icke kunde falla någon in att kasta skugga på värdinnan därför. Snarare tycktes hans sällskap så

fängslande, att äfven andra lockades att dröja längre, än de troligen haft för afsigt.

Hertiginnan var mycket besökt den dagen, och det föll sig eget med Enrico, att han blef påtagligt språksammare för hvar gång dörren öppnades och sedan liksom hemtade sig i ett ögonblicks förströdd tystnad. Men som förhållandet var alldeles motsatt med de öfriga i sällskapet, huru detta än ombyttes, kan det antagas, att denna egenhet icke blef synnerligt uppmärksammas.

»Blir ni otålig?» sade hertiginnan, då hon en enda gång fick tillfälle att yttra några ord enskildt till honom.

»Jag kunde hafva besparat mig att komma hit och undras på af alla.»

»Hon kommer, säger jag er, men sent. Var visser om, att hon minst tjugu gånger ämnat säga till om sin vagn men ändrat sig. Jag ger er tillåtelse att vänta till sist, som ni nog hade gjort äfven utan min tillåtelse.»

Och i sista stunden, när klockan redan led mot sex, kom Vittoria, lugn och obesvärad som hade hon aldrig drömt om, att någon i världen kunnat egna en tanke åt hennes kommande eller uteblifvande. Hon hade ett gladt ord för alla, för Enrico som för hvar och en af sällskapet, men dröjde helt kort. Hon var senast anländ af de närvarande och reste sig för att

gå samtidigt med de första, som gjorde tecken af att bryta upp. Hon gick utför trappan språkande med ett äldre fruntimmer och stannade litet i porten under lätt prat med de efterföljande, medan vagnarne körde fram. Då hon gick för att stiga upp i sin vagn, stod Enrico bredvid henne.

»Tillåter ni mig att hjälpa er, signora contessa?»

Hon böjde sitt hufvud till tack och stödde sig lätt på hans arm. En nästan ohörbar hviskning smög till hans öra.

»I qväll är jag hemma.»

* * *

»I qväll är jag hemma.»

Löftet var gifvet, huru mycket skulle det innebära?

Otaliga gånger hade Enrico gjort sig denna fråga under ett par snäckgångslikt tröga timmar, och den trängde sig qväfvande våldsamt på honom ånyo, då han trädde in i trädgårdssalongen, der Vittoria väntade honom. Hon stod vid fönsterdörren och såg ut i den månbelysta parken. Han gick fram till henne, hon rörde sig icke.

»Contessa Vittoria!»

Han kunde icke se hennes ansigte, och hon stod så orörligt stilla, att icke ens hennes andetag kunde märkas.

»Tack för att ni lät mig komma.»

Hon vände sig långsamt emot honom, hennes fuktiga blick mötte hans. I nästa ögonblick var hon sluten i hans famn, hennes armar slingrade om hans hals, hufvudet lutadt mot hans skuldra, hans kind tryckt mot hennes.

»Vittoria, älskade, tala till mig, säg att ni älskar mig. Det är mig icke nog att se, jag måste höra det.»

»Ni har gjort mig rättvisa, jag ger er min kärlek till lön.»

Ingen köld fans i hennes ögon mer, ingen tvekan i hennes strålände leende; fri och glad öppnade hon sitt hjerta för kärlekens lycksalighet.

»Hvad ni är skön, Vittoria.»

»Har ni intet annat att säga mig?»

»Hvad ni är god, Vittoria.»

»Är detta kärlekens språk? Så fattigt det är.»

»Jag älskar er, Vittoria.»

Hon log. Kärlekens språk är fattigt, emedan hvarje obetydligt ord gömmer bakom sig en rikedom för omätlig att kunna uttalas.

»Hvarför afbröts musiken så skarpt i går qväll? De gjorde mig ondt, de der ackorden. Hvad betydde de?»

Ett moln drog öfver hennes klara ögon.

»Blir ni missnöjd? Tycker ni icke om, att jag lyssnade? Men i går är ju icke i dag, hvad gör det att jag hört frågan, när jag fått svaret?»

»Låt frågorna vara, jag vill icke tänka på dem nu. Älska mig, jag älskar er, var lycklig, jag är lycklig.»

»Ni säger icke detta gladt. Hvad är det för en skugga, som fallit öfver er?»

»Den största glädjen bär smärtans känsla inom sig, vet ni icke det?»

»Är det därför glädjen ibland tycks qväfva?»

»Kan hända.»

»Men en sådan smärta blir aldrig bitter, aldrig tung. Hvad är det som skymmer er för mig? Ni var mig närmare nyss än nu.»

Hon log åter, ljuset bröt genom skuggorna.

»Hvad ni är skön.»

»Alltid det samma, hitta på något nytt.»

»Det nya blir alltid det samma, det gamla blir alltid nytt för kärleken.»

»Huru kan då kärleken tröttna?»

»Kärleken tröttnar icke.»

Hon slöt sig innerligare intill honom, men sade intet.

»Är ni rädd? Tviflar ni på mig?»

Hon fattade om hans hufvud med båda händerna

och såg in i hans ögon, fullt, öppet, varmt, med ett plötsligt utbrott af tillitsfull hänförelse.

»Jag är icke rädd, jag älskar er.»

* * *

Men hon var rädd och hennes tankar gräfdde i denna rädsla, när hon sedan satt ensam i sin sängkammare. Hon hade skickat bort sin kammarjungfru, sagt att hon ville läsa en stund och icke behöfde någon hjälp för natten. Men då dörren tillslöts, kastade hon boken på bordet och lutade sig tillbaka i länstolen.

Kärleken tröttnar icke.

Så länge den lefver, nej.

Kärleken är evig, men den byter föremål. Huru många döda minnen egde Enrico Della Rovere? Förbi hennes tanke gled bilderna af de qvinnor, hvilkas namn hon hört förbindas med hans, skymtade bilderna af alla, som aldrig nämnts, af dem, som hvarken hon eller andra vetat något om, men som funnits, hon kände det. Hennes hjerta krympte.

Hade han blickat lika varmt på dem som på henne? Hade hans hand sökt deras, som den sökt hennes? Hade han hviskat till dem samma ord af glödande kärlek som de, till hvilka hon lyssnat med girig glädje? Hade han då trott, att hans kärlek skulle fortlefva oförändradt, som han nu trodde?

Och dessa qvinnor, hade de älskat, som hon älskade?

När han sade, att ingen man motstår en kvinna, som tror på sig sjelf, hade han då vetat, att ingen af dem, han älskat, trott på sig sjelf, trott på sin egen kärlek?

Eller hade de trott och dock blifvit glömda?

Hon frös, frös midt under den första, varma glädjen af sin kärleks lycka.

Han hade bedt henne att genast efter hans bortgång sätta sig till pianot och då sända en helsning efter honom, en annan helsning än den, han stulit sig till qvällen förut. Men hon hade vägrat. Hon greps af fruktan, att tonspråket mot hennes vilja skulle tala om en oro, som hon icke i den stunden ville låta honom ana.

»En annan gång, nu vill jag drömma tyst», sade hon och log med det samma för att så mildra afslaget på hans första bön. Men när hon blef ensam, intogs hon af bitterhet vid tanken på den förställning, hennes kärlek nödgat henne till. Och bitterheten fylde hennes hjerta, genomträngde hela hennes väsen, hon tyckte sig kunna gråta blod öfver sig sjelf och honom — och hon tillslöt ögonen och återkallade i minnet hvarje hans ord, hvar blick, hvar rörelse, och längtade med qväfvande trånad efter att åter höra utta-

las, att han älskade henne, åtminstone ännu älskade henne.

* * *

»När blir du min, Vittoria?»

Hon spratt till och såg förskräckt upp.

»Enrico, jag älskar dig, är du icke lycklig?»

»Jag skall bli än lyckligare, när intet skiljer oss åt. En viss lycka är dock större än en stulen.»

»Men om det är just genom dessa förstulna ögonblick du hålles kvar hos mig. När du aldrig behöver sakna mig, kan du icke längta mer; när du icke längtar, förgår din kärlek.»

»Kan den, som älskas af Vittoria, någonsin glömma?»

»Har Enrico aldrig sagt sådana ord åt någon annan?»

Hans arm smög mildt kring henne.

»Drag ett streck öfver det förflutna och låt mig börja ett nytt lif.»

»Skulle det bli nytt?»

»Försök.»

Hon såg på honom, ett leende fullt af på en gång vemod och öfverflödande ömhet gled henne omedvetet öfver hennes läppar. Han försökte att draga henne intill sig, men hon gjorde sig lös och steg upp.

»När ni kommer igen härnäst, skall jag svara.»

»När får jag komma? I morgon?»

»Om några dagar.»

»Måste jag gå nu?»

»Ja.»

Han ville närma sig henne, men hon vek undan.

»Välkommen åter.»

»Så kallt?»

Hon svarade icke.

»Farväl, contessa De Sardi.» Han bugade sig djupt och gick mot dörren, men, innan han hann dit, kände han två mjuka armar kring sin hals.

»Enrico, jag älskar dig, vi börja ett nytt lif tillsammans.»

När Enrico vek af utefter parkmuren, stannade han tvärt. Tonerna från Vittorias piano strömmade ut öfver nejden i klar, melodisk fullhet, en sång utan ord af först nästan öfverväldigande harmonisk höghet, som småningom upplöstes i mjuk, rytmisk vekhet, genomandad af den mest glödande innerlighet. Och intet skärande bröt förtrollningen denna gång.

* * *

Tidigt en dag for Vittoria till hertiginnan di Merlese, förespråkerskan för nödvändigheten af att smaka på lifvets glädje, som kom emot henne med öppna armar.

»Förstår ni att jag varit hågad att fara till er för att gräla? Vet ni huru länge sedan det är, som vi voro på Pincio tillsammans?»

Vittoria bekände, att hon icke lagt märke till tiden.

»Och ni har aldrig synts till inne i Rom under dessa veckor mer än det ögonblick, ni skymtade genom mina rum två dagar senare. Är det af kärlek till ensamheten, så förlåter jag er knappast. Har det varit för någon öfverläggning med er sjelf, så må det gå. Men jag måste tillstå att jag tycker aldrig om långa betänketider.»

»Jag betänker mig icke mer, hertiginna, och det är för att säga detta åt er först af alla, som jag kommit hit i dag.»

»Det gläder mig att få vara den första, som önskar er lycka, och jag gör det af hjertat.»

»Tack.»

Hertiginnan såg forskande på henne,

»Är ni icke glad?»

»Visst skall jag vara glad, när jag gifter mig af kärlek.» Vittoria smålog, men hertiginnan skakade på hufvudet.

»Ni har haft en ledsam erfarenhet af äktenskapet», sade hon plötsligt, »minnena hänga fast.»

Vittoria ryckte till, hon hade så nära brustit i gråt. Den tid af oro och glädje ömsevis, som hon

genomlefvat nyligen, hade bragt henne i en sådan spänning, att hon nästan dignade, då en främmande hand oväntadt vidrörde en del af såret i hennes hjerta.

»Gråt ut, så blir det bättre», hertiginnan tryckte vänligt hennes hand, »tårarne bränna mycket hetare, när de gjutas inom oss. Hellre röda ögon än förbrändt hjerta — så vida icke våra älskare se oss», tillade hon skämtsamt, »ty då måste vi vara så vackra som möjligt.»

Vid dessa ord var det slut med Vittorias själfbeherskning, hon grät, som om hjertat velat brista.

»Finnes en kärlek, som aldrig slocknar», snyftade hon. »Det vore långt bättre att aldrig gifta sig, att endast älska, älska och dö, när allt blir kallt. Att lefva ensam är ju också en död. Men ensamheten med ostörda minnen vore dock mindre bitter än att se allting förändradt, att möta liknöjdhet eller ljumhet der man egt kärlek, att dag efter dag bära skenet af hvad som varit men icke mera är. Kan en tyngre börda finnas? Det kan låta underligt att höra en nyss förlofvad brud tala på detta sätt, men tro icke att jag numera skyggar för bördan.» En varm glans bröt fram öfver hennes ansigte, och hon höjde stolt sitt hufvud. »Jag har skyggat, jag har varit rädd, men jag älskar honom, huru älskar jag honom icke! Jag är färdig att taga både ondt och godt, och jag är besluten att icke mera gifva vika för någon

oro. Ack, hertiginna, när man sett lifvet något, behöfs mera mod för att bli den älskades hustru än för att falla för honom.»

»Så kan det vara, så är det kanske oftast men icke alltid. Verklig kärlek finnes dock, och den slocknar aldrig. Också när lidelsen domnar med tiden, lefver kärleken qvar. Man säger att den öfvergår till vänskap, men det är dock något mer, tro mig, som har pröfvat.»

»Är ni lycklig?»

»Ja.»

»Hvad skall man göra för att fasthålla lyckan?»

»Älska. Det fins intet annat. Men allt beror på huru vi älska, vi qvinnor, af oss skapas lyckan, sådan den blir. Den ena fordrar allt jemt, ger endast så mycket, som behagar henne, men rusar, då hon ger; hon är demonen, och mannen ligger för hennes fötter. En annan ger sig helt och hållet, tar godt och ondt för sin kärleks skull, bär alla bördor gladt utan att tänka på att de äro bördor, hennes kärlek är hennes lif, hennes kärlek är hennes stolthet, hon håller den hög och ren, inför sig sjelf som inför honom hon älskar, och tillåter ingen, ej ens honom, att fläcka den. Detta är qvinnan, och hon lyfter mannen till sig, hon styrker honom, hon hjälper honom, hon blir hans hållpunkt i sorg som i glädje, hon pånyttföder hans lif. Englarne tala vi icke om, de kunna stanna i himme-

len, dit de höra, på jorden passa de icke. I nio fall af tio slitas vingarne af dem, och de falla ned som trasor, odugliga, hjälplösa, och förtrampas utan nytta för hvarken sig sjelfva eller andra. Den tionde höjer sina vingar och flyr, eller inom henne växer gif-tet, som fins hos oss alla, demoner, qvinnor, englar, och hon blir en huggorm. Må hvar och en bevaras för huggormar, men jag föredrar dock dem för de öf-riga, de kunna åtminstone tjena till afskräckande före-döme och syndarens straff, och de visa sig ändå ha förmåga till något.»

Vittoria skrattade och aftorkade sina sista tårar.

»Jag tror icke, att jag är en engel.»

»Åtminstone ha icke anlagen visat sig ännu. Var qvinnan som älskar och med gladt mod tager alla bördor, men låt aldrig er man se, att ni är den star-kaste, det tål ingen vid. Han känner det nog, och det behöfver han, men känna är icke veta, förstår ni. Endast demonerna kunna trotsa vetandet. När blir ert bröllop?»

»När sorgåret är slut. Jag hoppas ni gör mig glädjen att närvara.»

»Hvem skulle följa er om icke jag, som ju har en liten del i att ni lyckats fatta ett förståndigt beslut.»

Vittoria for hem spänstigare och friskare till lyn-net, än hon varit den stund hon mindes, och hon er-tappade sig flera gånger under dagens lopp med att

omedvetet gå omkring och smågnola för sig själf. Hon började fundera, om icke hertiginnan haft rätt i att det gör godt att gråta ordentligt ibland.

»Men det är ändå helsosammare att skratta», utbrast hon högt och ilade halft dansande ned i trädgården för att välja en blomma att sätta i sitt hår.

Magnolierna voro utblommade, hon såg med en viss saknad uppåt träden, der fans icke en enda kvar. Rosor? Nej, de vissna så fort. Hon stannade tvekannde framför en grupp pelargonier, som prunkade i de mest lysande färger. Men pelargonierna gifva ingen doft och deras prakt är hård. Intet hårdt i dag. Hon drog på axlarne med en lekfull rysning, bröt en mörkröd fuchsieqvist och en handfull rödstrimmiga hvita nejlikor samt gick ned till springbrunnen vid gröttan för att smycka sig der, med bassinens vatten till spegel.

Ja, hon var vacker, hon hade aldrig sett det själf så som nu, och hennes hjerta darrade af glädje öfver hennes ungdom och skönhet. Hon hade mera att gifva än de flesta, och ingen, nej, ingen kunde älska mera än hon, hvarför skulle hon vara rädd? Hon var icke rädd, hon log och nickade åt sin bild i bassinen. Plötsligt rörde hon upp vattnet, så att hon icke såg sig mera. Sådana voro bilderna af Enricos döda minnen, de kunde blott ses, när tanken fick stanna och fasthålla dem, hon skulle aldrig lemna den tid dertill

Och han skulle aldrig se hvarken sig sjelf eller henne annat än i hennes kärleks spegel, så skulle han tro sig älska henne, äfven om han ville glömma. Och tron är kärlekens verklighet. Hon trodde på sig sjelf och sin kärleks magt.

Enrico fann henne der. Hon vände sig om, då hon hörde hans steg, och höll lockande upp nejlikorna, som hon hade öfver.

»Marchese Della Rovere, vill ni ha?»

Han försökte taga både nejlikorna och handen, som höll dem, men Vittoria gled skrattande undan och kastade blommorna på honom.

»Tag dem, om ni kan.»

Han fångade upp dem hastigt och samlade dem alla i en hand.

»Och gifvarinnan måste jag beundra på afstånd? Lyder lagen så i dag?»

Hon höjde sig på tåspetsarne och lyfte händerna öfver hufvudet liksom färdig till flykt, men endast hennes skålmskt lockande ögon talade.

»Hvad jag kan fånga är mitt, är det så, contessa De Sardi?»

Åter halkade hon undan honom.

»Kan ni dansa tarantella, marchese Della Rovere?»

»Ja, om min meddanserska icke alltid flyr.»

Hon smög sig intill honom med en mjukt hängifvande rörelse.

»Enrico, min älskling, hvad jag är lycklig, när du är hos mig. Du måste älska mig mycket, eftersom jag verkligen kan vara så lycklig. Tyst, säg ingenting, jag känner det bättre än du förstår att tala.» Hon lade handen på hans klappande hjerta och såg djupt in i hans ögon. Han tryckte henne varmt till sitt bröst. Så lydde han gerna budet om tystnad. Men Vittoria lydde det icke länge sjelf.

Kärleken behöfver oupphörligt nya uttryckssätt, och ständigt sökande återvänder den oupphörligt till de gamla, som nyss icke mera tycktes nog. Ju fullare kärleken är, ju mera söker den, åter och åter liksom sjunkande tillbaka i sig sjelf för att ur sin egen tillvaro hemta nya ingifvelser, nytt lif, ny förmåga att meddela och emottaga. Och Vittoria, som afkastat alla hennes sinne tyngande fjettrar, badade i sin kärleks ljus, jublande glad att känna sig kunna låta det flöda kring sig och honom.

De gingo fram och tillbaka i alleerna, de dröjde på kullen, derifrån blicken irrade fritt ut öfver campagnan, som vågligt förtonade bort mot de violett-skiftande bergen, glödande i aftonsolens rodnande skimmer, men gång på gång drogos de åter till springbrunnen vid magnolian för att ånyo vandra ut kring parken och ånyo stanna i den företrädesvis kära fristaden. Vittoria förde Enrico med sig, han följde, hon än qvittrande som en fågel, än allvarlig, koncentrerad,

han allt stillare, stillare, och han såg på henne med ett slags drömmande undran; det var honom, som öppnades genom henne en ny, honom okänd värld, dit han anande skådade in, men som ännu icke var fullt hans egen.

»Hvad du är skön i dag, skönare än någonsin.»

»Emedan jag älskar.»

»Är det möjligt att du verkligen kan älska mig?»

»Det är möjligt, det är verkligt.»

»Trötta dig mina frågor?»

»Fråga, fråga, jag svarar. På sådana frågor ges gerna svar.»

»Jag trodde att jag skulle lära dig att älska, i stället är det du, som lär mig.»

Hon satt på foten af en marmorstod, skymningen smög varm och mjuk kring henne. Han kastade sig ned i gräset, lade hufvudet i hennes knä och drog båda hennes händer om sin hals.

»Jag önskar jag aldrig hade haft en fråga för en annan, så hade jag nu varit dig mera värdig.»

»Vi skulle ju draga ett streck öfver det förflutna, sade du sjelf.»

»Jag visste icke då, huru somliga minnen kunna bränna, jag kände icke dig ännu.»

»Du får icke tänka på förgångna minnen i min närvaro. Vill du göra dig förebråelser, må det ske utom villan, till mig får du icke medföra annat än

din kärlek. Mig måste du älska så, att allt annat skymmes för dig, och jag vill hjälpa dig. Jag har ju lofvat, att vi skola börja ett nytt lif.»

* * *

Sommaren förgick. Della Rovere öfverraskade sina vänner med att icke synas på någon af de badorter, der man efter vinterns nöjen är van att träffa hvarandra, på samma gång man flyr undan stadens qväfvande luft. Ingen visste egentligen hvar han fans, somliga förmodade att han var upptagen af affärer i anledning af sitt förestående bröllop, som nu mera icke var en hemlighet för någon, andra att han aldrig lemnat Rom och närheten till Villa De Sardi. En log åt den firade marchesens omvändelse till stadgad brudgum, en annan skakade tviflande på hufvudet, en tredje menade att grefvinnan De Sardi var vacker nog att kunna omvända sjelfva Mefistofeles — det är nu i allo fråga om hans manliga vänner, hvad qvinnorna tänka, vet man ju ändå aldrig rätt — alla afundades honom, ingen förstod, huru stor den lycka var, som gömdes inom villans murar, glad åt sommartidens ostörda frihet från sällskapstväng och främmande ögons forskande blickar.

Stundom, då Vittoria var ensam, nästan darrade hon för denna lycka, som utvecklats medan inga band tyngde, inga stundens små obehag störde illusionerna,

ingen trötthet fick tillfälle att göra sig gällande, och ingen inverkan från yttre omgifning trädde hämmande emellan. Oemotståndligt trängde sig då på henne en önskan, att hennes lif allt jemt kunnat få fortfara sålunda utan någon rubbning, men hon jagade ögonblickligen bort dessa tankar. Och efter hvarje dylikt ofrivilligt återfallande i tvifvelsjuk tvekan mötte hon sin trolofvade med innerligare värme, stoltare glädje än någonsin.

I November stod deras bröllop, hvarefter de genast foro ut till Della Roveres familjegods. Det var Vittoria, som önskat detta utan att ens uttala skälet hvarför. Hon hade gjort en bröllopsresa med sin förste man och skyggade för allt, som kunde påminna om den tiden. Liksom Enricos minnen skulle vara döda, så skulle äfven hennes vara det, fastän af olika grund.

»Ni är nöjd nu», sade hertiginnan di Merlese, då Vittoria stod färdig att stiga upp i vagnen.

»Ja, jag är trygg.»

»Få vi icke se er alls under hela vintern?»

Vittoria smålog skälmskt.

»I Januari komma vi tillbaka. Jag ämnar icke försöka bevara min lycka genom att bygga en mur omkring den. Ännu åtminstone har jag icke glömt alla edra lärdomar.»

»Och ni vet att använda dem på mångahanda sätt, ser jag. Välkommen åter.»

De kommo tillbaka, icke i Januari, men i början af Februari, Vittoria mera strålande skön än någonsin, Enrico med friare blick och spänstigare väsen än någon varit van att se honom. Det hviskades med ett visst undrande intresse, att här verkligen förelåg den egendomliga företeelsen af ett äktenskap af kärlek, ömsesidig kärlek. Men denna kärlek skymtade endast aningsvis fram för världen, och världen brydde sig icke heller synnerligen mycket derom, den brydde sig mera om att Vittoria De Sardi såsom Vittoria Della Rovere blifvit nästan en ny uppenbarelse inom dess område. Förenande behaget så att säga af en gammal bekantskap, hvilkens älskvärda och angenäma umgänge redan var känt och erkänt, med den tju-sande personlighetspregel en nyutvecklade känsla gifvit henne, utan att någon egentligen gjorde sig reda för hvare det förändrade intryck, hon gjorde, bestod, blef hon genast den medelpunkt, hvaromkring alla trängde sig. Hon mottog hyllningen lugnt, som hon var van, stundom dock mera skämtsamt än förr. Den tid af glädje utan alla skuggor, hon genomlevat ensam med Enrico, båda glömska af allt utom den kärlek, som fyllt hela deras väsen, hade väckt hos henne ett drag af lekfullhet, af sprittande ungdomlighet, som sökte sig luft gent emot allt, hon kom i beröring med. Den förtroendefulla sällhetskänsla, som svälde inom henne, bröt sig oemotståndligt fram, och detta så säll-

samt förenadt med det på en gång mjuka och stolta sätt, hon hade af naturen, var just hvad som utgjorde förtrollningen, som fångslade alla. Hon såg det icke, hon tänkte icke på sig sjelf, hon endast gladdes åt lifvet, som tycktes henne så skönt, emedan allt utom henne stående blef ett underlag för det inre lif, som hon delade ensamt med Enrico. Och hon lefde så fullt deri, hon fylde det så helt och hållet ur sig sjelf, att hon icke lade märke till huru Enricos spänstighet småningom slappades. Han hade, så länge hon känt honom, varit girig på yttre liflighet i umgängeslifvet, och i hemmets enslighet tycktes han snarare varmt närma sig henne än aflägsna sig. Han flammade stundom upp i så glödande lidelsefullhet, att hon en gång skrattande frågade om han var rädd för att mista henne.

»Kanske», svarade han, men som han i det samma drog hennes hufvud ned mot sitt bröst, kunde hon icke se hans ansigte. Hon skrattade och tänkte icke vidare derpå.

Men en dag förstod hon att icke allt var som sig borde.

Det var under karnevalen. Sedan mer än en vecka hade ingen stillhet varit, upptagna som de voro af fester, baler och maskerader. Aftonen förut hade de kommit sent hem från en lysande bal, der Vittoria obestriddigen varit festens stjärna, mera strålande,

mera firad, mera beundrad och eftersökt än någonsin. De skulle nu åka ut på Corson, Vittoria ordnade en korg blommor, gaf Enrico skämtsamma förhållningsorder om hvilka balkonger och vagnar, han icke fick glömma att kasta blommor till, talade om föregående qvällens bal och om karnevalens väntade glanspunkt, allas längtan och allas nyfikenhet, artistbalen, emellanåt inflikande några anmärkningar om huru hon då ämnade vara klädd.

»Jag lofvar dig, Enrico, att ingen skall bli så vacker som din hustru, jag skall göra dig full heder», sade hon till slut och vände sig skälmskt om emot honom. Han hade hela tiden suttit tyst och hört på henne, endast då och då gifvit ett enstaka ord till svar.

»Blir du då aldrig trött på detta slarf?» utbrast han nu med en så skarp otålighet i rösten, att hon förvånad hejdade sig.

»Leds du? Hvarför har du icke sagt det förut? Vi stanna hemma, om du så vill.»

»Du skall icke underkasta dig någon uppoffring för min skull.»

»Uppoffringen är icke större, än att jag kan gå ut med den. Vill du?»

»Hvad skulle menniskor säga?»

»Jag har aldrig förr brytt mig om folkets prat, vet därför icke hvarför jag skulle göra det i detta fall.»

Enrico blef likblek, rusade upp och gick tvärt ut.

Vittoria stod bestört stilla. Men i ett nu flög hela den nyss förflutna tiden förbi henne, belyst af detta »kanske», som hon uppfattat såsom ett skämt, när det yttrades, men som nu fick en helt annan betydelse. Hon hade ännu att strida mot Enricos döda minnen, icke för att döda egen fruktan, icke för att qvarhålla honom, icke för något af allt hvad hon väntat, hon hade att skydda sig sjelf mot hans af ett fordom fläckade tankegång.

Hon gick in till sin man. Han låg framstupa på soffan och bet i en kudde för att återhålla ett våldsamt utbrott af ångesten, som qväfde honom.

»Enrico, om du ger vika för en ond tanke mot mig, så ber jag att du talar ut din åsigt i stället för att rufva öfver den, tills du tror att din inbillning är verklighet.»

Han satte sig upp och famlade efter henne, hans händer darrade, hans ögon voro blodsprängda, förtviflan framlyste ur alla hans drag. Hon gick fram och strök stilla hans panna, han slog armarne häftigt omkring henne och drog henne ned bredvid sig i soffan.

»Litet mera lugn», sade hon och värjde sig sakta för hans stormande smekningar. »Jag nöjer mig icke med att du först gör mig orätt och sedan endast skjuter undan allt med kärleksbetygelser. Kunde du tro att det låg en häntydning i mitt yttrande om folks

prat? Endast en hatfull qvinna, som vill hämnas, kan vara i stånd till att ens tänka på att göra en dylik häntydning. Jag hatar icke och jag har intet att hämnas.»

»Förlåt mig.»

»Om förlåtelse talas icke mellan oss. För att behöfva förlåta måste man ha känt harm. Du kan förorsaka mig smärta, men du kan icke komma mig att harnas. Och du har gjort mig orätt i mycket, Enrico, säg ut allt hvad du har på hjertat.»

Han teg och undvek hennes blick.

»Det måste uttalas, Enrico. Och det blir lättare för dig efteråt att minnas, att du sagt det sjelf, än att jag nödgats göra det.» Hon lade hans hufvud mot sin axel och omslöt honom med sina armar. »Bikta dig nu.»

»Vittoria, jag skulle icke kunna lefva, om blott en tusendel af din tanke förirrade sig ifrån mig. Jag vet att du älskar mig, men hvem kan beherska sina tankar? Har jag icke sett de stoltaste qvinnor vekna för frestelsen? Du sjelf tviflade en gång på kärlekens bestånd. Jag lider helvetiska qual, när jag ser dig vara föremål för allas beundran, om också denna beundran ännu är fri från allt skymfande.»

»Enrico, har du någonsin frestat en qvinna, som älskade och var älskad?»

»Hvarför frågar du så? Ja, det har jag nog gjort mig skyldig till, någon gång.»

»Har du frestat en qvinna, som var stark genom medvetandet om sin ärligt bevarade kärlek, som du kände skyddad af kärlekens stolthet, icke af dess fåfänga? Säg icke att en man icke känner detta, han gör det.» Hon slöt honom fastare intill sig och böjde sig tätt intill hans öra. »Innan jag ännu hade något skydd, vaktade du på mig för att se, om jag var tillitvärd, och då trodde du. Nu vaktar du icke, men tviflar ändå. Tycker du icke sjelf att du går bakvändt till väga?»

»Vittoria!»

»Jag erbjöd dig nyss att uppoffra alla fester och stanna hemma, men —»

»Ja! Ja!»

»Nej! Nej! Ingen flykt undan olösta tvifvel är tillåten. Jag ämnar icke försaka en minut af den återstående karnevalen, vakta på mig, marchese Della Rovere, vakta på mig, ett sådant tillfälle att avslöja en frestad hustrus irrande tankar återkommer kanske aldrig.»

»Vittoria, haf förbarmande.»

»Omöjligt.» Hon andades en lätt kyss på hans kind och reste sig, innan han hann fasthålla henne.

»Nu måste jag kläda mig till Corson.»

»Dröj ett ögonblick, jag har så mycket att säga dig ännu.»

»Flera tvifvel?»

»Se icke så gäckande på mig -- eller smärtsamt. Hvilket är det, Vittoria, gäckande eller smärtsamt? Jag kan icke se rätt.»

Hon stod ett stycke från soffan, halft böjd mot Enrico, och ett egendomligt leende lekte kring hennes läppar.

»Hvilket är det, Vittoria?»

»Det är icke hopplöst, min älskling. Jag tror på din kärlek, och därför kan du icke länge tvifla på min.»

Han sprang upp, och denna gång lät hon fånga sig.

»Jag tviflar icke på dig», mumlade han, då hon lutade sig emot honom, »men jag vågar icke tro på möjligheten af min lycka, den är för stor.»

»Ingen lycka är för stor. Tyckes den så, då är det vi, som göra oss för små för den.» Hon slöt sig tätt intill honom, så tätt att hon kände hans hjertas slag. »Du får icke nöja dig med någon litenhet, Enrico min, jag vill det icke.»

Ingen under den dagens corso deltog så lifligt i blomstriden som Enrico Della Rovere. Han till och med lade i dagen en uppsluppenhet nästan oförenlig med en romersk ädlings allvarliga vanor. Vittorias blomkorg var snart tom, gång på gång tömde han mötande blomutbjudares förråd, och det spridde sig

med en förvånande hastighet genom trängseln, att för hvar och en, som hade blommor till salu, var det värdt att stå i hans väg. Han bokstafligen bombarderade hvarje vagn och balkong, der han såg ett bekant ansigte, han svarade med en bukett på hvarje blomma eller confettismula, om den också blott händelsevis förirrade sig till hans vagn, med ett regn af blommor på hvar qvast af vildsallat eller vissna ängsblommor, som kastades på honom från gatan. Vittoria såg leende på hans lek, allt emellanåt uppmuntrande honom med något hviskadt skämtsamt ord; gatpojkarne jublade och störtade sig hopvis öfver blomregnet med det mest sublimes förakt för hästhofvar och vagnshjul; kusken som hade all möda att bevara vid lif dessa förhoppningsfulla menniskoämnen, hvilka så hänsynslöst trotsade hans skicklighet och hästarnes tålmod, var af förtviflan nära att mista ända till sista skymten af sin värdighet och andades, för att ej säga pustade, djupt af lättnad vid hvarje stockning, som tvang honom att hålla stilla en stund.

Vid en dylik stockning kommo de att stanna tätt invid hertiginnan di Merleses vagn i den mötande raden.

»Så munter ni är i afton, marchese», hertigen kastade en bukett öfver till Vittoria.

»Han ger sin afskedshyllning åt vinterns nöjen»,

svarade Vittoria och fångade buketten i flygten. »Vi lemna Rom om ett par dagar.»

»Lemna Rom!» utbrast hertiginnan. »Genast efter karnevalens slut?»

»Förut. Jag dansar icke mera i vinter, och jag tror att landluften skall göra mig godt.» Hon helsade gladt, då vagnarne i det samma satte sig i rörelse igen.

»Är det ditt allvar, Vittoria?» hviskade Enrico, som öfverraskad åhört den afgifna förklaringen.

»Det är alltid allvar med hvad jag säger.»

»Marchesa Vittoria, får jag komma upp i er vagn en stund? Den ser så förundransvärdt hemtreflig och lockande ut, att man kan bli frestad att följa Enricos föredöme i allt.»

Enrico öste öfver Castelnardi allt, hvad han hade qvar i blomväg, vildsallaten inberäknad.

»Akta dig för hjulen, Ettore. Kör hem!»

* * *

Det var qväll, när de kommo fram. Månen sken klart öfver slottet och sluttningen ned mot dalen, öfver köpingen på höjden midt emot, som låg försänkt i sömn, öfver Apenninernas bergsträckning der bakom. Det var vår i dalen, men på de högsta, aflägsna bergstopparne skimrade ännu snö.

Uppståndelsen efter herrskapets ankomst hade

lagt sig. Koffertar och kappsäckar voro inburna, af-
tonmåltiden var afdukad, tjenstefolket hade dragit sig
till den nedre afdelningen, det hördes intet buller
längre från förstugor och gård.

Vittoria stod i ett fönster, der månljuset föll kla-
rast in, Enrico satt på en stol bredvid. Hon såg ut
öfver nejden, han såg på henne.

»Enrico, hvarför skulle vi icke alltid stanna här
och lefva ett stycke slottsromantik midt i nutiden.
Det vore icke att begrafva sig i en ödemark utan
nytta för sig sjelf och andra. Vi behöfva icke salon-
gerna för att fylla vårt lif.» Hon vände sig okynnigt
om emot honom. »Och vårt palats i Rom står alltid
qvar, om vi emellanåt skulle känna oss frestade att
pröfva, huru vi förmå beherska irrande tankar.»

Han drog henne till sig.

»Låtom oss stanna, min vackra slottsfru. Skapa
du romantiken, jag sörjer för nyttan.»

Hertiginnan di Merlese, som varit ute hos det
från staden flyktade paret för att fylla sina pligter
som gumor vid en storartad dopfest, påstår att det
arkadiska lifvet der kunde locka hvem som helst till
efterföljd, men hertigen är nu en gång van att ha
sina taflor och sina böcker i Rom.

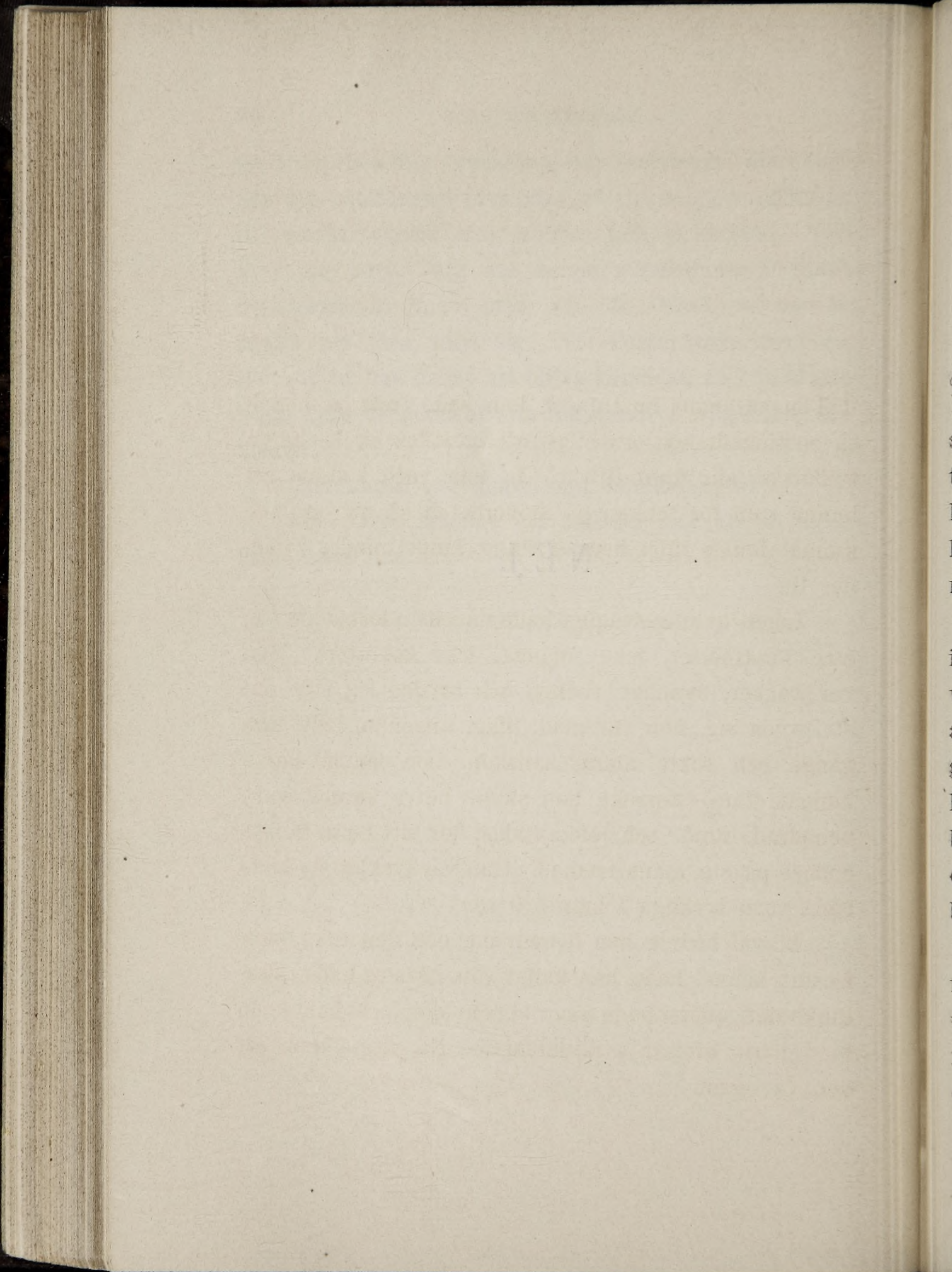
Det säges att marchese Enrico Della Rovere blif-
vit en stor kommunalman, som intresserar sig mycket

för trädplantering, vinodling och skolväsen. Han skickar till skolläraren presenter af vin och fårmjölksost, till skollärarinnan vin, frukter och sockerbröd. Tidningarne börja tala om honom i anledning af nästa deputeradeval, men man vet icke ännu, om han är hågad att låta välja sig. Vid Castelnardis sista besök erbjöd han denne att blifva kandidat, då han skulle lägga hela tyngden af sitt inflytande i vågskålen för honom.

Castelnardi såg djupsinnigt fundersam ut.

»Det vore kanske ett sätt för mig att bli stadgad», sade han.

N E J.

Hon var hans hustru och han hade trott på henne så obetingadt och orubbligt, att han förr skulle hafva tviflat på sin egen tillvaro än han varit i stånd att lemna rum för tanken på möjligheten af, att en fläck kunnat finnas till i hennes sinne, långt mindre i hennes lif.

Ingen qvinlig svaghet hade någonsin lockat henne, icke förströelser, icke fåfänga, icke koketteri. Hon var vacker, ovanligt vacker, och brydde sig icke om att pryda sig, hon var glad, liflig, angenäm i sitt umgänge och sökte aldrig sällskap, hon skulle hafva kunnat vara eftersökt, hon skulle hafva kunnat vara beundrad, firad, och lefde endast för sitt hem, tänkte endast på sin mans trefnad. Han var lycklig, de hade båda varit lyckliga i lugn och ro.

Likväl bedrog hon honom nu, och den man, som frestat henne, hade han kallat vän. Andra hade miss-tänkt det, andra hade sagt honom det, och han hade med harm afvisat beskyllningen. Nu visste han, att den var sann.

Kall, hård, utan en skymt af rörelse stod han framför de brottsliga.

Frestaren, älskaren, hade, lydande sin första, ögonblickliga ingifvelse, vid hans åsyn velat kasta sig ut genom fönstret, men han hejdade honom och höll honom med jernhand qvar på hans plats.

»I mitt hus går man endast genom dörrarne. Var icke rädd, jag vill icke göra dig något ondt. Men du skall betala min hustru. Man tager icke en kvinnas ynnest för intet. Tio lire förmodar jag du anser henne värd. Gif henne tio lire.»

Vägran, böner, föreställningar, allt var lönlöst.

»Gif henne tio lire.»

»Jag kan icke skymfa en kvinna, som jag älskar.»

»Gif henne tio lire.»

»Jag vill gifva dig upprättelse. Låt mitt lif gälda min skuld.»

»Jag slåss icke med dig för henne. Gif henne tio lire.»

Det fans intet annat: antingen mörda den förörrättade mannen eller ock skymfa henne, som sönderslöts af den ohyggliga strid, hon var föremål för. Blott genom ett nödtvunget slag kunde hon befrias från förlängd ångest. Penningar eller blod?

Sedeln låg på bordet. Man och hustru voro ensamma.

Han vände sig med kallt lugn till henne.

»Middagstimmen är snart inne, tror jag. Är allt i ordning?»

Hon försökte att säga ett ord, men han afbröt henne genast.

»Jag väntar på middagen.»

Hon vacklade ut.

När de skulle sätta sig till bords, lade han sedeln framför hennes tallrik. Hon ryckte häftigt tillbaka, han tryckte henne ned på stolen och öste för henne af soppan.

»Ät.» En hård, befallande blick gaf eftertryck åt uppmaningen.

Under hela middagen sörjde han för henne på det uppmärksammaste, lade för henne mat, skar bröd åt henne, slog i vin, såg efter att intet fattades henne. Men då matbitarne qväfde henne, då hon lade ifrån sig gaffeln, då hon lät glaset stå orördt, då träffade henne denna hårda blick, som nödgade henne att böja sig för hans vilja och låtsa om intet. När måltiden var slut, steg han upp, tog sedeln och gick.

Hon såg honom icke på hela qvällen.

Men när hon gått till sängs, kom han in och lade utan att säga ett ord sedeln bredvid ljusstaken framför henne. Hon for upp.

»Barmhertighet! Haf förbarmande! Straffet är större än synden.»

Han blott såg på henne, utan en skymt af misskund.

»Har jag icke gjort dig lycklig under flera år?»

»Så mycket värre.»

»Du visste att jag icke älskade dig, då jag blef din hustru.»

»Jag trodde på din renhet.»

»Jag hade endast aktning och tillgifvenhet att gifva dig, och likväl har jag fyllt mina pligter så gladt och oförtröttadt, som få älskande hustrur förmå göra det. Låt detta minne gälla något och förlåt mig.»

»Jag kan icke, jag har trott för mycket på dig.»

»Jag trodde aktning och tillgifvenhet och pligtrohet vara nog, därför var jag icke på min vakt. Jag visste icke hvad kärlek är, därför blef kärleken mig öfvermäktig, då den mötte mig. Jag ångrar, förlåt mig.»

»Jag kan icke.»

»Har du intet att förebrå dig? Med hvad rätt gör du dig till en oblidkelig domare, om du icke sjelf har ett fullt skuldfritt samvete?»

»Vet du icke, att qvinnans renhet är mannens upprättelse? Allt för mycket ändå tyngas vi ned af egna gröfre instinkter. Jag har trott på din renhet, du har bedragit mig. Jag kan icke förlåta.»

Hon sjönk tillbaka. Icke ett ord vexlades mera. Hela natten låg sedeln der. Hon kände dess tillvaro

genom mörkret, den brände hennes hjerna, den tyngde hennes bröst. Hon pressade händerna mot ögonen för att aftorka tårar, som icke kunde rinna, hon be-
grof ansigtet i kuddarne för att qväfva snyftningar, som icke förmådde arbeta sig fram, hon ville bedja för att slippa tänka, och samma ord höllo jemt hennes medvetande i en konvulsiviskt kvalfull spänning: »Jag har trott på din renhet, du har bedragit mig.» Hon hade svikit, och det menliga hos honom, som hunnit sin skönaste fullhet genom litandet till hennes renhet, var vissnad och dödt. För henne fans ingen förlåtelse.

Natt efter natt låg sedeln vid hennes hufvudgärd, dag efter dag framför hennes tallrik vid måltiderna. Födan, som hon icke vågade neka att förtära, var förgiftad genom dess åsyn; hvilan, som hon var befald att söka, blef helvetiska marter genom dess närhet; hon förnöttes långsamt utan att tillåta sig vara sjuk; men hennes domare veknade icke.

Hon syntes aldrig vidare utom hemmets dörr; sina pligter inom hemmet fylde hon troget, uppmärksamt, outtröttligt; honom, som hon älskat, återsåg hon aldrig, och hon visste intet om honom; hennes dagliga, stundliga lif var en bön om förlåtelse utan ord, en sträfvan efter försoning utan klagan, en trånande längtan efter upprättelse; men hennes domare veknade icke.

Så lefde hon ett år, härjad af lungсот. När hennes sista krafter gåfvo vika, och hon sjönk ned på dödsbädden, då, först då, vågade hon åter tala om barmhertighet. Hon bad, hon bönföll, hon tiggde om nåd, om ett enda ord, en enda blick, ett enda tecken till att han ville förlåta henne.

»Nej.»

Presten, som hon biktat sig för, då, i dödsstunden, bad varmt för henne.

»Nej.»

»Ångern gäller inför Gud, som ser alla fel.»

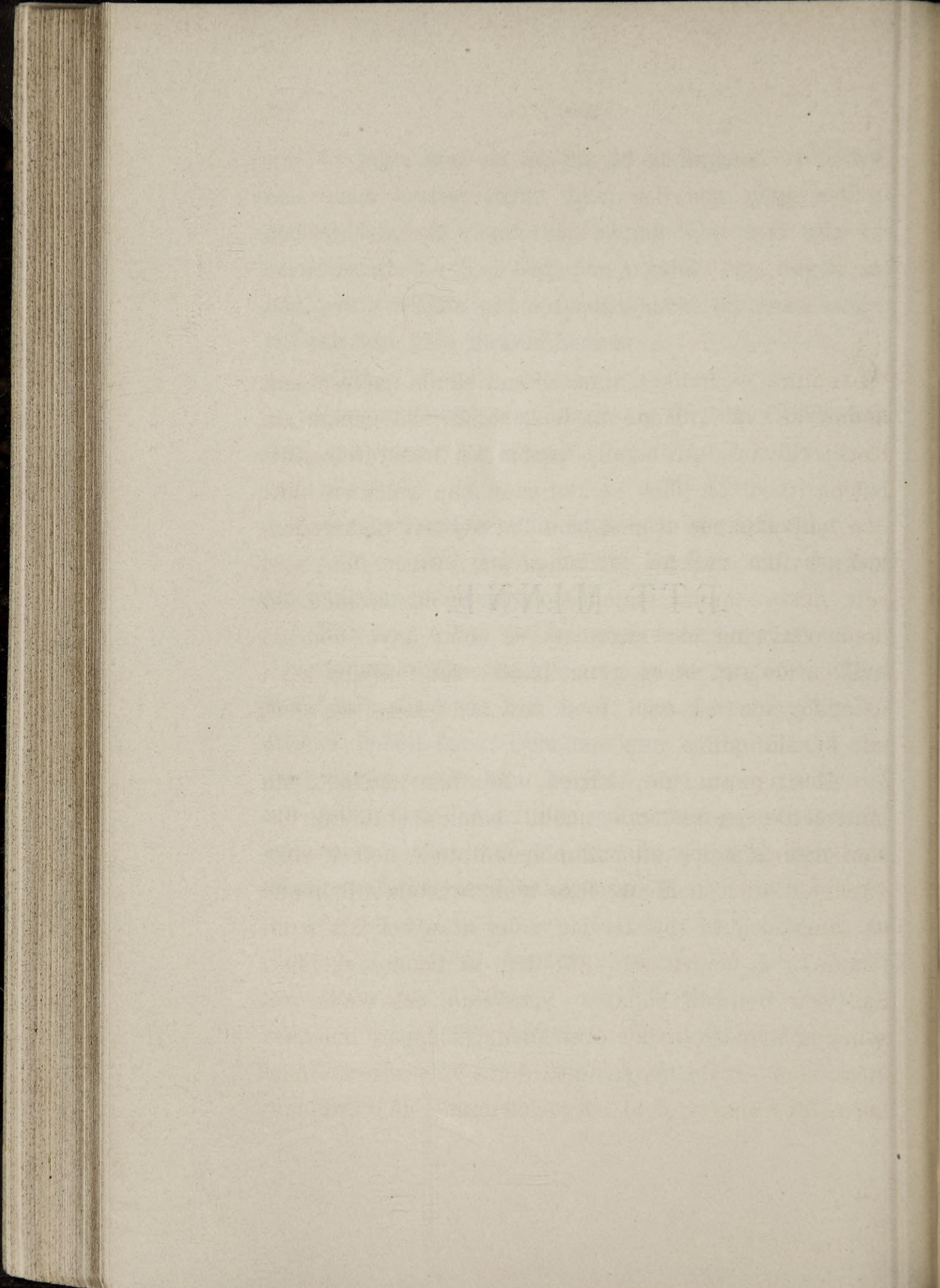
»Må då Gud förlåta henne, jag kan icke, jag har trott på henne för mycket.»

Hon dog. Han följde henne icke till grafven.

Genast efter begrafningen reste han bort. Han hade sålt allt hvad han egde, icke den obetydligaste småsak behöll han. Och han kom aldrig tillbaka, ingen visste hvart han begifvit sig, ingen visste om och huru han lefde, intet rykte förspordes någonsin om honom, han var död för allt och alla, som haft minsta beröring med hans forna lif.

ETT MINNE.

he
bl
be
de
lo
se
de
hv
de
si

la
so
vā
sā
fō
Sj
so
in
ho

Gemma — hvilket annat namn skulle hafva passat henne så väl? Hon var född att herska genom sin blotta tillvaro, att befalla genom en handrörelse, att belöna med en blick — om man kan kalla en blick den halfvaknande trånad, som lät sig ses under ögonlock, hvilka tycktes för tunga att lyftas. Den, som sett dessa sammetsmjukt svarta ögon, drömde om dem och längtade efter att se dem ånyo, den, på hvilken de rigtats en gång, hade velat fördjupa sig i dem för evigt, äfven med fara att förlora sig sjelf, sitt lif, sin själ.

Hon emottog min kärlek. När hon halflåg i sin länstol likt en hvilande undin, hennes ställning liksom hennes kropp ett sammansmältande helt af veka våglinier, tillät hon mig icke blott att tala till henne så länge och så mycket jag ville, utan ock att stum försjunka i beundrande åskådan af hennes skönhet. Sjelf var hon allt annat än språksam, och de få ord, som emellanåt smögo öfver hennes läppar, inneburo intet, som kunde hugna mitt hjerta eller smickra mitt hopp, icke ens en dold betydelse gömde de. Stundom

svarade hon med en skymt af ett leende, som lika väl kunnat vara egnadt åt den henne omgifvande, smekande luften, som åt mig. Någon enda gång lyckliggjorde hon mig med att låta sin blick glida förbi mig och i förbigående en half sekund häfta vid min.

Jag var som bunden i hennes närhet. Hon ytttrade aldrig glädje, när jag kom, och bad mig aldrig återkomma, när jag gick, men jag drogs dock tillbaka af en oemotståndlig förtrollning. Ibland frågade jag mig, om det var kärlek, jag kände för henne eller icke snarare blott en retlig nyfikenhet att utröna, om denna hvilande våg kunde röras af stormen, om den obestämda ljufheten i detta leende kunde värmas till annat än välbehag vid en angenäm omgifnings välgörande inverkan. En gång tvang jag mig att hålla mig aflägsen från henne en tid, jag tvang mig att bli strängt upptagen af sysselsättningar, som icke i något afseende påminde om henne, och en dag kastade jag bort alltsammans och återvände. Hon syntes mig mera fångslande än någonsin, mina pulsar slogo, mina tinningar bultade, febern smög in i mina ådror. Och hon helsade på mig, som om hon sett mig dagen förut, hon tycktes icke ens hafva märkt huru länge jag varit borta.

Jag måste till hvad pris som helst bryta denna lugna orörlighet.

Jag talade om kärleken. Icke om min kärlek,

icke en begäran, icke en fråga stäld till henne. Jag talade allmänt, obestämdt, hemlighetsfullt och lockande om den känsla, som besjalar hela menskligheten, som är den skarpaste drifkraften till så ondt som godt, som drifver till vanvett, som helar smärtan, som förfäar, som höjer, som uppväcker den gömda djuriskheten, som framkallar de ädlaste, skönaste rörelser; den ljufvaste, den plågsammaste, den mäktigaste, den förfärligaste af alla känslor, som göra menniskosläggets lif till den underliga sammansättning af kämpande, domnande, retlighet, slöhet, sjelfviskhet, hängifvenhet, uppoffring, sällhet och lidande, som det är.

Gemma började lyssna. Blicken, rigtad på en gång drömmande inåt och liksom sökande utåt, var icke häftad på mig, men jag såg dock djupt in i den, och en förvirrad åtrå att veta hvad som rördes på dess botten, grep mig oemotståndligt. Min kärlek strömmade öfver och begärde att blifva förstådd.

Men när jag talade om mig sjelf, sjönk hon åter tillsammans i sin veka likgiltighet.

»Trötta mig icke», sade hon och lutade hufvudet mot länstolens ryggstöd, som om jag verkligen utsatt henne för en öfverväldigande ansträngning endast genom att begära, att hon skulle höra sig vara älskad.

En qväll var jag tillsammans med henne i sällskap. Flera talade med henne än jag, flera än jag sågo att hon var skön, flera än jag läto henne förstå

att hon egde förmågan att fångsla. Jag såg att hon kände glädje öfver sin magt, jag såg henne rodna, och jag såg hvem som framkallat denna rodnad.

Jag hade väckt hennes längtan efter kärleken, en annan fylde den; jag hade lärt henne att ana, endast tillfället fattades för att aningen skulle sluta sig till verkligheten, och en annan tog detta tillfälle.

Jag ville dock icke uppgifva hoppet. Jag kämpade för att återvinna henne, som jag aldrig egt, jag uppbjöd allt för att kvarhålla henne, som aldrig närmade sig mig.

Och hon visste tyvärr alltför väl, att jag inga rättigheter hade att åberopa.

»Hvad har jag tillåtit er annat än att berätta för mig om kärleken?» sade hon med denna böjliga bekymmerslöshet, mot hvilken alla vapen studsade magtlösa.

»Ni har tillåtit mig mera än någon annan att se er», invände jag, fast besluten att göra gällande så mycket som möjligt hvarje sken af beviljadt företräde.

»Det får solen också, så länge den icke bränner mig», svarade hon lugnt.

Gemma begagnade en poetisk bild! Kärleken hade genomträngt hennes väsen. För mig fans intet hopp, så länge den andre stod emellan oss, men jag erkände icke hans rätt att stå der. Jag sade henne det hänsynslöst.

»Akta er!» sade hon blott, men hennes läppar sammanslötos till en rak, tunn linie, och ögonlocken lemnade endast en strimma af de nattsvarta ögonen synlig. Den hvilande vågen förvandlades till en tiger, som drog ihop sig färdig till språng.

Jag kunde icke motstå frestelsen att egga henne till detta språng med ett hugg, om jag så ock skulle slitas till döds sjelf.

»Ni skulle hata mig, om jag beröfvade er den nye beundraren?» hviskade jag utan att taga ögonen från henne en sekund. »Hat är dock bättre än likgiltighet.»

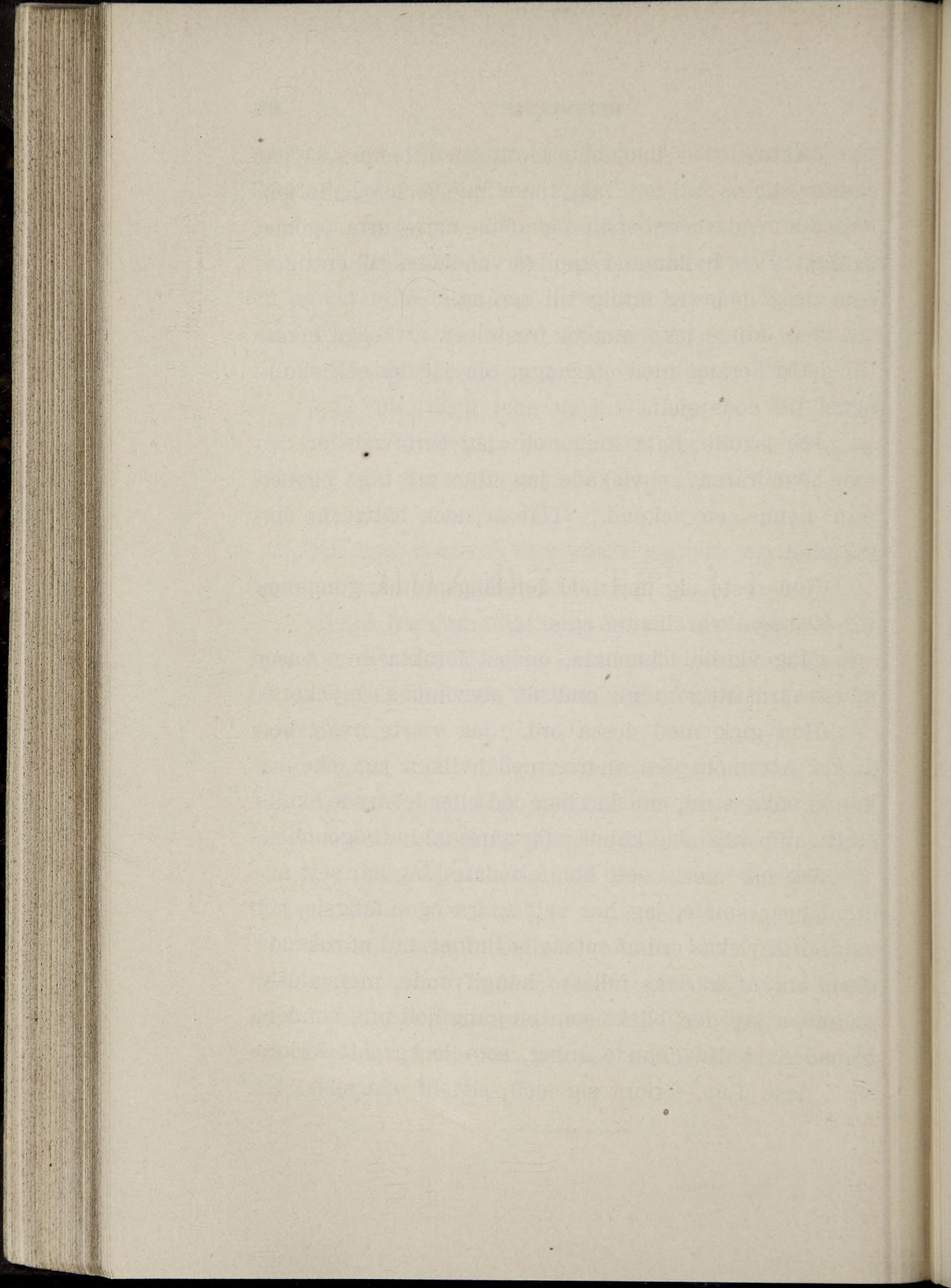
Hon reste sig upp med den långsamma, gungande rörelse, som var henne egen.

»Jag skulle icke hata, endast förakta er. Anser ni det värdt att göra mig ondt för att vinna så mycket?»

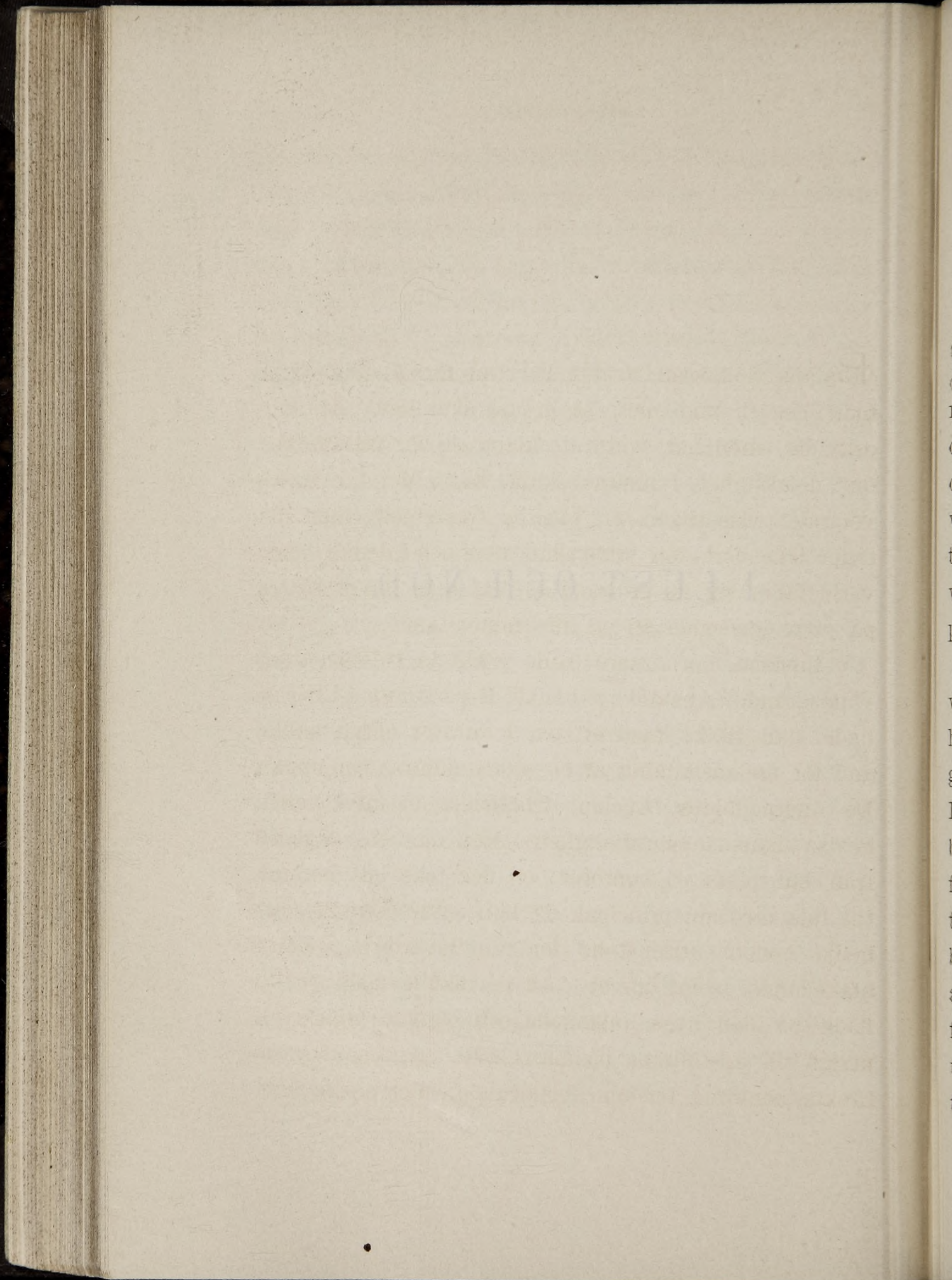
Hon gick med dessa ord. Jag visste hvart hon gick. Att möta den andre, med hvilken jag icke ens kunde söka strid, emedan han död eller lefvande skulle stått i min väg. Jag kände mig gammal i ett ögonblick.

Jag har aldrig sett henne sedan. Jag har sett andra läppar småle, jag har sett andra ögon fångsla, jag har hört hviskas ord af outsäglich ljufhet, ord af rusande glöd, ord af kärleks fullaste hängifvande, men aldrig glömmar jag den blick, som en gång höll mig bunden, trånadens halfvaknande aning, som lockar att förlora sig i dess djup, förlora sig sjelf, sitt lif, sin själ.

I LUST OCH NÖD.

Balans i kassan är ett ledsamt förhållande. Har man begått underslef, så är det skamligt. Är man oskyldig, men har svårt att klara sig för misstanken om delaktighet i andras skuld, så är det inre medvetandet visserligen en hygglig tröstehjelp, men det tager icke bort den yttre skammen, och i denna snöda verld faller sig nu en gång så, att man lefver bättre på yttre anseende än på inre medvetande.

Luciano Fornazzaro hade råkat in i denna återvändsgränd. Anstald på bankir R—s kontor i Livorno hade han tillika med ett par kamrater blifvit anklagad för undansnillning af en större summa penningar. De andra fälades, Luciano frikändes, då intet kunde bevisa hans medbrottslighet. Men han entledigades från sin plats på kontoret och fick icke ens komma till tals med sin principal, då han sökte denne för att bedja honom åtminstone för tillfället återtaga detta afakedande, som, gifvet just då, skulle fästa en ful fläck på den nyss anklagade och beröfva honom all utsigt till anställning på annat håll. Antingen misstänkte bankiren Luciano fortfarande, eller ansåg han,

att stölden kunnat förekommas, om Luciano egnat tillbörlig uppmärksamhet åt hvad som föregick omkring honom. Och i detta kunde ligga en viss sanning, äfven utan att taga saken allt för hårfint. Luciano tänkte sjelf någonting ditåt, när han brydde sig om att tänka. En smula lättsinnig slarf var han i allmänhet, och öfver höfvan yr i hufvudet hade han varit tiden före stölden, tack vare Emilia Salviati, nyss blifven hans fästmö, dotter af signor Achille Salviati, rik sidenkramhandlare.

Luciano Fornazzaro hade icke fallenhet för att vara bekymrad ens i bekymmersamt läge, men då han gick Via Grande framåt, efter att hafva fått sitt öde afgjordt, kände han en litet underlig rörelse i innersta hjertevrån. Väl att märka, som denna rörelse icke steg från hjertevrån till hjernan, hindrade den honom icke att hafva ett skämtsamt infall, en munter helsning i beredskap för hvarje bekant han mötte. Och den glade, sällskaplige unge mannen hade många bekanta; i detta ögonblick öfverraskade han sig nästan med att önska, att de varit färre. Vägen ned till svärfar Achilles hus smakade väl mycket af offentlig utställning, hvilket kunde hafva haft sitt behag under andra omständigheter men blef på sätt och vis trött-samt nu, förenadt med det der, som gömdes i hjertevrån.

Men allting har ett slut, och Via Grande äfvenså.

Luciano försvann äntligen inom huset Salviatis port. Men han sprang icke uppför trappan denna gång, som han brukat göra.

Emilia hade sett honom från fönstret och kom att öppna, innan han ännu hunnit ringa.

»Tyst», hviskade hon, »mamma är i köket, och förr än hon kommer ut, vill jag veta hvad som fattas dig.»

Hon stängde dörren ljudlöst, som hon öppnat den, och de förlofvade kröpo in i en vrå, der de icke kunde ses från matsalen.

»Nå, Luciano, hvad fattas dig?» hviskade Emilia ånyo, så snart värmen i fästmannens helsning fått flöda öfver så pass, att hon lyckades flika in ett ord.

»Huru vet du, att något fattas mig?»

»Jag såg det på ditt sätt att gå på gatan, och jag förstod att det är något allvarligt, när du aldrig hann uppför trappan. Säg ut, Luciano. Om något ledsamt händer dig, så vill jag veta det.»

»Jag har blifvit afskedad från min plats hos bankiren.»

Emilia spärrade upp ögonen men sade intet, endast började sjelfmant fortsättning på den nyss afbrutna helsningen.

»Du förstår, att nu skola alla tro att jag varit skyldig, fastän jag lemnat mina kamrater i sticket och sopat igen spåren efter mig sjelf.»

»Bry dig icke om hvad elaka menniskor säga.»

»Du tror mig ju icke om ondt?»

»Jag?» Hon hade så när brustit i skratt men kom i rätt tid ihåg mamma i köket. »Var icke enfaldig, Luciano.»

»Så må de andra fara till —. Men min far?»

»Ja, han måste skaffa dig en plats, vi kunna knappast lefva på min hemgift ensamt.»

»Tror du han gör det, om du ber honom?»

»Naturligtvis. Jag har aldrig bedt om något förut, jag har icke brytt mig om något. Men systrarna ha fått allt hvad de velat — utom en stor hemgift.»

Emilia smålog illparigt.

»Han kan neka mig att få dig till hustru efter detta.»

»Kan han?» Emilias min uttryckte ännu tydligare än hennes ord ett temligen trotsigt tvifvel. »Hvarför skulle han neka? Men nu är det bäst, att du går igen —»

»Går igen? Emilia!»

»Jag menar bara utom dörren, så att du kan ringa på ordentligt och ingen behöfver veta att vi talats vid redan.»

»Men om han gör svårigheter?»

Emilia såg förvånad på Luciano. Hon var icke van vid att finna så mycken förtänksamhet hos honom och började tveka om, huruvida äfven hon borde

vara orolig, något hvarför hon egentligen icke kände sig stämd.

»Du tänker för mycket illa om min far», sade hon dröjande, »men skulle så vara, fins väl någon utväg.»

»Du förblir mig trogen, Emilia?»

»Nu är du enfaldig igen.»

»Om han gör svårigheter, vill du då klockan 11 i afton kasta till mig genom salsfönstret en breflapp som säger mig, hur ställningen står och hvad du tänker?»

»Ja. Men gå nu och ring icke förr, än jag hinner in.»

De sista orden blefvo icke riktigt tydligt uttalade och besvarades icke alls, men Emilia antog ändock att Luciano förstätt dem, då han en minut senare sakta smög ut genom förstugudörren, som hon tillslöt med en ljus, varm blick på honom.

Tyst och hastigt slant hon in i salen, sprang in i sitt rum för att se sig i spegeln, gaf en ordnande puff åt sitt hår och trädde med den lugnaste min i verlden ut i köket. Strax derefter klingade tamburklockan.

»Signor Luciano», anmälde tjensteflickan, som skickats att öppna.

Emilia följde signora Olimpia beskedligt ut från köket för att njuta af den ett förlofvadt par medgifna

rättigheten att sitta bredvid hvarandra under vederbörlig uppsigt. Italienskt fästefolk har icke den frihet att utbyta tankar, etc., som nordiska länders vanor tillåta; de, som icke älska tvång, söka ersättning i smyg, när tillfälle yppar sig eller tillfälle kan åstadkommas. Emilia hade åstadkommit ett enligt hennes åsigt oundgängligen nödvändigt tillfälle och fann sig nu med förnöjsamhet och ostördt samvete i ett officiellt sammanträffande inför den intet misstänkande modern. Handlade hon orätt, så må den klandra henne, som med säkerhet vet sig skola hafva gjort på annat sätt.

»Hur kan du vara ledig så här dags?» sporde signora Olimpia med en viss skärpa, innan Luciano knappast hunnit helsa. »Jag trodde du skulle börja ditt arbete på kontoret i dag.»

Luciano rodnade. Han hade icke tänkt sig behöfva så ögonblickligen komma till brännpunkten af morgonbesökets förhandlingar och minst af allt såsom svarande på ett förhör. Emilia såg hans förlägenhet och försökte komma honom till hjälp.

»En dags ledighet kan ju unnas honom efter alla ledsamheter han haft. Mamma, har du en synål till hands, så kan jag arbeta fastän vi prata. Är detta duktyget, som skulle fällas? Luciano, håll i åt mig, medan jag klipper isär spetsarne.»

Men signora Olimpias tankegång rubbades icke så lätt.

»Luciano hade ledighet i går qväll», sade hon med bestämdare skärpa, »och det är icke bra att han slår sig på dagdrifveri just nu, när han borde försöka att på allt sätt göra sig behaglig på sin plats.»

»Jag har ingen plats mera. Så är det», utbrast Luciano, för hvilken de svärmoderliga förmaningarne icke föllo sig alls behagliga just då.

»Åå!» sade signora Olimpia draget, med ett ganska betydelsefullt, snedt ögonkast på Luciano, som denne lyckligtvis slapp se, emedan Emilias tröstefulla blickar togo hans uppmärksamhet i anspråk. »Det är illa.»

»Ja, visst är det illa, att människor kunna vara så elaka.» Det föll Emilia icke ens in, att någon af hennes släkt kunde vilja göra gemenskap med de elaka. »Pappa måste skaffa Luciano en ny plats så fort som möjligt.»

»Jag vet icke hvad din pappa kan vilja i detta fall, och jag lägger mig icke i hans beslut.»

Emilia tappade serveterna. När signora Olimpia yttrade sig på detta sätt, var det ett omisskänligt tecken till, att hon icke var gynsamt stämd för saken i fråga och att hon var fullt öfvertygad om, att hennes och hennes äkta hälfts åsigter förr eller senare skulle befinnas öfverensstämmande. För första gån-

gen sedan Lucianos häktande grydde hos hans fästmö en aning om, att deras kärleks himmel icke alltid skulle förbli så molnfri, som hon hoppats och trott. Under rättegången hade hennes glada öfvertygelse om hans oskuld mer eller mindre inverkat på hennes omgifning, och om någon osäkerhet i omdömet undantagsvis skymtat fram på ett eller annat håll, hade hon knappast fäst sig dervid, viss som hon var om den lysande upprättelse hans frikännande skulle medföra. Nu vaknade hos henne en smärtsam förkänsla af, att om också mången, så länge icke allmänheten bestämt sin dom, kan skygga för att döma en olycklig, med hvars namn ens eget står i förbindelse, skall dock denne skonslöst öfvergifvas i samma ögonblick andra förkasta honom, låt vara äfven utan rätt. Man skyddar egen heder derigenom, och den, som icke vetat akta sig, får skylla sig sjelf. Men Emilia uppreste sig mot en dylik behandling af hennes Luciano.

»Mamma, det är icke möjligt, att pappa —»

»Luciano får tala vid honom sjelf», afbröt signora Olimpia tvärt. »Han kommer snart hem till frukosten, klockan är nära tolf. Gå ut att se efter om allt är i ordning.»

Emilia lydde, det vill säga, hon gick ut, men i stället för att egna sina tankar åt frukosten smög hon till tamburdörren. Hon ämnade tydligen försöka samma utväg, som lyckats så bra med Luciano, att få sitt

ord sagdt i förväg. Men denna gång hade hon gjort upp räkningen utan värden, modern kom ut strax efter henne, fattade hennes arm och förde henne till hennes rum.

»Du stannar här, det passar icke, att du är närvarande vid vår öfverläggning.»

»När det gäller Lucianos välfärd? O, mamma!»

»Tokiga barn, var glad att du slipper. Jag har väntat att det skulle gå, som det gått, och du kan vara säker på, att vi göra hvad som är bäst.» Signora Olimpia stängde dörren.

Emilia fann det för ögonblicket bäst att icke trotsa och fogade sig i sitt uteslutande från förhandlingarne med ett tyst förbehåll, att sista ordet skulle bli hennes. Stärkt af denna vällofliga föresats satte hon sig undergifvet vid dörren, der hon kunde vänta och lyssna på en gång.

Efter en stund ringde det. Signora Olimpia gick sjelf att öppna. Men det var icke fadren, som kom, det var den äldsta dottern Amelia med sin man, Ercole Fringelli, och signora Olimpia förde dem in i sin sängkammare.

Just nu skulle de hitta på att komma! Det var icke ledsamt nog redan utan att äfven få dem som vitnen till bedröfvelsen. Men det fans icke annat än att taga sitt öde med tålamod.

Detta var faderns ringning! Modern kom ånyo att

öppna, och de stannade båda i tamburen under tyst samspråk. Emilia ansträngde sig att höra, fastän hon insåg att det var lönlöst. Endast ett »Diavolo» och litet senare ett »Per Dio», båda kraftigt uttalade, nådde hennes öron, och de gjorde henne ondt, hon visste icke egentligen hvarför.

En tredje ringning. Syster Erminia och svåger Federico Casabianca, åtföljda af Rosina, tjensteflickan.

Emilia sprang upp och knöt händerna. Nu förstod hon. Modern hade skickat bud på sina gifta döttrar, det var ett slägtsammanträde, som hölls inne i sängkammaren, medan hon och Luciano på hvar sitt håll afvaktade utgången. Och det skulle hon finna sig i! Far och mor kunde så vara, men systrar och svågrar, det var för mycket. Hennes blod svalade och hon måste göra våld på sig till det yttersta för att icke springa in till Luciano och försöka trösta honom från den skymf, honom nu tillfogades. Men hon visste att detta blott skulle förvärra saken, och för att motstå frestelsen gick hon så långt bort från dörren som möjligt.

Äntligen! De hade tyckts henne evighetslånga, de minuterna, som förflutit mellan det sängkammardörren sista gången tillslöts och nu åter öppnades. Erminia kom till hennes rum, de öfriga gingo in i salongen, der Luciano väntade.

Då system trädde in, stod Emilia lutad mot den

motsatta väggen och vred trasor af en näsduk mellan fingrarne. Erminia tog henne i famn och kysste henne.

»Nu skall du vara förnuftig, lilla syster. Luciano hade ju aldrig annat än sin goda plats och sitt namn som hederlig karl, nu har han intet.»

»Jag älskade honom icke för platsens skull och hederlig karl är han ännu.»

»Det tror ingen hädanefter.»

»Jag tror.»

»Det är godt och väl, men man gifter sig icke för att slita ondt och föraktas dessutom. Förstår du icke att detta skulle bli din lott?»

»Så kunna de tala, som gifta sig blott för att få roa sig och ha vackra kläder, men jag gifter mig emedan jag älskar Luciano. Jag älskar Luciano, förstår du?»

»Jag förstår. Men du skall vara förnuftig. Jag lofvar att skaffa dig en annan man, så får du icke tid att tänka på Luciano vidare.»

En ljungande blick var Emilias enda svar. Hon slet sig lös från systemen och sprang ut. Erminia ryckte på axlarne och följde henne.

I salongen gick det hett till.

Federico hade satt sig och såg ut, som om han egentligen fann alltsammans grundligt tråkigt. Signora Olimpia hade också satt sig, så bibehållande sin

fulla värdighet som husfru och mor, men den spända uppmärksamhet, som framlyste genom hela hennes väsen, utvisade klarligen, att, om hon nu höll sig utom förhandlingarne, var det endast emedan hon för tillfället lemnat ordet åt sin man. Och han begagnade sig deraf oinskränkt, han och Ercole Fringelli. Man skulle till och med hafva kunnat säga, att der öddes ord mera än öfverflödigt, helst som Amelia, beständigt i rörelse kring rummet, allt som oftast skrek in sitt emellan. Och Luciano blef ingen svaret skyldig. Han sade icke mycket, men det lilla högg skarpt.

»Jag ger icke min dotter åt hvem som helst. Jag behöfver icke tigga om att få henne bortgift, och jag ser mig för, hvem jag ger henne åt.»

»Ni har lofvat mig henne en gång.»

»Då kände vi dig icke», bröt Amelia in.

»Som okänd var jag således icke hvem som helst?»

»Det skulle kanske smaka dig att få lefva på mina pengar? Nej, min herre. Mina pengar äro mina, jag kastar icke ut dem på gatan. Det kan vara beqvämt att få en rik svärfar, men en rik svärfar står icke alltid till reds att låta taga sig. Skaffa dig pengar sjelf bäst du kan och kom sedan och fria till min dotter.»

»Det gick lätt att bli rik från intet, när Livorno var frihamn, nu måste man smuggla, om det skall gå.»

»Jag har förtjent mina pengar ärligt.» Signor

Achille blef purpurröd af vrede. »Om jag blifvit rik från intet, så är det min heder, men en odugling som du behöfver icke tala om det. Och smuggleriaffärer har jag aldrig haft, sätt icke folk det i hufvudet.»

»Jag har bara sagt, att jag icke kan konsten.»

»Nej, det tror heller ingen dig om», utbrast Ercole. »För att våga en smuggleriaffär, måste man ha hufvudet på rätta stället, det är icke det samma som att taga pengar ur en låda.»

»Den saken förstår du bättre än jag.»

»Hvad menar du? Tillåter du dig förolämpande antydningar, du, som icke kan fria dig rätt från vissa misstankar? Det förvånar mig att du ens vågat komma hit nu mera. Du borde ha förstått af dig sjelf, att det icke fins plats för dig här längre.»

»Akta dig, Ercole, det kan vara farligt att reta en man, som ser allt svika.»

»Jag förstår icke hvarför den herrns oförskämphet heter tålas längre», skrek Amelia. »Vi vilja icke veta af honom, och han har icke rätt att begära annat, det är nog. Låt honom gå nu, och så talas icke om saken vidare.»

Luciano glömde att svara. Emilia, som i dörren åhört det ofvanstående af ordvexlingen, gick nu rakt fram till honom, knäppte båda händerna om hans arm och lutade hufvudet mot hans skuldra.

»Luciano, jag sviker dig aldrig, må hvem som helst försöka skilja oss åt.»

»Det skola vi bli två om», utbrast signor Achille.

»Emilia, gå in i ditt rum», befälde signora Olimpia.

»Blygs, Emilia», ropade Amelia. »Hvilken flicka kastar sig på en karl så der?»

Emilia vände litet på hufvudet.

»Tyst, Amelia, tror du jag har glömt, hur ofta jag måste stå på vakt, för att du och Ercole skulle få mötas och kyssas i trädgården? Och så ni kysstes.»

Federico började se road ut. Ercole kom sin hustru till hjälp.

»Det är icke fråga om Amelia nu, utan om en odugling, som ville tränga sig in i vår släkt, och som du —»

»Nej, det är icke fråga om Amelia nu», afbröt Emilia ostörd, »ty trots kyssarne sade hon mig öppet, att hon aldrig skulle velat taga dig, om du icke kunnat kläda henne i siden och sammet, men jag säger, och det står jag fast vid in i döden, att skall jag också gå hungrig, klädd i träsor, så vet jag ingen större glädje än att få lefva för Luciano.»

»Du talar som du har förstånd till», sade signor Achille otåligt och försökte taga henne lös från Luciano. »Och nu går ni härifrån, signor Fornazzaro, det är tid på att få slut på det här.»

»Ja, Luciano får gå nu, emedan nu har jag sagt

allt, hvad jag för tillfället behöfde säga. Men jag vill taga afsked af min fästman.» Hon sköt sakta undan fadern, som kom af sig vid hennes lugn. »Farväl så länge, Luciano», sade hon varmt och tillade hviskande: »Kyss mig.»

Luciano lät icke säga sig detta två gånger.

»Min präktiga Emilia», utbrast han och slöt henne i sin famn med en kyss, hvares eldighet icke lemnade något öfrigt att önska.

»Bravo! Da capo!» ropade Federico och klappade händerna storskrattande.

»Nu kan det vara nog», sade signora Olimpia och steg upp men stod stilla qvar vid soffan. Må hända var hon tveksam om, huruvida ens hon skulle förmå göra föräldramyndigheten gällande.

De öfriga stodo mer och mindre handfallna omkring. Erminia aftorkade en tår och smålog medlidsamt.

»Var nedanför salsfönstret klockan tio i afton, icke elfva, som du sade», hade Emilia under tiden hviskat, och Luciano hade svarat med en betydelsefull blick.

»Farväl, älskade svärföräldrar, farväl, svägerskor och svågrar alla», sade Luciano med en artig bugning för hvar och en af sällskapet och gick utan att låtsas märka, att endast Erminia och Federico besvarat hans helsning, den förra med en lika artig böjning på hufvudet, den senare med ett: »Gå din väg, galning.»

När Luciano var gången, gick Emilia lugnt till sitt rum igen. Federico kom efter henne in i salen.

»Hör, lilla svägerskan min», sade han med låg röst och tog fast henne, »jag skulle kanske kunna hjälpa dig litet.»

»Du? Ack, Federico, hur skall jag kunna visa dig min tacksamhet?»

»Vänta, får du höra. Luciano kan få anställning på mitt kontor mot ett vilkor.»

»Hvilket? Jag lofvar för honom.»

»Lofva för dig sjelf. Du skall kyssa mig så, som du kysste Luciano nyss.» Han böjde sig, listigt småleende, mot den unga flickan, men ett väl rigtadt slag midt i ansigtet kom honom att släppa henne, och hon sprang till dörren. Der stannade hon dock tvärt, hejdad af hans hjertliga skratt, och vände sig tvekande om emot honom.

»Vet du, Emilia, du roar mig verkligen.»

Han gick åter fram till henne, öppnade hennes kammardörr och vinkade åt henne att följa sig in. Hon efterkom uppmaningen halft tvehågsen.

»Hvad ämnar du nu egentligen göra, Emilia?»

»Plåga dem alla till döds, till de unna Luciano rättvisa.»

»Hvilket vore att låta dig bli hans hustru, det förstås. Men om de plåga dig till döds i stället?»

»Det går icke så lätt. Luciano litar på mig.»

»Onekligen ett godt skydd.»

»Roar det dig att göra narr af mig, så allt för gerna. Mig stör ingenting.»

»Ämnar du barrikadera fästningsporten?» Han pekade på regelnnyckeln, som satt insides i dörrlåset. »Det är ett mindre idealiskt skydd än Lucianos tillit men praktiskt säkrare.»

»Må hvem som vill komma in till mig när som helst. Jag begär icke bättre än att från morgon till kväll få förklara för dem, huru jag älskar Luciano.»

»Försäkra dig då i tid om, att icke du blir instängd. I krig måste man vara beredd på allt.»

Emilia tog ur nyckeln och stoppade den i fickan.

»Ser du nu så snäll jag är? Och ändå afslår du min hjälp, bara för att du är snål om en kyss, en enda.»

»Du skulle ha fått tio mer än gerna, om du icke begärt dem som ett vilkor och med det der tillägget.»

»Men det är just så, jag vill ha det.» Han försökte taga hennes hand, men hon drog sig stolt undan.

»Hör du icke, de andra komma för att äta frukost, behagar du också stiga ut?»

»Tack så mycket, signorina. Skall jag skicka in Erminia med något till dig, eller tillåter du att jag —?»

»Jag ber, besvåra hvarken dig eller henne.»

»Det är icke ett besvär, tvärt om ett nöje.»

Han lemnade rummet djupt bugande, och Emilia satte sig med en suck. Hon tyckte mest om Federico af sina svågrar, men man visste sällan, när han talade allvarsamt eller gäckande, och hon var osäker om, huru hon borde förstå hans uppförande nu. Nå, det fick framtiden utvisa. Hon slog ifrån sig allt bekymmersamt grubbel och lyddes på samtalet i salen. Fadern klagade öfver att maten var illa lagad, snäste Amelia, som var af motsatt åsigt, satte ifrån sig tallriken, snäste hustrun för allt, som hon föreslog till ersättning, och slutade med att befalla in en flaska vin till, emedan bröd och vin var det enda dugliga att förtära, som fans i huset.

»Får jag lof?» Federico kom in utan att afvakta tillåtelsen. »Se här, min vördade lilla svägerska, två stekta ägg, som jag sjelf tillagat. Bättre kock fins icke, det kan du vara säker på. Var så god, tag för dig.»

»Har du redan slutat din frukost?»

»Jag äter aldrig, när snäsor krydda maten. Erminia företräder oss båda, hon är som strutsen, hon smälter allt, men jag hör icke till det släktet.»

»Federico, vill du mig väl?»

»Ja visst. Vi komma igen i afton, Erminia och jag, till dess kan du tänka på mitt förslag.»

»Jag har svarat en gång.»

»Det skall du icke säga. Man kan aldrig veta. Vill du ha flera ägg?»

»Nej tack.»

»Farväl då tills i afton. Fringellis får du till middagen.»

»Fastän Amelia fick så mycket snäsor?»

»Hvad underkastar man sig icke för att slippa betala sin middag sjelf? Nu ha svärfar och Ercole gått. Då kan jag gå också, utan fara för sällskap. Må väl. Kom ihåg hvad jag lofvat dig.»

Han gick, och Erminia kom in som hastigast för att säga systemen farväl.

»Var icke envis längre, Emilia. Hvarför skall man skaffa sig bekymmer, när man kan slippa? Luciano är ju ändå en förlorad man nu.»

»Icke för mig, och jag förlåter dig aldrig, om du talar illa om honom.»

»Barnet mitt, det är så vackert att läsa om kärleken i romaner, och jag blef verkligen rörd, när du talade så modigt om att lefva för honom intill döden, det var alldeles som en roman. Men ser du, barn, i verkligheten går det så fort öfver, helst om man måste hungra och gå i trasor.»

»Skulle du icke sörja, om du förlorade Federico?»

»Visst skulle jag sörja, han är ju min man, fastän icke vore det så farligt för mig. Jag vet ju att jag och lillan alltid skulle hafva en tryggad ställning, men

hur skulle det gå för dig som fattig enka? Och ändå vore det kanske bättre än att ha en man, som ingenting kan förtjena.»

»Du förstår mig icke.»

»Det betyder icke så mycket, om du bara ville höra på mig.»

»Älskar du icke Federico?»

»Man får sällan se en så snäll man som Federico, han grälar nästan aldrig och låter ingenting fattas mig, men, kära du, så mycket som jag har att göra med lillan och hushållet, blir ingen tid öfrigt till romantiska känslor. Knappast nog att jag hinner läsa en roman. Om du visste huru noga Federico är med maten. Nej, nu måste jag gå, så att han kan komma hem och få frukost. Det är icke nyttigt för honom att vänta så länge öfver sin vanliga tid. Märkvärdigt att han icke ropat på mig redan. Var förständig, Emilia.»

Erminia kysste systemen och gick. Emilia var lemnad ensam med modern och Amelia. Och Amelia stannade kvar, sprang endast uppför trappan — hon bodde i faderns hus, andra våningen — för att säga till om att barnen skulle komma ned till middagen och för att genom en predikan på förhand gifva sköterskan tillräckligt begrepp om, hvad hon hade att vänta, ifall hon icke såg efter barnen ordentligt.

Det blef en tung dag för Emilia. Mången gång

var hon frestad att följa Federicos råd och barrikadera fästningsporten, men hon motstod frestelsen. Om hon ock kunnat skaffa sig en hvilostund derigenom, vann likväl Luciano intet på att hon undandrog sig striden. Och därför stod hon fast, grälade med Amelia, tills båda voro yra i hufvudet, åhörde moderns förmaningar och förebråelser, under det Amelia hemtade andan, och upprepade för dem båda oföränderligen, att hon var en gång blifven Lucianos fästmö, och det ämnade hon förbli, tills hon blef hans hustru. Svårt torde vara att säga, hvem som blef mest glad åt afbrottet, när barnen kommo ned och herrarne återvände hem från sina göromål.

Det blef en smula lugn under det man åt, ty nu var signor Achille verkligen hungrig och hade ingen håg att försöka förmiddagsmålets poetiska kost ännu en gång. Men när bordet var afdukadt, bröt stormen lös igen, väckt af Ercole, som hade den oförsigtigheten att halfhögt meddela Amelia sin belåtenhet öfver att se Emilia synas så lugn och undergifven.

»Vill hon icke höra förnuft, så skall jag lära henne det,» utbrast signor Achille, som uppfångat Ercoles yttrande.

»Jag har aldrig förlorat mitt förnuft,» genmälde Emilia ögonblickligen. »Jag är Lucianos fästmö. —»

»Och ämnar förbli det, tills du blir hans hustru,»

afbröt Amelia. »Den visan känna vi nu, du har tråkigt ut oss nog med den under förmiddagen.»

Dermed var gnistan tänd, men som elden bland så många brännbara element rasade tillräckligt utan underblåsning, nöjde Emilia sig för sin del med att endast genom ett orubbligt uttryck af envishet i sin hållning gifva tillkänna sitt obrutna motstånd och svarade blott, när talet ställdes bestämdt till henne af någon af föräldrarne.

»Räknar du på att mitt samtycke icke behöfs, när du blir myndig?» röt fadern slutligen, retad till det yttersta af denna tysta oböjlighet. »Vi ha tre år till dess, kom ihåg det, du är bara aderton år än.»

»För lång väntan. Luciano kan icke undvara mig så länge.»

»Jag tar honom icke till måg.»

»Jag kan rymma med honom.»

Signor Achille rusade upp, fnysande af vrede.

»Du skulle våga att kasta en sådan skam öfver oss alla?» gallskrek Amelia.

»Ni handla alla skamligt mot min fästman, jag är er intet skyldig vidare.»

Signor Achille ryckte upp Emilias kammardörr.

»Du går in hit och jag svarar för att —» Han märkte i det samma, att ett för fullföljande af hans tillärnade hotelse nödvändigt ting fattades, och såg sig omkring med ljungande blickar, som misstänkte

han hela sällskapet för att hafva bestulit honom.

»Hvar är nyckeln?»

»Den är borta,» sade Emilia stillsamt.

»Så måste en ny göras. Beständigt är det utgifter i detta hus. Olimpia, skicka efter en smed.»

»Käre Achille, bråka icke så mycket. Vill en flicka rymma, så hjelpa inga dörrlås, icke fönstergaller en gång. Sitt ned och var lugn, annars får du medicinera i morgon igen. Jag åtager mig att se efter min dotter.»

Den käre Achille försökte att bli lugn genom att störta i sig två bräddfulla dricksglas vin efter hvarandra och förklarade sedan, att han ville gå in i salongen, der det var svalare. Emilia tog med sig in i sitt rum alla barnen, som halft skrämnda och mycket nyfikna krupit ihop i en vrå. Kort derefter kommo Federico och Erminia. Herrskapet Salviati hyste så mycken vördnad för denne måg, som det är möjligt för svärföräldrar; han, bankiren Casabianca, hade mera pengar än de, och han var icke deras hyresgäst såsom Fringelli. När därför signor Casabianca, genast han trädde inom dörren, förklarade att han icke ville blifva uttråkad på något sätt, så blef detta en lag för qvällen. En viss tung stillhet föll sålunda öfver sällskapet, och när klockan slog tio, begynte litet hvar tänka på hvila efter dagens ansträngande sinnesrörelser. Då kommo barnen in och berättade, att moster

Emilia stod i salsfönstret och talade med någon på gatan nedanför.

Federico skrattade.

»En sådan liten hexa,» sade han och sträckte lättjefullt ut sig på stolen, som stod så, att han i denna ställning fullt stängde för dörren.

»Släpp fram oss Federico.» Pappa och mamma Salviati stannade båda otåliga vid hans benbarrier.

Han flyttade den ena foten upp på den andra mot dörrposten stödda, genom hvilken lilla rörelse en temligen vågad eqvilibristik gjordes nödvändig, för hvem som velat tränga sig fram.

»Låt dem hållas, man vinner ingenting genom att ställa till skandal för grannskapet.»

»Är det då icke skandal, att hon håller samtal med honom genom fönstret,» utbrast signora Olimpia ond.

»Ett fönster en trappa upp,» bifogade hennes man. »Om vi åtminstone bodde på nedra botten, så att icke hvart enda ord hördes långt omkring.»

»Det hade varit beqvämare för de båda älskande, jag medger det, men jag trodde icke meningen vara, att denna kärlek skulle få skötas beqvämt.»

»Släpp oss fram, Federico,» befalte signora Olimpia, som hade mindre undseende för sin måg än mannen; hon behöfde aldrig utfärda vexlar för att sköta

sina affärer, och om så varit, hade det förmodligen stört henne föga.

»Min älskvärda svärmor», Federico fattade hennes hand och förde den ridderligt till sina läppar, »en kvinna med ert skarpsinne inser nog, att man endast med våld får Emilia från fönstret, och som icke alla i grannskapet sofva så här dags, är det bättre att låtsa, som om man ingenting märkt, än att gifva främmande åskådare en huslig dram till bästa. Låt mig gå ut och taga reda på vidden af deras öfverläggning.»

Signor Achille fnös och fräste, signora Olimpia betänkte sig.

»Federico har rätt», ljöd slutsatsen af hennes betänkande och hon tog sin mans arm för att återföra honom till sin plats.

Federico flyttade ned sin upplyfta fot på golfvet igen och flyttade sig sjelf med mycken maklighet ut i salen.

»Emilia förlåter ju om jag stör?» sade han och stannade artigt ett par steg bakom henne.

»Mig stör ingen», svarade hon obesväradt och vände sig halft om emot honom, »hvem som helst kan höra hvad jag har att säga.» Hon lutade sig åter ut genom fönstret. »Lita på mig, Luciano, om också hela världen sviker dig, så förblir dock jag dig trogen.»

Federico gick fram och stödde sig mot fönsterplattan bredvid Emilia.

»God afton Luciano. Hur mår du?»

»Icke illa», ljöd svaret nedifrån. »Hur mår du sjelf?»

»Tack, förträffligt. Det är vackert väder i afton.»

»Utmärkt. Just passande, när man måste samtala med sin fästmö på detta sätt.»

»Litet svalt är det likväl. Aftnarne börja bli kalla.»

»Åh, ännu är det intet att klaga öfver. Det blir väl värre framdeles, men vi finna oss i allt.»

»Det är således icke fråga om enlevering ännu», yttrade Federico halfhögt till Emilia.

»Nej icke ännu.»

»Hvad säger han?» frågade Luciano.

»Han vill veta om vi tänka på enlevering.»

»Jag skall ha något att lefva af först.» Lucianos röst fick en sorgbunden skiftning.

»Han har hela dagen sökt att få någon anställning, sak samma huru obetydlig, och öfverallt har han blifvit tillbakasatt, äfven af dem, som kallat sig hans vänner. Undanflykter, artiga beklaganden, halfva löften för framtiden, som ingen ämnar hålla, sådana gifvas nog, men ett ärligt handtag för att hjälpa en vän, det rår ingen med. Åh, hvad det fins mycken falskhet och elakhet i verlden.»

Emilia darrade af lidelse, då hon talade, Federico såg på henne, och ett lätt leende smög kring hans läppar. Hon märkte det och flyttade sig längre ifrån honom.

»God natt, Luciano, i morgon väntar jag dig här vid samma tid. I morgon och alla qvällar», tillade hon med en trotsig blick på Federico, som småskrattade.

»God natt, min älskling, Gud välsigne dig», sade Luciano med så varm rörelse, att Federico studsade och öppnade munnen, som för att säga något, men han hejdade sig genast och betraktade lugnt Emilia, som böjt sig djupt ned för att kunna uppfånga Luciano's blick.

»God natt, Luciano», afbröt Federico slutligen detta blickarnes samspråk. »Om du står här längre, får Emilia snufva, och en röd näsa är en dålig brudgåfva.» Han sköt undan Emilia och stängde fönstret, vände sig derefter om emot den unga flickan, som stod der med sänkt hufvud och tycktes hafva glömt honom för egna tankar. »Så att det fins så mycken elakhet, och ingen vill gifva en vän ett handslag till hjälp?»

Hon såg upp till honom, hennes ögon stodo fulla af tårar.

»Ett ärligt handtag sade jag. För betalning ges det nog. Men jag trotsar och föraktar er alla.»

»Är icke trotset litet böjdt? Hvad betyda annars de der tårarne?»

»De gälde min stackars Luciano, honom ensamt.» Hon strök häftigt bort dem. »Jag tål nog vid striden, det skall jag visa både dig och de andra.»

»Hör Emilia.» Han grep om hennes händer och höll dem fast som i en jernskruf. »De andra kan du kanske rå på, om jag vill låta dig hållas, men jag är starkare än du.»

»Är du?» Hon såg honom orädd in i ögonen. »Då är väl du också den ende, jag skulle kunna hoppas på. Hvarför har du gjort det omöjligt för mig att bedja dig?»

»Du behöfver icke bedja mig.» Han öppnade sin famn. »Kom hit, och Luciano är hjälpt.»

Hon retade upp sig och steg stolt tillbaka.

»Du skymfar mig. Det är lågt att skymfa en olycklig.»

»Jag tar bort det der tillägget, du vet.»

»Det är en gång sagdt, jag skulle alltid känna det som qvarfinnandes.»

Federico smålog på det der retfulla sättet, som gjorde att man aldrig visste hvar man hade honom.

»Gå och lägg dig, hexa», sade han och gaf henne ett lätt slag på kinden. »Jag trodde aldrig, att jag skulle kunna roa mig så mycket hos mina högtälskade

svärföräldrar.» Han gick till salongen. »Erminia, vi gå hem.»

Och så gingo de alla.

Men när Emilia blef ensam, kom öfver henne en känsla som af att vara bannlyst. Alla, som hon vant sig vid att betrakta såsom stående sig närmast, för- enade sig nu om att göra illa åt henne och, hvad värre var, åt hennes älskling, hennes hjertas afgud. Hon kände sig så öfvergifven, så tryckt af längtan efter ett enda bevis på verkligt varmt deltagande från något håll. Spänningen, som uppehållit henne hela dagen, gaf nu vika och hon behöfde ömhet. Hon gick några slag af och an, satte sig, steg upp igen, och efter några ögonblicks obeslutsam tvekan gick hon plötsligt in till föräldrarne.

»Mamma, älskade mamma, haf förbarmande. Var icke ond på mig.»

Signora Olimpias ansigte uttryckte förvåning, signor Achilles en hög grad af tillfredsställelse.

»Sade jag icke, att hon skulle gifva efter? Gud ske lof att vi äro ifrån detta trassel», utbrast han förnöjd. »Du har uppfört dig mycket illa», fortfor han, högtidligt vänd till Emilia, »men vi förlåta dig.»

»Ja, jag erkänner att jag icke uppfört mig rätt, förlåt mig, men skilj mig icke från Luciano.»

»Sade jag icke, att det icke fins en styfsintare flicka än den der?» utbrast signora Olimpia, tydligen

belåten öfver mannens snopenhet, såsom varande ett tydligt bevis på huru mycket större förutseende hon haft. Men detta stämde henne icke medlidsammare mot dottern.

Emilia bad, bönföll, grät, kröp på sina knän, skildrade sin kärlek och sin smärta i de mest söndersli-tande ordalag, vädjande till allt som hon trodde skulle kunna beveka föräldrarne, men förgäfves. De ville icke låta beveka sig, och de gjorde sig döfva för hennes böner, liksom de voro blinda för djupet af hennes ångest.

»En måg, som ingenting har och är utan plats», skrek signor Achille.

»En måg, som ingen heder kan göra åt vårt hus, och som är stursk när han borde vara ödmjuk», skrek signora Olimpia ännu högre.

»Han kan ju icke arbeta sig fram, om han förskjutes af dem som borde hålla honom uppe», invände Emilia förtviflad.

»Det rör mig icke. Hellre må du förbli ogift, än jag ger dig åt honom.»

»Alldeles icke.» Signora Olimpia slungade en ursinnig blick på sin man. »Det skall icke sägas, att jag icke kunnat få min dotter bortgift, men jag bestämmer, hvem hon skall välja.»

»Jag gifter mig icke med någon annan än Luciano.»

»Inga invändningar mer. Mina föräldrar bestämde öfver mitt giftermål, hvarför skulle du ha större frihet än jag hade?»

»Men du älskade kanske ingen som jag älskar Luciano.» Emilia försökte knäböjande att fatta moderns hand, men stöttes tillbaka.

»Det hade icke betydt någonting. Gå nu och lägg dig. Jag har icke lust att sitta uppe hela natten för dina nyckers skull.»

»Och det talas icke om den här saken vidare, jag vill icke veta af det», inföll signor Achille bestämdt. Emilia reste sig upp och aftorkade sina tårar.

»Jag låter icke tvinga mig, och jag sviker aldrig Luciano, intet utom döden kan skilja oss åt», sade hon med skarpt betonad fasthet och lemnade rummet.

* * *

Följande förmiddag kom Erminia upp på ett kort besök, dröjde en stund i samtal med modern och gick derefter in till systemn, som satt ensam i sitt rum.

»Låt mig vara», sade denna och värjde sig för det hotande anfallet af tröstande smekningar. »Ni hafva alla handlat som usla förrädare mot Luciano, och jag frågar icke efter någon af er mer. Så som jag bad föräldrarne i natt! Nu ber jag icke mera, men jag ger aldrig vika, aldrig!»

Erminia fick intet ord af henne vidare och lemnade henne åter åt sin ensamhet.

På qvällen kom Federico, högtidligt klädd i hvit halsduk, svart frack och handskar. Signora Olimpia kastade en tveksamt mönstrande blick på hans klädeset och bad honom ceremoniöst sitta ned. Han tackade med en regelrätt allvarlig bugning och tog plats.

»Vill du ha ett glas vin», sade signor Achille, som icke gifvit akt på någonting.

»Jag tackar.» Han mottog glaset, som svärfadern fylde åt honom, och läppjade allvarsamt på det. »Ett utmärkt vin, detta, man känner att det växt på berg. Tillåt mig dricka till alla här närvarandes välgång.» Han tömde glaset efter en förbindlig bugning för de kring sittande, satte det långsamt ifrån sig och lutade sig derefter ledigt tillbaka på stolen. »Jag vet icke om jag kan hoppas på att vara välkommen i dag.»

»Så du talar, skulle icke vår käre måg alltid vara oss välkommen?» inföll svärmodern artigt. Achille började bli uppmärksam och såg nyfiken ut.

»Det är så, att jag fått ett uppdrag —.»

»Ett —» Signora Olimpia hejdade sig tvärt, i det samma hon gjorde detta olämpliga afbrott, som hon icke förmått styra.

»Ett uppdrag, ja», fortfor signor Federico Casabianca med ett betydelsefullt småleende. »Men först vill jag underrätta om en sak. Jag har tagit Luciano

Fornazzaro på mitt kontor.» Han höll afbrytande upp handen, då båda hans svärföräldrar tycktes vilja tala. »Jag ansåg att någon af vår släkt var skyldig att göra något för honom, och då kunde ingen vara lämpligare dertill än jag. Hvarför skall man mera än nödvändigt underkasta sig obehagligt prat?» Han viftade medlidsamt öfverlägset med handen, som om han velat med ens skjuta ifrån sig allt störande obehag.

»Det kan vara ett skäl», mumlade signor Achille.

»Så är då allt afgjordt om den der Fornazzaro, och vi bry oss icke om honom vidare», förklarade signora Olimpia med förnäm likgiltighet. »Nu kunna vi tala om något annat», fortfor hon, älskvärdt leende mot sin måg.

»Och komma till egentliga anledningen med mitt besök», ifylde denne, lika älskvärdt leende. »Jag sade att jag fått ett uppdrag, och när det fins en förtju-sande ung flicka i huset, så förstår man lätt hvad det är fråga om. Jag har blifvit anmodad att anhålla om signorina Emilia Salviatis hand.»

»Den, som Federico Casabianca gör sig till förespråkare för, kan svårligen vara oantaglig», genmälde signora Olimpia, alltmera älskvärd i min och later. »Likväl bedja vi att få höra namnet på den ifråga-varande friaren.»

»Signor Luciano Fornazzaro.»

Om han nämnt människoslägtets arffliende, det

ondas förfärlige furste, hade icke verkan kunnat blifva hemskare.

»Federico, detta skämt —» flämtade signor Achille, så snart han fick luft nog för att frambringa ett ord.

»Jag tror icke att signor Fornazzaro tillät sig skämta. I så fall hade jag kunnat gifva honom vederbörligt svar genast.»

»Det hade du kunnat göra i alla händelser», utbrast signora Olimpia, nästan öfverväldigad af sin vrede. »Huru vågar du komma till oss på detta sätt —.»

»Signora Olimpia, min bästa svärmor, när en person höfligt ber mig göra honom en tjänst, uppfyller jag hans begäran lika höfligt. Det tillkommer Emilias föräldrar, icke mig, att svara på en dylik anhållan. Ni önska kanske rådgöra sins emellan eller med er dotter? Om så är, drager jag mig tillbaka på en stund.»

»Jag tror icke det behöfs», anmärkte signor Achille, mot sin vilja kufvad af sin mågs köld.

»Nej, det behöfs icke», bifogade signora Olimpia, bemödande sig äfven hon om att iakttaga skyldigt lugn. »Min man och jag hafva redan fattat vårt beslut.»

»Och samtycka?»

»Nej, afslå», skrek signora Olympia, retad på nytt.

»Oåterkalleligt?»

»Afgjordt oåterkalleligt.»

Jag skall hafva den äran att meddela signor Fornazzaro detta svar.» Federico steg upp och bugade sig artigt. »Han har likväl en plats nu, som han kan vara säker om att aldrig förlora.»

»Om han så hade plats som paradisets uppsyningsman, så hjälpte det icke», hväste Achille.

»Jag skall meddela honom äfven detta», sade Federico med en ännu artigare bugning. Först då lät han sin blick glida öfver till Emilia, som blek och tyst åhört samtalet.

Hon följde honom ut och hjälpte honom utan att säga ett ord att påtaga öfverrocken.

»Tack, min älskvärda lilla svägerska. God natt.»

Innan han anade hennes afsigt, hade hon fattat hans hand och kysste den nästan ödmjukt.

»Så var icke min mening», sade han skrattande.

»Så menar jag det. Hvarför plågade du mig i går?»

»För att veta om du var värd att göra något för måste jag se hvad du duger till. Jag är nöjd med att du bedt föräldrarne, det är icke nog med att bara trotsa.»

»Hade du skickat hit Erminia?»

»Som spion? Ja. Likväl utan att hon visste hvad jag ämnade göra.» Han tog henne under hakan och smålog. »Du är verkligen en rar flicka. Skada att

lagen icke tillåter en man att hafva två hustrur, annars skulle jag slåss med Luciano om dig.»

»Jag skulle icke taga dig.»

»Jag vet det, och det tröstar mig något öfver denna lagens orättfärdighet. Men nu vill jag säga dig en sak upprigtigt. Jag har icke stort förtroende till Lucianos karakter --»

»Federico, jag tillåter icke --»

»Tyst, barn, jag måste freda mitt samvete och har äfven litet rättighet nu, tyckes mig. Hans hjerta tviflar jag icke alls på, tvärt om, men han är lätt-sinnig och öfvermodig. Jag är öfvertygad om att han hellre skulle hugga af sig sin högra hand, än begå någon orätt mot mig, som hjälpt honom, men, när han icke bindes af tacksamhet, tager han lifvet allt för vårdslöst. Jag fruktar att du går bekymmer till mötes, om du fäster ditt öde vid hans.»

»Hellre bekymmer med honom än lugn utan honom.»

»Nå, det är din sak. Jag har varnat dig.» Federico ryckte på axlarne. »Men nu anhåller jag, att om du beslutar dig för att rymma med honom, något som jag skulle nödgas högligen ogilla, ni åtminstone icke göra er till en visa för alla, utan taga raka vägen hem till mig. God natt, sof godt.»

När Emilia åter kom in i salen, möttes hon af föräldrarnes mörka blickar.

»Det förvånar mig», började signor Achille — signora Olimpia såg ut som om intet förvånade henne mera — »att du kan tillåta dig ingå i upproriska öfverenskommelser med din svåger.»

»Jag visste intet om Federicos åtgöranden, jag trodde att han var emot mig som alla andra», svarade Emilia och gick in i sitt rum.

»Om vi skulle ställa matbordet och alla stolarne framför dörren, så att hon icke kan komma ut», föreslog signor Achille.

Signora Olimpia uttalade icke ordet dumhufvud men hennes min sade det tillräckligt tydligt.

»Det är sant», suckade signor Achille. »Hon kan knyta ihop lakanen och gå ut genom fönstret. Man kan icke låta henne ligga utan lakan och täcke. Fastän det fick min syster Elvira göra.»

»Och rymde icke hon ändå?»

»Jo, men hon blef fasttagen och satt i kloster. Ack, hvarför äro klostren upphäfdade! Jag är visserligen liberal och anhängare af regeringen, men att taga ifrån en man, som är nog olycklig att hafva tre döttrar, hans enda utväg att göra sig åtlydd, det är icke rätt.»

»Nå, de andra båda har du då inga bekymmer för», muttrade hans fru, som af två onda ting hellre valde enleveringen än iklädandet af klosterslöjan.

»Icke i kärleksväg, det få deras män tänka på, men huru ofta betalar Fringelli hyran?»

»Sådant är ju så vanligt i Livorno, och du må väl hellre unna din dotter den förtjensten än främmande. Du slipper åtminstone betala dem för att de skola flytta, och jag har litet sällskap.»

»Som du nog får behålla till döddagar, har ingen fara. De flytta icke, om jag också säger upp dem dagligdags och lofvar att betala alla omkostnaderna.»

»Jag tror att vi gå till sängs nu, Achille.»

Achille tog sig ett glas vin till styrkedryck och följde rådet, men när han fått nattmössan på och svepte täcket väl om sig, suckade han ånyo: »Skada ändå att klostren blifvit upphäfd.»

* * *

En tid förgick och allt stod på samma sätt. Striden fördes med oförminskad uthållighet å ömse sidor, men, fastän Emilia stod ensam, ty Federicos deltagande var fullkomligt passivt, hade hon dock på ett vis öfvertaget: hon tillät sig aldrig synas plågad eller retad, i följd hvaraf all förtreten tillföll det motsatta lägret. Hela Livorno talade om denna sak och visste mycket nogare besked om huset Salviatis inre angelägenheter, än som var behagligt för en del af huset Salviatis medlemmar. Naturligtvis vill ingen — som icke har ett personligt intresse i saken — störa

tvenne älskandes samtal eller gifva sig sken af att lyssna derpå, men föres det mellan gatan och vånningen en trappa upp i den mest besökta stadsdelen, låt vara äfven efter klockan tio om qvällarne, så kan icke undgås, att något deraf sprides till allmänhetens kunskap. Och Emilias samtal med Luciano fortgingo regelmessigt hvar qväll en eller par timmar allt efter omständigheterna. Rosina, som på signora Olimpias befallning fått flytta sin bädd in i Emilias rum, sof godt under denna del af natten; hon kunde icke göra annat än afgifva rapport för sin matmor, som å sin sida måste nöja sig med att veta hvad hennes dotter tog sig till. Allt hade försökts för att hindra dessa möten, men Emilia förklarade helt lugnt, att hon för Lucianos skull ogerna ville tillfoga sig sjelf något ondt, dock vore hon i stånd till allt, om hon drefs till förtviflan. Och icke nog härmed, hon slog obesväradt upp fönstret för att tala med Luciano, hvem som än var närvarande, och hotade att kasta sig ut, om någon försökte taga henne derifrån. Det fans intet annat än att låta det gå och hoppas på att kärleken skulle taga slut.

Detta hoppas uppfyllande lät dock vänta på sig. Det påstods att äfven handgripliga skäl användts att öfvertyga Emilia om hennes eget bästa, men man skall icke tro på förtal, och detta var prat spridt genom tjenstefolket. Visst är, att hon aldrig hänsyftat

på något dylikt för Luciano. Man skulle kunna invända, att hon aldrig sade ett ord åt Luciano, som kunnat göra honom ledsen, men det är icke ett skäl för att säga, hvad man icke med säkerhet vet. Kanske hade hon i hettan af en tvist råkat komma för nära någon, som gestikulerade öfverdrifvet lifligt, och människor äro så färdiga att tyda allt till det sämsta.

Emellertid hade man hunnit öfver jul. Signor Achille hade blifvit mager och fick en grönaktig skiftning i hyn; minst två gånger i veckan måste han medicinera för att reglera sin gallas funktioner, och efter julfesten höll han på att få en gastrisk feber, dels genom af förargelse störd matsmältning, dels af förkylning genom den kalla nattluften, som Emilia släppt in. Signora Olimpia började frukta, att hon icke skulle kunna gifva bort sin dotter efter all denna skandal, och önskade hjertinnerligen, att de aldrig gifvit sig in i en strid, som förde till en sådan förtretlighet. Som man vet, är det icke ondt om hustrur, som förklara äktenskapet vara ett elände, men att träffa på en mamma, som icke önskar få sin dotter gift, det är sällsynt.

Pappa och mamma Salviati voro med ett ord i en ledsam klämma, och det fans tyvärr blott tre sätt att komma ur den, eftersom klostren voro upphäfdade. Det ena vore att rätt och slätt gifva sitt samtycke, men, såsom Fringellis eftertryckligen framhöllo, så

ofta de hade tillfälle dertill, detta vore en allt för stor förödmjukelse. För att fullt säga sanningen i denna sanningsenliga historia, Fringellis hade ingen förmåga att bilägga tvisten, och ofvan omnämnda menniskor, som gerna tyda allt till det sämsta, hviskade sins emellan, att detta härrörde af egennyttiga beräkningar, men, som sagdt, man bör icke tro på förtal. De kunde mycket väl ogilla Emilias val i och för sig.

Det andra sättet vore, om Federico ville lägga sig ut för Luciano, då man ju kunnat med heder gifva vika för en aktad och älskad mågs önskan. Men Federico behagade icke mera tala om saken. Han hade sagt åt sin hustru, och hans hustru hade berättat för de öfriga, att han lät hvar och en sköta sig sjelf, men fordrade, att hvar och en lät bli att tråka ut honom. Hvad han tänkte för öfrigt, kunde icke ens hans hustru berätta. Hans yttrande till Emilia efter sitt framförande af Lucianos förnyade frieri kunde må hända hafva gifvit klafven, men den behöll Emilia för sig. Sedan den dagen hade han aldrig talat enskildt med henne, han tycktes hålla strängt på sin grundsats, att hvar och en finge sköta sig sjelf.

Hvad det tredje sättet beträffar, är det att antaga, att ingen tänkte derpå, långt mindre önskade det. Och likväl, huru ofta har icke ett samtycke till giftermål framtvungits derigenom, att en afton den hopplöst älskande unga flickan befunnits försvunnen

ur föräldrahemmet, scenen för så många fåfänga böner och tårar? Darrande smugen tätt intill honom, som så måste för första gången i mörker och oro fylla sitt kall att vara hennes skydd i lifvet, ofta blott insvept i en schal, som hon i största hast kastat öfver hufvudet, när hon såg en möjlighet att slippa ut obemärkt, följer hon honom genom gatorna från hus till hus under sökandet efter någon, som vill förbarma sig öfver deras nöd och mottaga dem båda eller henne, tills öfverenskommelse med hennes dagars upphof kunnat åvägabringas, ty icke alltid, kanske sällan, har han varit nog lycklig eller nog förtänksam att förvissa sig om en tillflykt, som står dem öppen i den ödesdigra stunden. Och mången gång under detta sökande, sedan de tillbakavisats från släkt och vänner, hvilka icke vilja utsätta sig för obehag eller ansvar för deras skull, nödgas de prisa slumpen, som förskaffa dem en tillfällig fristad hos halft undrande, halft medlidsamma främlingar. Men hvad betyder all förödmjukelse, all oro och ängslan, om målet vinnes och motståndet mot deras kärlek blir brutet?

Kom så en Januariqväll, en frisk, stjernklar vinterqväll, när nordan blåste hvass genom gatorna och ingen gick utom dörren, som icke var nödd och tvungen dertill.

Signora Olimpias sängkammare låg åt gatan liksom matsalen utanför.

»I qväll tänker jag den fördömde karlen får hålla sig hemma», menade signor Achille. »Hvem kan älska i denna hundkyla?»

Hans fru gläntade på fönsterluckan och tittade försigtigt ut.

»Han går här nere redan», sade hon.

»Han är galen, den der. Olimpia, det tjenar till ingenting att hålla emot längre.»

»Men han fryser om fötterna. Se, så han hoppar», utbrast fru Olimpia med skadeglädje.

»Jag önskar, han finge en ordentlig bronchitis. Var det Emilia, som kom ut i salen nu?»

Han lyssnade och hörde henne slå upp fönstret.

»Olimpia, mitt hus blir en iskällare på detta sätt», jemrade han sig, men Olimpia hörde icke på honom, hennes uppmärksamhet var odeladt riktad ned åt gatan.

Efter en stund, hvarunder Achille oförtrutet muttrat och grälat för sig sjelf utan att få ett ord till svar af sin kära hälft, sköt hon igen fönsterluckan och kom att sätta sig midt emot honom. På samma gång hördes Emilia stänga fönstret och gå in till sig.

»Har han gått? Välsignad vare stormen då.»

»Federico kom och förde bort honom.»

»Åh!»

»Och Federico skickade en slängkyss upp till Emilia.»

De båda makarne betraktade hvarandra.

»Det vore värdt att göra hvilket offer som helst om Federico ville taga saken om hand», utbrast signora Olimpia lifligt. »Icke sant, Achille?»

»Ja, nästan», instämde Achille. »Han kan icke gerna fordra att få ut hemgiften efter allt det tråk han förorsakat oss.»

»Det hinna vi tänka på, när vi först hunnit ur detta elände», fnös Olimpia.

»Åtminstone kan han nöja sig med räntan. Skulle du icke ge Emilia litet varm punsch, ifall hon förkyllt sig?»

»Emilia är icke fallen för förkylningar», snäste Olimpia, men efter en stund gick hon ut och Achille sneglade listigt efter henne.

Emilia hade knappast hunnit lägga sig, då modern kom in till henne med ett glas rykande varm apelsinlemonad.

»Drick, det kan behövas i denna kyla.»

Emilia såg förvånad på modern och mottog glaset tyst. Hon hade icke varit van vid vänlighet på länge.

Signora Olimpia ruskade Rosina vaken.

»Gå och lägg dig der ute. Signorinan sofver bättre, om hon är ensam.»

»Skall jag gå nu genast?» mumlade Rosina, för yrvaken att förvånas.

»Ja visst.»

Rosina samlade ihop sina sängkläder och traskade ut. Signora Olimpia vände sig åter till dottern för att taga det tömda glaset. Emilia slog armarne om hennes hals och kysste henne.

»Tack mamma», hviskade hon och kröp hastigt ned under täcket.

Signora Olimpia försvann fort genom dörren. Men hon hade visst behöft lemonaden bättre än dottern, så harskade hon sig ute i salen.

Det var en välsignad nordanstorm.

* * *

Följande förmiddag kom Federico åter på besök i den högtidliga svarta dräkten, men denna gång försvann Emilia, då han trädde inom dörren. Signor Achille var icke hemma, upptagen af sin handel, som han alltid var vid den tiden.

»Jag hoppas, min svärmor icke tager illa upp, att jag än en gång låtit förmå mig att ingå i underhandlingar om Emilias giftermål.»

»Min bästa måg, hvad mig beträffar, öfverlemnar jag mig blindt till ditt omdöme, och jag är öfvertygad om att min man skall säga det samma.»

»Allt för älskvärdt, min goda svärmor. Jag kän-

ner mig icke värdig att mottaga ett så stort förtroende — och ett så stort ansvar. Behöfver jag säga hvem som eftersträfvar lyckan af att blifva tredje mågen i detta hus?»

»Det är nog att du anhåller derom. För din skull samtycka vi, hvem det än må vara, som du gynnar.»

»Jag ber att få lemnas helt och hållet å sido i denna fråga.»

Signora Olimpia vändades. Federico hade medlidande med henne.

»Skola vi besluta oss för att uppoffra alla egna tycken för att tillfredsställa den stackars Emilia?» sade han med ett så välviligt leende, att signora Olimpia blef aldeles gripen deraf.

»Ja, låt oss göra det», utbräst hon och räckte honom sin hand. »För hit Luciano i afton.» Hon kom plötsligt ihåg hemgiftsfrågan. »Du behöfver icke tala vid min man förut, det gör jag. — Vi ha talat en smula om saken, och jag vet ungefärligen hvad han tänker», tillade hon för att öfverskyla detta oregelmässiga sätt att behandla en familjefader.

»Jag föreställer mig det», svarade Federico allvarsamt. »Och vi skola för Emilias skull försöka att visa Luciano en smula välvilja i qväll, icke sant?»

»Ja», svarade signora Olimpia och qväfde en suck.

* * *

Välviljan blef en smula sötsur, men Emilia räknade icke så strängt i den stunden. För öfrigt iakttog Luciano sin värdighet så noga, att någon skilnad i uppförande å ena eller andra sidan icke egentligen blef märkbar. Freden bevarades emellertid, och detta var icke litet vunnet för en gång.

Det hängde dock på ett hår ett ögonblick. Amelia talade om sina planer för toiletter och fester under karnevalen. Hennes man lät framskymta några inskränkande åsigter, men nedtystades med en förmodan, att han icke kunde önska, att hon skulle synas lumpen inför deras bekanta, hvarefter hon temligen skarpt utbredde sig öfver män, som vilja gifta sig utan att kunna hålla sina hustrur anständigt. Lucianos uppsyn började mulna. Men Federico höjde sin stämma till det mest rörande föredrag mot lyx och hustrur, som ruinera sina män, och alldenstund, när han ville tala, det var rent af omöjligt att afbryta eller störa honom, helt enkelt emedan han uppenbarade den fullkomligaste okunnighet om, att någon röst hördes i rummet mer än hans, så blef den hotande faran afvänd. Denna gång skedde det så mycket lättare, som herrarne åhörde honom med det andäktigaste intresse och tre af fruntimren icke voro det minsta böjda för att göra honom framgången stridig. Signora Olimpia var hunnen öfver den tid, då ett fruntimmer kan offra åtskilligt för att få göra sig

vacker eller få roa sig — två eftersträfvansvärda fördelar, som gerna följas åt — och hon var dessutom verkligen angelägen om, att denna qväll skulle gå lugnt förbi; Erminia visste, att hon fick allt hvad hon önskade, blott hon var sin man undergifven; Emilia hade aldrig drömt sig möjligheten af att vilja orsaka sin man obehag, vare sig ekonomiska eller andra, hvilket hon dock visligen underlät att uttala, för att icke framkalla ett försmädligt svar af Amelia, också hon ville hafva lugn den qvällen.

Men en fluga gör ingen sommar, på en vacker qväll kan följa många ruskiga dagar, och sätt felas icke att göra lifvet surt för den, som icke är gerna sedd. Om då, till råga på olyckan, denne ogera sedde borde vara tacksam för, att man värdigats upptaga honom i sin krets, men långt ifrån att visa sig genomträngd af medvetandet om en sådan skyldighet i stället synes öfvertygad om, att han endast kommit i åtnjutande af sin rätt, då har han uppväckt alla de i människohjertat slumrande hätska lidelser, som rå med att göra sig gällande på en gång. Luciano var icke den, som ödmjukade sig för någon, och retligheten å alla håll närmade sig snart ett akut inflammatoriskt stadium, fastän han, såsom hafvande något att förlora, måste i många fall låta udda vara jemnt.

Men när signor Achille begynte göra svårigheter om hemgiften, blef Luciano ursinnig. Att på detta

sätt göra skilnad mellan henne och hennes systrar var en skymf mot henne. Det på en gång antydde, att hon förnedrade sig genom att blifva hans hustru, och var som ett straff för att hon förblifvit trogen den hon gifvit sitt löfte. Heta ord vexlades, som upphetsade sinnena än mer, och slutligen undslapp signor Achille yttrandet, att en tiggare som Luciano icke kunde begära aktning för hvarken sig sjelf eller den som blef hans hustru.

Luciano satte tvärt hatten på hufvudet.

»Gör som ni vill. Jag skall nog skaffa Emilia hvad hon är värd, och hon skall ha det bättre än någon haft i er snikna, högmodiga släkt.»

Med dessa ord gick han, lemnande signor Achille att smälta förargelsen efter förmåga. Sjelf uppsökte han Federico och bad denne styra om, att bröllopsdagen blefve ögonblickligen bestämd, ty dessförinnan satte han icke sin fot inom svärfaderns hus.

»Men han skall få betala allt, hvad jag nödgats tåla», gnisslade han. »Och han skall buga sig för mig på köpet, om jag också skall taga lyckan vid strupen.»

»Gör inga galenskaper, Luciano.»

»Galnare menniskor än jag ha vunnit en tern.»

»Spela icke, det ber jag dig om. Förlusten är sannolikare än ternen.»

»Allting är ett spel här i verlden. Styr nu om bröllopet bara.»

Federico styrde om bröllopet och om hemgiften också. Han förestälde signor Achille, att han kastade skugga på sig sjelf genom att neka Emilia den rätt, som varit hennes systrar tilldelad och som en gång varit henne lofvad; det vore som att hafva sålt henne nu, och vinsten vore ringa, då räntan ändå skulle betalas. Derfor kunde så gerna kapitalet lemnas med ens och allt vara slut. Achille gaf efter, påverkad som han dessutom var af sin hustru, hvilken icke tyckte om offentligt knussel.

Då Federico framförde svärfaderns svar till Luciano, smålog denne bistert men svarade intet. Icke heller sade han något, då han kom under fund med att genom små indragningar här och der Emilias utstyrsel blifvit långt ifrån jemförlig med den, hennes systrar erhållit.

Vigseln blef en vecka senare, hvarefter brudparet anträdde sin bröllopsresa till Genua för att återkomma sista dagarne af karnevalen, som var sen det året.

»Jag skall lära mig af genuesarne att göra pengar», sade Luciano, då man undrade på, att de reste norrut under den årstiden. »Och sedan få vi se hvem det drabbar.» Han hade återvunnit sin vanliga sjelfsvåldiga bekymmerslöshet och skämtade öfver alla svårigheter och genomgångna besvärligheter.

Endast när han uttalade det »ja», som fäste honom vid den unga flicka, hvilken han vunnit endast

genom hennes egen orubbliga trofasthet, fick hans röst och hållning en pregel af djupt allvar, och man anmärkte, att det var med nästan vördnadsfull ömhet han efter ceremoniens slut ledde henne till vagnen för att återvända till svärföräldrarnes hus, der bröllopsfrukosten väntade.

Och man undrade mycket, hvilka öden de båda nygifva gingo till mötes, men ingen tillät sig att betvifla, att icke de skulle stå fast vid hvarandra genom lifvet.

* * *

En af fru Zetas Fredagar var hennes salong öfverfylld af besökande. Der afhandlades en mycket intressant fråga för dagen.

»Ni var ju på Fornazzaros bal, signora?»

»Han har vunnit en hel förmögenhet på lotteri sägs det.»

»Den lycklige unge mannen. Men det förtjenar han, han är så glad och angenäm, verkligen sympatisk.»

»Berätta oss litet från balen, om det icke trötter er.»

»Visst icke. Det var en förtjusande fest, utmärkt lyckad i alla hänseenden. Fornazzaro var den mest älskvärde, förbindlige värd man kan tänka sig, outtröttlig i uppmärksamhet mot sina gäster. Unga frun

var klädd i skärt atlas — och ett sådant atlas! utomordentligt! — garneradt med silkesbroderier och ett öfverflöd på venetianska spetsar, alldeles praktfullt.»

»Hon, som aldrig varit för sin klädsel.»

»Nå ja, så synnerligt väl bar hon icke upp sin elegans, man vet, hon har ingen hållning, men en god menniska är hon i alla fall.»

»Det kan icke nekas, men icke ser hon något ut.»

»Han är en vacker karl.»

»Och så älskvärd.»

»Och hvad han håller af sin fru. Han har skänkt henne ett helt juvelsgarnityr, som hon påstår sig begagna endast för att göra honom ett nöje.»

»Hon är så enkel i sin smak, hon.»

»Juveler kläda icke heller hvem som helst.»

»Nu äro väl svärföräldrarne nöjda?»

»Det kan man föreställa sig. Det var min måg här, min måg der, min måg i alla tonarter. Fringellis — ja, man skall icke tro folk om ondt, och icke säger jag, att de äro afundsjuka, men nog såg det litet surt ut.»

»Casabiancas?»

»Erminia gör aldrig hvarken ondt eller godt åt någon, det vet man, och han gäckas ju med allting. Men summan är, att Fornazzaros hade lyckats åstadkomma något alldeles öfverträffligt, och det sade

alla. Också voro de föremål för en verklig hyllning af sina gäster, som de visste att gengälda på det mest förekommande sätt.»

»Stackare! De ha icke haft så roligt som förlofvade.»

»Man kan säga, att intet fattades. Musiken spelade hela aftonen —»

»Det förstås, på en bal.»

»Sanningen att säga, blef ingen dans af. För artighetsbetygelser och bugningar hann man aldrig börja. Men festen var i allo lysande, ett ståtligt slut på karnevalen.»

»Hvad en livornesare gör, det gör han med heder.»

»Och i artighet öfverträffar oss intet folk i verlden.»

* * *

»Vi få väl se, hvem det drabbar till slut.»

Detta var det oföränderliga svar, Luciano skratande gaf åt alla, antingen man lyckönskade honom till hans nyvunna lycka, eller beundrade hans dyrbara presenter till Emilia, eller tackade för en middagsbjudning, eller gaf honom ett välvilligt råd att se sig för, så att han icke lefde öfver sina tillgångar, innan han visste, hvad det kostar att hålla hushåll på stor fot.

»Han är alltid samma galenpanna, på något sätt måste han gyckla», ljöd hans vänners samstämmiga

omdöme öfver detta egendomliga svar. Ty han hade återfunnit alla sina vänner efter sin lysande hemkomst från Genua med lotterivinsten, oförändrade de liksom de funno honom sådan han alltid varit, glad, sällskaplig, vänlig mot alla, som icke sökte tvinga honom under sig, genstörtig mot alla, som ville styra öfver honom, aldrig tagande någonting allvarsamt, skämtande vid alla tillfällen öfver hvad som kom honom för.

»Hvad menar du egentligen med detta drabbande?» frågade Federico tvärt en gång, då han hört det svaret gifvas; sjelf hade han aldrig framkallat det.

Luciano skrattade öfverdådigt.

»Vägen till paradiset är trång», sade han, »man kommer icke fram der utan att knuffas.»

»Du har läst dina saker illa, min vän. Presterna säga, att man skall gå fram stillsamt och ödmjukt.»

»Och just de bränna obesväradt alla, som icke finna sig i att gå efter dem.»

»Spelar du på börsen?» utbrast Federico, som plötsligt genomförs af denna tanke. »Akta dig, man skall förstå det spelet väl för att kunna sköta det rätt.»

»Allting är ett spel», genmälde Luciano bekymmerslöst, och mera fick Federico icke ur honom.

Men när Federico fått något i sitt hufvud, kunde han icke låta bli att älta en smula dermed, trots det att han aldrig lade sig i andras angelägenheter.

»Kan du säga mig, hvad Luciano sysselsätter sig med?» frågade han Emilia, då han hade henne på egen hand.

»Med att göra mig lycklig», svarade hon halft skämtsamt, halft allvarligt.

»Onekligen en mycket lofvärd uppgift, så mycket lofvärdare, som den är sällsynt makar emellan. Men som du vet, jag håller mig alltid till de mera praktiska frågorna. Kan du säga mig, huru mycket pengar Luciano verkligen har?»

»Det vet jag icke. Han har sagt mig, att nu behöfva vi icke vara bekymrade för vår utkomst, och jag har icke tänkt på att fråga om något vidare.»

»Icke? Och så påstår man att fruntimmer äro nyfikna!»

Emilia ryckte på axlarne.

»Man påstår så mycket.»

»Men om alltsammans störtar en dag?»

»Så är jag ju hans hustru redan, ingen kan skilja oss åt mera.»

»Du skulle ändå icke taga saken så idealiskt ledigt, annars kan det komma derhän, att du slutligen måste taga din tillflykt till den der kyssen, du vet.»

»Federico, du borde blygas!»

»Hvad är det fråga om?» sade Luciano, som kom in i det samma.

»Endast om ett litet köp, som Emilia och jag gjorde upp oss emellan en gång —»

»Jag har icke gått in på något köp.»

»Hon har icke behagat gälda sin skuld till fullo, men jag är ädelmodig nog att lemna henne anstånd till nästa gång.»

»Men hvad handla ni då med, ni båda?»

»Har hon icke talat om det? Och så påstår man att fruntimmer äro pratsamma!»

»Jag talar icke om sådant, som icke ens är värdt att tänka på.»

»Ber om ursäkt, jag är mycket värd att tänka på.»

»Har hon köpt dig?» Lucianos munterhet tog öfverhand öfver hans nyfikenhet. »Emilia, det är en för dyrbar affär för oss.»

»Icke mig sjelf; endast mitt bistånd, när ni båda voro i knipa. Och betalningen var ganska liten i jmförelse med vinsten. Jag begärde bara en kyss, sådan som den hon gaf dig vid det stora brytnings-uppträdet.»

»Drag åt helvetet!»

»Man måste ha öfverseende med honom», anmärkte Federico urskuldande till Emilia. »Äkta män äro fallne för att vara hetsiga i början. Men, som jag nyss hade den äran att säga, om ni ruinerar er genom öfverdådigt lefnadssätt eller andra galenskaper, kan mitt anbud alltid vara att taga i betänkande. Dock

tillåter jag mig bönfälla om att beslutet fattas, medan min hjälp ännu kan vara till nytta — jag menar min erfarenhet i affärsväg, ty sådan har jag litet mera än du, Luciano.»

»Jag förstår icke, med hvad rätt du misstänker Luciano för att icke kunna sköta sig ordentligt,» utbrast Emilia med litet hetta, men Luciano hade gripit Federicos hand, och en stark rörelse, som så sällan visade sig hos honom, syntes i hans ansigte.

»Du kom till min hjälp, när alla andra vände mig ryggen, aldrig skulle jag kunna bringa dig i trassel. Och för öfrigt», tillade han med sin vanliga lätta skämtsamhet, »använder jag icke mera än jag anser mig ha rättighet till. Jag ämnar icke bestjälja någon.»

»Jag antager att Federico icke är i stånd till en sådan förmodan», anmärkte Emilia högdraget, »ty i så fall, oaktadt all tacksamhet —»

»Federico får tänka och säga hvad han vill, utan honom skulle du icke vara min hustru nu. Och är du skyldig honom en kyss, som han aldrig får, så är det billigt, att jag hör på hans välvilliga råd.»

»Med förbehållen frihet att begagna dem efter behag?» frågade Federico.

Luciano skrattade och svarade icke.

»Jag är icke skyldig Federico någonting», envisades Emilia, »och din hustru hade jag blifvit i alla händelser, fastän kanske med mera besvär.»

Dervid fick det bero. Federico hade för sig att icke allt var som det borde, men ville de sjelfva anse sig på rätt väg, var det icke hans sak att utleta motsatsen. Och så länge ingen annan tänkte som han, kunde han behålla sina tankar för sig sjelf.

Allting var socker och honung nu för Luciano och Emilia, så inom den trängre slägtringen som inom vidare bekantskapskretsar. Den lilla missnöjda bitterhet, som framlyste hos Amelia, när Emilia hade något bättre eller vackrare än hon, var blott som en pikant sås till en söt tårta. Men äfven denna försvann småningom. Emilia, bekant af gammalt med ställningar och förhållanden, sammanförde denna förändring med upphörandet af en viss murrighet i Ercoles väsen, trots några ganska anmärkningsvärda tillökningar i Amelias tolett. Och hon roade Luciano med berättelser om signora Olimpias fyndighet i att åstadkomma osynliga utgifters hopflytande med de synliga, när hon skulle redogöra för sina behof inför sin man, hvilken ingen håg hade att fylla hvad Amelias man lemnade ofylt af sin hustrus önskningar. Sådant hade harmat Emilia förr mången gång, nu log hon deråt. Hon hade sin Luciano och unnade så gerna alla andra hvad verkligt eller inbilladt godt, de kunde förskaffa sig. Hon var lycklig.

* * *

Federico satt en sommarmorgon ensam i sitt enskilda arbetsrum innanför bankkontoret. Framför honom på pulpeten låg ett papper, som han granskade uppmärksamt. Han tog fram andra papper ur en låda, jmförde dem sins emellan med den ytterligaste noggrannhet och jmförde så det första papperet med det ena efter det andra af de öfriga. Härunder blef hans uppsyn allt allvarsammare. Slutligen lade han dem alla ned i lådan igen, det första i ett kuvert afskildt från de öfriga, och lutade sig tillbaka på stolen med ett andetag så djupt, att det nästan liknade en suck. Så förblef han sittande, tankspridt stirrande på väggen midt emot, tills han plötsligt väcktes af Fringellis röst i dörren.

»Har du tid ett ögonblick? Får jag komma in?»

»Ja kom.» Federico kastade en hastig blick på lådan, för att öfvertyga sig om, att den var fullt igenskjuten, och vände sig mot den inträdande så lugnt, som om han blott lemnade ett för tillfället föga magtpåliggande arbete.

Ercole såg upphetsad ut och stängde dörren i lås efter sig.

»Här kan ju ingen höra oss?»

»Nej, ingen. Sitt ned. Hvad har händt?»

Utan att svara framtog Ercole ett papper och kastade det på bordet. En enda blick var nog att upplysa Federico om hvad det var. En vaxel på tre-

tusen lire, utfärdad af Achille Salviati till Luciano Fornazzaro.

»Nå väl?» sade Federico efter ett ögonblicks dröjsmål.

»Är det svärfar, som håller honom med pengar efter att ha gjort så mycket väsen före giftermålet, eller hvad betyder detta?»

»Svärfar kan ju ha behöft pengar, och Luciano har försträckt honom mot en vaxel, liksom jag mer än en gång. Hvarifrån har du fått den?»

»Från en vän till mig i Genua med förfrågan om den är riktig, emedan många sådana äro i omlopp. Hvad tror du?»

»Jag skall lösa in den ögonblickligen, om så önskas.»

»Nej, nej, det är blott en fråga.»

»Som bör besvaras tydligt. Se här.» Federico framtog en bundt sedlar och uppräknade vaxelns belopp. »Sätt dig der och skrif till din vän i Genua. Jag har tillräckligt många affärer med signor Achille för att få äfven denna klar trots oregelbundenheten i tillvägagåendet.» Han såg på medan Ercole skref. När penningarne voro inlagda och brefvet försegladt tog han detta och lade det till en packe andra bref.

»Jag skall taga det med mig, när jag går till posten om en stund. Och om du vill lyda mitt råd, Ercole, så säger du ingenting till svärfar om denna

händelse. Lemna det åt mig, som icke har någon obetald hyra att stå till svars för.»

»Ja, ja», sade Ercole lättad, »det var därför jag kom till dig, och jag ämnade just bedja dig icke nämna något om, att jag varit inblandad i saken.»

»Jag kunde föreställa mig det», mumlade Federico.

»Och du är ju säker på, att allt står rätt till?»

»Skulle jag kasta bort tretusen lire på en falsk vaxel?»

»Nej, men somliga efterhärma så skickligt främmande stilar.»

»En förfalskare hade dock valt mitt namn hellre än Lucianos, som är okänt i marknaden.»

»Det är sant. Så vida icke — Nå, du tänker på alltsammans.»

»Ja var lugn.»

När Federico blef ensam, tog han åter fram det papper, han lagt afsides i ett kuvert, och jemförde detta, en vaxel på femtusen af Achille Salviati till Luciano Fornazzaro, med den vaxel han fått af Ercole. Efter slutad granskning lade han båda i en ficka af sin plånbok, tog breffpacken och gick till posten.

Det var midt under baddiden, staden var full af främlingar och framför posthuset måste man tränga sig fram mellan pratande grupper, enskilda brefläsare, tidningsläsare och brefafsändare. Federico märkte några af sina bekanta, som vid hans åsyn afbröto sitt

lifliga samtal och tycktes villrådiga, om de skulle hejda honom eller icke. Han vinkade att han skulle komma senare, gick att ombesörja sina bref och närmade sig derefter de väntande. En mycket skarp iakttagare skulle hafva märkt en viss spänning kring hans läppar, som antydde en dold oro, men blicken så väl som hållningen var fullt lugn och obesvärad.

»Hvad nytt?» frågade han likgiltigt, då öfliga helsningar och förfrågningar om helsa, familj, m. m. voro utbytta.

»Om du icke tager illa upp», började en af sällskapet efter en tvekande, halft rådgörande blick på de öfrige, »skulle vi gerna tala med dig om en sak, som börjar väcka ett visst uppseende.»

»Tala fritt utan omsvep.»

»Jag ber dig vara öfvertygad om, att ingen af oss gör det i ond afsigt eller tänker något, som kan vara sårande på minsta sätt. Då vi vända oss till dig, är det emedan du känner oss tillräckligt för att veta, hvilket förtroende vi hysa till dig.»

Federico hade så gerna bedt dem bespara sig sjelfva och honom dessa utjemnande förberedelser, men måste förnöjdt foga sig deri, oundvikliga som vanan gjort dem hos ett folk sammansatt af idel ömtåligheter och retligheter.

»Hvad tycker du väl? Hur skulle jag kunna misstänka någon af er för en ond afsigt mot mig?»

»Icke mot dig, men mot en person som står dig nära, och som kan se sin ställning hotad, om icke ett lugnande ord säges i tid. Det börjar undras på, att din svärfar har så många vexlar ute, och du förstår —.»

»Jag förstår. Men du kan låta veta, att jag köper så många som helst af min svärfars vexlar. Är det någon af er, som har en sådan, så låt mig få öfvertaga den genast till ett bevis på, att detta mitt yttrande icke är bara löst prat.»

»Det kan icke komma i fråga, tala icke derom, ditt ord är nog.»

»För er, ja, men för många tala handlingar bättre än ord, och därför ber jag derom som om en tjänst.»

Efter åtskilligt parlamentärerande framlemnades en. Federico kastade en, som det tycktes, flygtig blick på den och tog utan vidare fram sin plånbok.

»Det är bra», sade han, »jag har pengar på mig, jag kan betala med ens.»

Affären uppgjordes, och efter åtskilligt annat småprat skildes man åt.

Federico gick direkt till Luciano. Emilia ensam var hemma.

»Hvar är Luciano? Jag skulle vilja tala vid honom.»

»Han har gått att bada.» Emilia brast i gråt.

»Hvad fattas dig, Emilia?» De få orden nästan

qväfde honom, tusen orediga tankar foro genom hans hufvud vid detta hos den lyckliga unga hustrun ovanliga utbrott af bedröfvelse.

»Jag får ingen ro, förr än han är hemma igen, utan att något händt honom. Jag drömde så ohyggligt i natt, att det måste betyda sorg.»

»Är du vidskeplig?»

»Jag har aldrig förr drömt annat än gladt om Luciano, men nu tyckte jag, att polis kom för att arresteras honom, och jag var i en sådan ångest, att jag darrade i hela kroppen, när jag vaknade. Det kan icke betyda annat än att han skall dö.»

»Det kan betyda att han förlorat sin förmögenhet eller att han blir kräfd för skulder.»

»Åh nej, icke kunde jag känna ångest öfver förlust af penningar. Jag har gladt mig åt vår förmögenhet, därför att den gjort Luciano glädje, men vi skulle vara lika lyckliga, om vi arbetade för vårt uppehälle.»

Federico stod tyst.

»Vill du, kan jag gå honom till mötes», sade han efter en stund, hvarunder Emilia blott gråtit. »Hvar brukar han bada?»

»Han brukar gå ned till hamnen och ro ut. Ack, Federico, du är alltid min tröst.»

Federico log ett underligt, vemodigt leende och gick mot dörren. I det samma ringde det.

»Luciano!» utbrast Emilia och sprang att öppna.

När de kommo in tillsammans, strålade hon af glädje, men höll fast i sin man, som om hon fruktade, att han skulle försvinna från henne i ett nu. Dock gjorde hon ingen invändning när Federico bad att få tala enskildt med Luciano, en uppoffring å hennes sida, för hvilken hon af den senare tilldelades skämtsamt beundrande loford.

Ändtligen ensam med Luciano framtog Federico de tre vaxlarne och räckte dem åt svågern.

»Känner du dessa?»

Luciano rodnade men skrattade i nästa ögonblick.

»Jag har ju sagt, att ni skulle få se hvem det drabbar.»

Federico betraktade honom genomträngande.

»Hur skall jag förstå dina ord? Är det en skänk signor Achille gifvit dig?»

»Det är en upprättelse jag har tagit mig, eller rättare, som jag har förskaffat Emilia. De ha skymfat henne, pinat henne, så mycket som stått i deras förmåga, de ha gjort henne all upptänklig orätt och skulle icke ens ha utbetalat hennes hemgift, om icke du tvingat dem dertill. Men nu har jag skaffat henne ersättning för allt och ger min svärfar en smula obehag på köpet, till betalning för all den smälek, jag står i skuld för.» Han skrattade hätskt.

»Dessa vaxlar äro således falska?»

»Jag har skrivit min svärfars namn, ja, men det fans ju ingen utväg att förmå honom att skriva det sjelf. Och jag har icke tagit mera, än jag har rättighet till, tvärt om.» Han ryckte häftigt upp en anteckningsbok. »Jag har skaffat mig reda på signor Achilles förmögenhet, så noga jag kunnat, och icke beräknat annat än hvad jag med säkerhet vet honom ega, således troligen mindre än det verkliga. Och jag har endast tagit ut Emilias blifvande arf, icke mera. Det kan lära mina svärföräldrar att behandla hederligt folk på anständigt sätt.»

Federico genomögnade anteckningsboken. Der funnos verkligen de noggrannaste uträkningar, dessutom hvarje af Luciano skriven vexel noga uppgifven, så till nummer som till belopp och datum för både utfärdandet och förfallodagen, sist en uppsats på huru mycket han användt af penningarne och huru mycket han hade kvar.

»Så ovanligt ordentlig du varit», anmärkte Federico, hvilkens första intryck vid genomläsningen var förvåning öfver detta af Luciano så oväntade drag.

»Jag är icke så slarfvig, som ni tro», genmälde denne med en viss stolthet. »För öfrigt har jag aldrig haft någon större affär om hand förut, och det är dock skilnad mellan strunt och allvar.»

»Visserligen», medgaf Federico. »Skada blott att

ditt allvar icke räckt till att beräkna följderna af din stora affär.»

»Följderna blifva att signor Achille Salviati, min tillbedde svärfar, får punga ut med mycket pengar, och det kommer att reta honom förbannadt. Tänk om han finge slag i förargelsen.» Luciano gnuggade händerna med hämdlysten belåtenhet.

»Han kan neka för sitt namn och vägra att betala.»

»Då har han förstört sin kredit, ingen törs sedan taga ett papper med hans namn.»

»I förening med ditt, ja, andra äro goda.»

»Ett par af dessa också, han har icke blygts för att begagna sig af mig, som han hånade förr som tiggare, och det var en fröjd att få göra honom den tjensten, ty då hade jag honom fast. Att neka för en underskrift går an, men nekar man för tio, då är man ruinerad. Icke mig emot.»

»Du har ingenting emot att störta en menniska genom ett af dig begånget brott?»

»Jag har endast skaffat mig och min hustru uppriktelse.»

»Genom ett bedrägeri.»

»Slår någon mig, slår jag igen. Och jag slår der det käns mest.»

»Äfven med fara att sjelf sluta leken i fängelse.»

»Äfven med den faran, ja. Men jag är icke der ännu.»

Federico uppgaf försöket att bättra Lucianos moral och återvände till för tillfället mera brådstörtande angelägenheter. Han drog eld på en tändsticka och höll den till de tre vexlarne.

»Icke sätter jag dit dig. Der äro bevisen för tretton tusen lire förstörda.» Han trampade ut pappersaskan på golfvet. »Men tretton är ett dåligt tal. Du har många ute ännu, och vi veta icke huru vi få in dem.»

Luciano hade blifvit likblek.

»Har du betalt dessa.»

»Annars hade jag ju icke rättighet att bränna upp dem.»

»Jag måste ersätta dig. Ser du, jag har pengar.» Han tog efter anteckningsboken, men Federico förekom honom och stoppade den i sin ficka.

»De penningarne tillhöra icke dig, de skola användas till utestående förfalskningsskulder. Och nu går jag att tala med signor Achille om det, som behöfs dessutom.»

»Federico, du får icke göra någon förlust på mig, hellre går jag i fängelse. Jag blir ju en brottsling, om jag plundrar dig. Jag får ingen ro, om du skall uppoffras för min skull.»

»Lugna dig, jag gör det mindre för din skull än för Emilias.»

Luciano spratt till och rigtade en forskande blick på Federico.

»Min stackars svägerska», ifylde denne och tog sin hatt för att gå. »Borde du icke underrätta henne om allt med ens? Hon är redan förberedd genom en dröm, den arma.»

»Ja, jag skall säga henne», mumlade Luciano.

Federico gick till signor Achille, och, trots den försigtighet hvarmed han meddelade honom det förefallna, var det nära att Lucianos spådom gått i fullbordan. Tack vare det lugnande inflytandet af Federicos kallblodighet, afvändes denna fara, men sedan Achille hemtat sig kroppsligen, bröt all hans vrede lös. Hvilka vexlar han var skyldig att svara för, det visste han, och han ämnade icke erkänna några andra. Han ville icke höra talas om att rädda Luciano, denne finge stå sitt kast. Han ville icke höra talas om Emilias bekymmer, hon hade sjelf valt sitt öde. Slutligen förklarade han sig villig att taga hem sin dotter till sig och sörja för henne, men mågens namn finge aldrig nämnas inför honom.

Federico gick upp till signora Olimpia, som icke svimmade vid hans berättelse. Hon tvärt om lade i dagen hela den öfverväldigande styrkan af sina gömda lifskrafter under nedkallande af himmelens straffdom

öfver alla gudlösa syndare, som finnas på vår förtappade jord.

»Luciano måste resa genast», afgjorde hon, så snart denna gärd åt rättvisan var fylld. »Jag vill icke upplefva skandalen af att se min måg inför rätta i en brottmålsprocess.»

»Men är det rätt af oss att hjälpa honom undan utan att vilja godtgöra hans fel?» invände Federico, som hade ett i vissa fall obeqvämt ömtåligt samvete.

»Ni karlar äro så enfaldiga», lydde det föga höfliga svaret. »Skall han stå omtalad i tidningarne som förfalskare, så blir det ju samma skandal som om han stode sjelf inför rätta. Vexlarne skola betalas, det förstås. Skaffa fort undan honom bara.»

Federico antog, att signora Olimpia med dessa ord förklarar sakens utredande böra öfverlemnas åt henne, och tog afsked utan att yttra något vidare.

Han återvände till Fornazzaros. Emilia kom ut emot honom alldeles förgråten.

»Tag min hemgift, tag mina smycken, tag allt som fins här, gör bara rätt för oss så mycket som möjligt. Hvad sade min far?»

Federico redogjorde därför så skonsamt som möjligt. Emilias ögon gnistrade.

»En sådan hårdhet efter att ha plågat och retat min stackars Luciano, som han gjort. Detta skulle

aldrig ha händt, om de uppfört sig annorlunda från början.»

»Men, Emilia, om Luciano blifvit ogranlaga bemött, ger det honom icke rätt att —»

»Tyst, Federico, säg intet om honom, jag skulle icke kunna förlåta det, och jag vill känna vänlighet för dig.» Hon brast i gråt. »Förlåt mig, du vet icke huru jag älskar honom.»

Han strök sakta smekande hennes hår, och, sedan hon lugnat sig något, omtalade han hvad modern sagt.

»Ja, låt oss resa. När kunna vi fara?»

»Följer du honom?»

Hon såg på Federico förvånad och förebrående på en gång, men till svar endast upprepade hon: »När kunna vi fara?»

»Vi skola tala med Luciano.»

De gingo in till honom, och Federico såg genast, att fastän Emilia icke ville höra något klander om sin man, hade dock han nu fått en annan åsigt om sin egen handling än förr. Men hade Federico icke vetat förut, huru hängifven hon var Luciano, så förstod han det, då hon satte sig bredvid honom och tog hans hand mellan sina båda. Emilia var icke vacker, men hon tycktes så i det ögonblicket genom det innerliga, nästan förklarade uttryck i sitt ansigte, som hon vände mot honom med en böjning på

hufvudet så mjuk, att den blef som en smekning, blott den.

»Tycker du icke som jag, att vi gjorde bäst i att lemna Italien, medan Federico ordnar våra angelägenheter hemma?»

Luciano framstammade en tacksägelse till Federico, som denne vänligt afbröt, bedjande honom bestämman, hvart han ville begifva sig.

»I Cairo kan man försvinna. Icke sant, Emilia?»
Hon nickade jakande.

»Vi kunna resa med morgontåget.»

»Bara icke en jernvägsresa i denna värme blir för ansträngande för dig. Det går en båt söderut i morgon — om vi ha tid att resa sjöledes», sade han med en skyggt frågande blick på Federico.

»Tänk icke på mig», utbrast Emilia, som förstod den blickens mening. »Jag är stark och tål nog. Skall jag gå att packa in hvad vi behöfva med oss?»

»Gör det», sade Federico. »Under tiden ordna vi hvad som behöfs, för att jag skall kunna röra de medel, ni förfoga öfver.»

Emilia smög sin arm om Lucianos hals.

»Mod, Luciano min», hviskade hon, »ännu kunna vi reda oss.»

Luciano såg efter henne, då hon gick, och tårarne trängde honom i ögonen.

»Jag önskar att jag icke gjort det», sade han

sakta. »Henne har jag vållat sorg, och du har blifvit lidande på mig. — Och min svärfar har jag ändå icke kommit åt», tillade han och knöt händerna.

Federico kunde icke återhålla ett leende vid detta ofrivilliga utbrott af otillfredsstäldt hämdbegär.

»Åh jo, litet drabbar det också honom. Signora Olimpia drar försorg derom, fastän icke just af ömhet för dig.»

»Jag forskar aldrig efter dolda orsaker. För denna hennes försorg vare hon förlåten all brist på ömhet både nu och fordom, och någon förtret känner väl också hon. Skola vi börja vårt arbete?»

* * *

Timmen för afresan nalkades. Luciano var ännu icke klädd, men Emilia gick omkring i rummen och stökade litet här oh der, för att vara i ordning att lemna alla nycklar åt Federico, som hon väntade i hvarje ögonblick.

Det var med en ledsam missräkning hon såg honom komma ensam.

»Har du icke Erminia med dig? Jag tänkte hon skulle komma och taga afsked af mig nu.»

»Jag visste icke, huru du ville, du sade ingenting.»

»Hon har icke varit ovänlig mot mig, jag hade gerna sett henne en gång till, fastän jag icke kunnat förmå mig att gå ut.»

Federico sysslade med låset på Emilias kappsäck och tycktes icke höra.

Saken var den, att han, för första gången sedan han börjat få äktenskaplig erfarenhet, hade mött ett oböjligt motstånd hos sin alltid lydiga hustru. »Jag går icke till någon, som du uppoffrar mig och lillan för», lydde hennes bestämda förklaring, då han uppmanade henne att besöka Emilia. Hon hade af Amelia hört händelsen med Ercoles vexel och genast anat, att denna icke var den första Federico såg. »Jag bryr mig icke om, hvilka svagheter du kan hafva för öf- rigt, du kan icke säga, att jag gör dig lifvet obeqvämt på något sätt, men din förmögenhet skall bli lillans, och om jag icke kan hindra dig att slösa bort den på andra, har jag åtminstone rättighet att visa, att jag ogillar det.» Federico bad, han befallde, han försökte all sin vältalighet både i godo och ondo, men hon förblef obeveklig.

»Mamma och Amelia voro hos mig i går», sade Emilia sorgset. »De kunde hellre ha varit borta. Luciano måste gå ut ur rummet, så bemötte de honom. Och ändock kunde mamma ifrågasätta, att jag skulle öfvergifva honom och stanna hos dem. Stanna hos dem! Jag sade dem, att då de ha så liten misskund med den jag älskar, skola de heller aldrig höra huru det går för oss. Om vi ock måste draga oss fram i det allra värsta elände, skall icke ett ord derom

komma till dem från mig. Jag har ingen slägt mera.»

»Förskjuter du också mig, Emilia?»

»Jag glömmer aldrig, hvad du gjort för oss.»

»Och du skrifver till mig emellanåt?»

»Till dig eller till Erminia?»

Federico kom af sig ett ögonblick men fann sig genast.

»Till hvilken af oss du vill.»

Ehuru dröjsmålet varit nästan omärkligt, hade Emilia dock uppfattat det. Hon blef blossande röd men sade intet och gick att hemta kaffet, då Luciano nu tycktes färdig. Erminias namn nämndes icke vidare.

Det blef tid att begifva sig ned till stationen. I tamburen stannade Emilia och såg sig tillbaka inåt rummen, vände sig så plötsligt om emot Federico, slog armarne om hans hals och kysste honom häftigt en, två gånger. Han tryckte henne hårdt intill sig.

»Låt mig höra huru det går för er, Emilia.»

»Farväl», hviskade hon blott, gjorde sig sakta lös och fattande Lucianos hand, gick hon med honom ut genom dörren.

Hon hade lemnat sin ungdoms lif bakom sig.

* * *

Emilia höll sitt ord. Fem år förgingo, och ingen visste hvilka öden de pröfvat. Tre gånger hade Luciano skrivit till Federico för att underrätta honom om ankomsten till verlden af en ny Fornazzaro. En gång, efter sitt första barns födelse, hade Emilia skrivit till honom, tackat honom för all den vänskap, som de ständigt höllo i trofast minne, uppdragit åt honom att säga de öfriga af hennes släkt, att hon förlät dem all sorg de vållat henne och bad dem glömma hvart bittert ord som vexlats, men att hon var långt lyckligare i landsflykt med Luciano, än hon kunnat känna sig i den lugnaste välmåga i hemlandet utan honom. Något vidare upplyste brefven icke om.

En dag efter dessa fem årens förlopp öfverraskade Federico sin hustru med underrättelsen, att han skulle vara borta vid pass en vecka, han ämnade resa till Palermo för affärer. Erminia, som uppgått i lillan mera än någonsin efter den egenvillighet hon en gång tillåtit sig visa sin man, såg vid detta meddelande verkligen upp från en liten klädning, som hon höll på att garnera. Men, van vid att han aldrig redogjorde för mera än han hade lust till, besvarade hon hvarken sig eller honom med frågor utan bad honom endast taga några verkligt goda apelsiner hem med sig.

En vecka försvann och nära en till, innan ett telegram förkunnade, att han vore att hemförvänta på qvällen. Han kom, fann en oklanderligt tillagad älsk-

lingsrätt på spisen och Erminia halfsofvande kommande från barnets bädd. Sömnig som hon var, märkte hon icke huru ovanligt hjertligt han helsade på henne.

»Vill du äta nu, så att vi få komma i säng», sade hon.

»Ja, ja.» Han vände sig hastigt bort och lutade sig ned öfver den sofvande flickan. Längre stod han så, kysste henne derefter lätt utan att väcka henne och reste sig upp.

»Är du icke glad att se mig hemma igen, Erminia?» frågade han och fattade hennes hand.

»Visst är jag glad, men kom nu, innan maten blir förstörd.»

Han släppte hennes hand och följde henne ut i salen.

»Jag har helsningar till dig från Emilia. Hon och Luciano ha nu bosatt sig i Palermo, der de öppnat en smärre handel.»

»Emilia!» Hon tvärstannade häpen. »Det var då för deras skull du for till Palermo? Hjelper du dem att få handeln i gång?»

»Var lugn, jag förlösar icke mitt barns förmögenhet.» Han log sitt vanliga gäckande leende. »Luciano har lärt sig arbeta, Emilia har alltid kunnat det.»

»Hur är det med henne», frågade Erminia något kort.

»De ha slitit ondt, det syns på dem och kanske mest på henne. Jag kunde icke förmå dem att tala om de förflutna fem åren, men att de fått pröfva litet af hvarje, det var tydligt nog.»

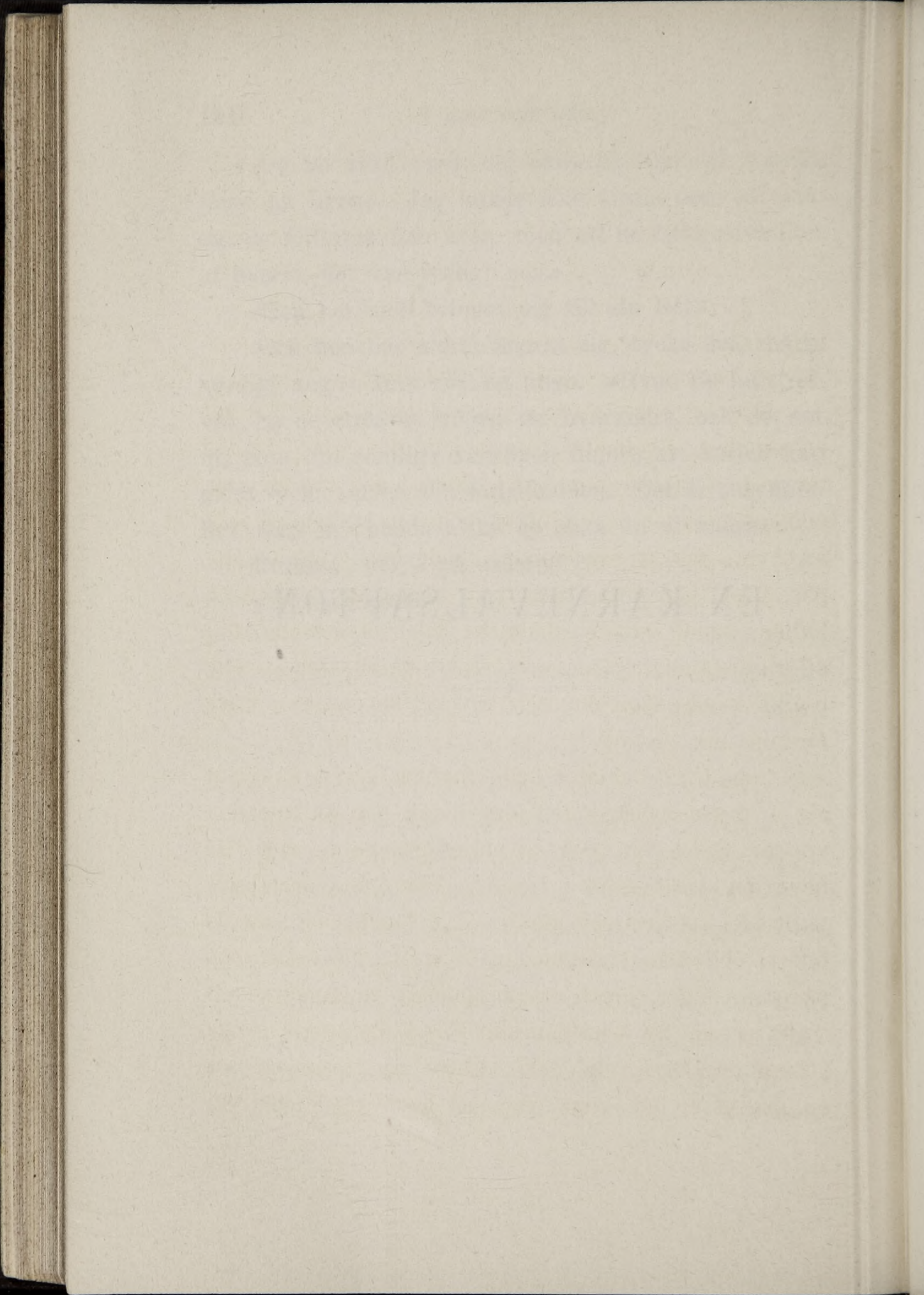
»Hon har sjelf tvingat sig till sin lott.»

»Och hon har aldrig ånkrat sig, tycks det, märkvärdigt nog.» Han smålog ånyo. »Hvad de ha sträfvat, ha de sträfvat trofast för hvarandra, och det ser ut, som om somliga verkligen funnit, att kärlek kan gifva lycka under alla förhållanden. Det är besynnerligt, men må hända älska de olika än vi andra.»

Erminia ryckte på axlarne.

»Tokenskaper!»

EN KARNEVALSAFTON.

Den vackra Fosca Rainaldi grät bittert.

När jag säger vacker, menar jag icke att hon var en skönhet. Skönheter räknas icke dussinvis i Italien mera än i något annat land. Men hon hade all ungdomens friskhet och mjukhet och, om än hennes drag icke voro felfritt regelbundna, hade hon två röda läppar med den fina, bestämda toskanska böjningen, hvilka kunde småle skälmskt eller fångslande, allt efter omständigheterna, och två svarta blixtrande ögon, hvilka kunde säga ofantligt mycket för den, som finge fördjupa sig i dem.

Och Ugo Rainaldi hade mycket gerna fördjupat sig i dessa svarta ögon förr, innan han kallade den vackra Fosca sin och äfven efteråt — en tid. De hade nu varit gifta i två år. Det första året hade varit idel solsken och glädje. Ugo låg för sin hustrus fötter, och hon följde honom öfverallt, i sällskap och på promenader, ingen smekmånadslycka kunde öfverträffa deras. Så kom den lille, Fosca blef mera stängd i hemmet, Ugo vande sig vid att gå ut ensam, och en dag fann den unga frun, att hon icke längre var

oumbärlig för sin man. Oumbärlig inomhus, ja, för att se till att han fick sina mål i rätt tid, att inga knappar felades i hans kläder, att hans skjortor voro hyggligt strukna, att den lille, hans stolthet och efterträdare i mensklighetens utveckling, fick nödig vård, men hon hade icke personligen samma betydelse för honom som förr, smekmånaden var slut. Hon visste icke, att han bedrog henne — i så fall hade hon strypt honom med ens — men hon var blifven blott ett tillbehör i hans dagliga lif, och hon hade dock ett hjerta, som klappade varmt och behöfde känna ett annat hjerta slå varmt sig till mötes. Hon älskade sitt barn, hon tillbad det, och det fyllde hennes tillvaro på ett sätt, men det kunde icke gifva svar på alla de tankar och känslor, som osedda rörde sig inom henne, det stod icke i jembredd med henne. Och hon kände sig så ensam.

Fosca Rainaldi grät. På gatan ljöd karnevalens muntra stoj, grupper af masker och icke masker korsade hvarandra, Pulcinella pladdrade, cembalen slogs, ziguenerskor och djeflar drogo från osteria till osteria, vagnar förde nöjelystna till teatrarnes veglioni (maskerader) eller till baler och conversazioni uti enskilda hus. Fosca hörde intet af allt eller hörde det blott såsom sorlet af en ström långt bakom hennes egna tankar. Intet af middagen hade varit hennes man till lags. Buljongen smakade ingenting, sallaten var

ful, kramsfåglarne voro för litet stekta, och så vidare; en smula gorgonzolaost, som han sjelf köpt, var det enda som retade hans aptit något. En anmärkning af Fosca, att efter flera dagars karnevalsfestande matlusten icke gerna kunde vara stor, togs icke väl upp. Nu hade han lemnat henne och skulle icke komma tillbaka på qvällen, emedan han ämnade gå från kaféet till en veglioni i sällskap med ett par vänner, hvarför han klädt sig, innan han gick ut.

Det är hårdt att bli lemnad ensam, när man minnes hviskningar om huru ödsligt och tomt allting blir borta från den älskades sida; det är bittert att få förebråelser för att maten icke smakar, när man hört sitt leende, sin blotta närvaro sägas vara nog för att göra hela lifvet ljust och gladt. Men *han* och *hon* minnas visst på olika sätt, och *hon* minnes kanske allt för väl. I hvilket förhållande i verlden som helst är det ett misstag att göra jemförelser, man bör taga allting rätt och slätt som det är i och för sig och leta ut det bästa ur detta; så kan man med någorlunda jernmod gå sin väg fram. Men af alla svår-använda lärdomar är denna den svåraste att fullt införlifva sig med, och den vackra Fosca hade icke lärt sig detta ännu, därför strömmade hennes tårar så rikligt.

Det ringde på tamburklockan. Fosca spratt till och torkade hastigt sina vackra ögon, något röda för

tillfället. Hade Ugo ångrat sig och återvände han nu som en trofast riddare till sin älskande hustrus sida? Då skulle hon taga gladt emot honom, han skulle icke mötas af något ovänligt ord eller en missbelåten min.

Nej, det var icke han. Flera röster hördes, och ingen af dessa var hans. Siden frasade, Ida Farfallini, klädd i domino och med masken i hand, kom hastigt inskyndande, följd af sin man och sin bror.

»Är du ensam? Hvar är din man? Kommer han snart hem?»

»Nej han hade stämt möte på ett kafé med några vänner.»

»Jag förstår. Herrn på maskerad, frun hemma. Och det finner du dig i, lilla stackare? Nu följer du med oss. Du har ju en domino?»

Innan Fosca hann fatta meningen, hade Ida dragit henne med sig in i hennes sängkammare.

»Vi tänkte locka er båda med oss, men eftersom din man öfvergifvit dig, kommer du ensam. Du får taga Orestes arm, jag släpper icke min Ilario, förstår du, man skall vara försiktig. Vi få icke låta våra män ha roligt utan oss, annars slinta de undan oss, innan vi veta ordet af. Du är för eftergifven, därför sitter du nu ensam med rödgråtna ögon — ja, neka icke, min syn är intet fel på. Jag gråter icke, och

Ilario aktar sig allt att göra mig emot. Men hvar har du då din domino?»

Under det hon pratade, hade hon ryckt upp klädsåpet, dragit ut byrålådor och letat öfverallt.

»Ida, jag kan icke följa dig, min man ovetande.»

»Var icke barnslig. Det är just det, du skall göra, då han icke tager dig med sig. Vi kanske få reda på honom, du kan se hvad han tar sig till, du kan också intrigera honom litet, om du har lust. Det vore ju icke oäfvvet, om han funne, att hans hustru bättre än någon annan förstår att bereda honom ett angenämt äfventyr. Nå, ändtligen.»

Hon hade funnit dominon, kastade den på en stol och ref fram en hop band.

»Nu tar du min domino och jag din, till undvikande af igenkännande. Med de här banden kunna vi dessutom förändra den tillräckligt, det går fort. Skynda dig nu.»

Fosca stod obeslutsam. Hon frestades af tanken att kunna okänd gifva akt på sin man men skyggade på samma gång; det kändes, som om hon bedrog honom genom att i hemlighet begifva sig ut på äfventyr. Under det hon tvekade, ordnade Ida dominon och plockade fram allt, som behöfdes för Foscas toilett.

»Ida, jag kan icke. Om Ugo blir ond?»

»Du enfaldiga lilla toka. Det är just när en man ser sin hustru vara rädd, som han törs behandla henne

utan undseende. Stå på dina rättigheter, så får du dem erkända. Tänk, om du fångar honom i qväll och för honom hem med dig mera förälskad, än han var till och med under förlofningstiden.»

»Fånga honom, när han tar mig för en annan än mig sjelf? Jag vet icke om glädjen vore stor.»

»Så vet du åtminstone, huru du har det, och kan hämnas.»

Ida började kläda på sin tvekande vän, som lät det ske, ja, som snart hjälpte till med nervös ifver. Ordet hämnas har en magisk klang, när man tillåter sig att höra det, och begäret att veta styr ju hela människosläktet i så stort som smått, hvarför skulle då en stackars liten fru, som gråter öfver en försvinnande smekmånad, vara fritagen från den allmänna lagens ödesdiga inverkan? Men när hon blef färdig, grep henne en ny ängslan.

»Marietta må väl icke frestas af karnevalen och gå ifrån barnet?»

»Tamburdörren har ju dubbelt lås, stäng utanför och tag nycklarne med dig, så brukar jag göra.»

Fosca kastade kappan öfver sig för att dölja maskeraddrägten, skyndade ut att tillsäga jungfrun att noga vakta på barnet, medan hon var ute med signora Farfallini, och så följde hon denna till de vändande herrarne.

»Signora Fosca», utbrast Ilario, »det är rätt väl

att ni bär mask i qväll, annars skulle ni göra för många olyckliga.»

Fosca såg verkligen mycket bra ut just då; oro och ifver hade gifvit hennes kinder färg, och ögonen blixtrade af en feberaktig glans, men hon gaf sig icke tid att hvarken höra på signor Farfallinis artigheter eller se den otvetydiga fastän outtalade beundran, som Orestes blickar tillkännagåfvo.

»Gå vi?»

När de gingo förbi portvaktarrummet, gömde hon sig tätt bakom Ida, fastän hon påsatt masken, och hunnen ut på gatan, sprang hon, glömsk af all skyldighet att krusa, så fort upp i vagnen, att Oreste icke ens hann fram för att hjälpa henne.

»Var då icke så ängslig», hviskade Ida, då hon sjönk ned bredvid Fosca, halft lyft upp i vagnen af sin man, »en liten utflykt är dock icke allt ondt.»

Fosca sade icke ett ord under åkningen, men som Ida pratade hela tiden utan uppehåll, betydde det icke så mycket. Och betryckt följde hon efter Ida och Ilario genom balsalen vid Orestes arm, blott enstafvigt då och då besvarande hans försök att underhålla henne.

»Skulle vi icke dansa?» frågade Ida, som tycktes få qvicksilfver i ådrorna, när hon hörde musiken.

Fosca nekade för sin del och stannade med Oreste att vänta, medan de andra båda dansade ut. Under

det de stodo der stilla, hörde hon några ord vexlas i sin närhet, som hon märkte gälde henne.

»En ung flicka som är ute för första gången och är litet rädd ännu, men det går snart öfver, vänta bara.»

»Åh nej, ingen skolflicka har den hållningen och är dessutom mera nyfiken trots rädslan. Det är en fru, som roar sig utan sin mans lof. En sådan Cerberus han måtte vara. Hon är säkert vacker, se på de ögonen.»

»Kanske är hon ute för att vakta på honom. Det är icke en älskares arm hon stödjer sig på.»

»Cerberus och flyktig på en gång, det är för mycket. Fan tage de äkta männen, öfverallt äro de oss ungarlar i vägen.»

Fosca hörde icke mera, Ida och Ilario kommo tillbaka i det samma, men förtreten hade fått magt med henne. Bar hon en så ögonskenlig stämpel af att vara ute i olofliga ärenden? Det kunde hon icke finna sig i. Hennes samvete, ytterligare påverkadt af dansmusiken och det glada, brokiga vimlet omkring henne, hviskade, att när man, noga taget, icke har något annat fel att förebrå sig än att vara för eftergifven mot sin man, är det narraktigt att se ut som en skolflicka rymd från penitensen. Hon började försöka att antaga ett mera maskeradgiltigt sätt, till stor glädje för Oreste, hvilken å sin sida börjat finna

allt annat än lätt uppgiften att underhålla ett fruntimmer som icke behagar svara ens med ögonen. Att vara en vacker dams kavaljer är ett oändligen angenämt uppdrag, det är sant, men gömmes ansigtet bakom en mask, kan icke förnekas att det angenäma behöfver kryddas af ett någorlunda lifligt samspråk.

»Se», sade Ilario och stannade, »der är en prest, det syns på gången. En sådan listig skälm, han har kommit hit för att studera synden. Är det icke som jag säger, de der svarta äro alltid begifna på illfundigheter. Var viss om att under fastan kommer han att predika mot karnevalens nöjen.»

»Låt presterna vara nu», inföll hans hustru, »de ha intet med en maskerad att göra.»

»De borde icke ha det, jag håller fullkomligt med dig, men det är intet hinder. Se på honom der.»

»Du misstar dig.»

»Jag misstar mig icke på en prest, jag kan dem utantill, sedan jag var seminarist och drack ur messvinet för dem. Jag är uppfostrad i ett seminarium», vände han sig förklarande till Fosca, »min förmyndare tänkte att man skulle taga bugt på mig der, då ingen kunde göra det hemma.»

»Och så lärde ni bara att dricka ur messvinet?»

»Ja, och att bränna af svärmare under sängarne i sofsalen.»

»Du borde blygas för att tala om dina pojkstreck», förklarade Ida.

»Det bevisar åtminstone, att han icke lärt att hyckla», anmärkte Oreste, »var nöjd åt det, lilla syster».

»Nej, det kunde de icke lära mig. En sate var jag, men den svarte fan kunde de icke få in i mig. Enda följderna af min prestlärdom är att jag aldrig sedan tålt hela samlingen. Jag slogs med en af dem i seminariet en gång. Han var trettio år och jag tretton, men jag fick öfvertaget ändå. Så jag klöste honom! I öfver fjorton dagars tid måste han gå med plåsterlappar i ansigtet.»

»Så hoppas jag att du åtminstone blef tuktad ordentligt efteråt. Jag nästan skäms att ha en man, som burit sig så åt.»

»Min lilla vän, många synder har jag visst att svara för, men jag är öfvertygad om, att för denna goda gerningens skull skola minst tio år frånräknas mig i skärselden.»

»Hvar och en har sina skäl att göra anspråk på den himmelska barmhertigheten. Nu gå vi till buffeten. Tycker du om champagne, Fosca?»

»Jag föredrager glace.»

»O, signora, hvilken kall smak», utbrast Oreste. »Är ni så helt och hållet is, som ni vill synas?»

»Kyla hettar efter», anmärkte Ilario med mycken vishet.

»I så fall, låt gå för isen.»

»Hör icke på honom, Fosca, annars förvrider han hufvudet på dig», inföll Ida.

»Mitt hufvud är icke lätt förvridet», genmälde Fosca skämtsamt.

»Det är större fara för att mitt blir det», suckade Oreste.

»Så kommer det nog rätt igen, när vi fått sofva några timmar.»

»Sömnen medför drömmar, signora.»

»Champagnedrömmar eller glacedrömmar?» sporde Ida och drog sin man med sig bort åt buffetsalen.

»Vi skola försöka båda.»

Det första Fosca såg vid inträdet i salen var ett bord med fem eller sex herrar omkring och hennes man, Ugo Rainaldi, var en af desse. De superade, superade verkligt, champagne fans der nog men blott som tillbehör. Och med hvilken smak han åt! Annat än när hennes stackars föraktade kramsfåglar bjödos. Likväl visste hon fullt väl, att ingenstädes fick han maten lagad så bra som hemma. Hennes lilla hjerta fladdrade mellan bedröfvelse och förtret vid åsynen af denna beundransvärda aptit, som var så litet på sin plats. Men det fladdrade än värre när Ugo hvilade sig från att äta. En sådan glädtighet hade han icke på länge uppenbarat i hennes sällskap. Det var således blott i hemmet han kunde vara missnöjd och

tråkig? Men hon skulle hämnas. Ja, hon skulle hämnas.

På en vink af henne hade Ida valt ett bord, derifrån Ugo kunde hållas i ögonsigte, och der han måste förbi för att komma ut. Fosca åt glace och såg sin man prata och skratta, ingen af hans rörelser undföll henne, fastän hon icke en enda gång tycktes se åt det hållet; fruntimmer hafva som man vet, en särskild förmåga att se äfven med nedslagna ögon, om det gäller. Fosca drack champagne, pratade i kapp med sin man och koketterade hänsynslöst med de båda herrarne i sitt sällskap. Ida skrattade. Den nedriga Ida! Fosca var frestad att gråta men drack i stället mera champagne och skrattade, hon också.

Herrarne vid det andra bordet började resa sig. Fosca smulade sönder en bakelse och pratade lifligare än någonsin. Herrarne vid det andra bordet rörde sig mot balsalen, Fosca kastade ett okynligt bitande svar till Oreste, som improviserat en elegant vers henne till ära. Ugo gick nära henne, hon vände sig tvärt om emot honom.

»Vackre unge man», sade hon med förstäld röst, »är det endast för att äta och dricka, som du gått på maskerad?»

»Vackra mask», svarade Ugo muntert, »den gröfre njutningen af mat och dryck kan jag skaffa mig sjelf, finare nöjen måste bjudas mig, om de skola hafva något värde.»

»Sybarit! Men den som intet söker, vinner intet.»

»Den, som söker för mycket, finner ofta missräkningen.»

»En vals är ingen missräkning, vet du det, sybarit?»

Hon steg upp och lät sin arm glida i hans.

»Det kan den vara, om den blir för kort.»

De öfrige herrarne drogo sig med ett grannlaga leende åt sidan för att låta paret gå förbi.

»Du är förmäten, om du icke nöjer dig med den stund, som gifves dig», sade Fosca, under det de långsamt gingo framåt. »Vet du icke att glädjen är flygtig?»

»Glädjen har vingar», sade med graflik stämman en Pulcinella, som följde efter dem, »tiden har vingar, våra tankar hafva vingar. Allting flyr och kommer aldrig åter.»

»Hör du, sjelfva Pulcinella blir filosof», skämtade Fosca och stödde sig tyngre på Ugos arm.

»Pulcinella är vishetens budbärare. Lyd mitt råd. Håll fast ögonblicket, när det erbjudes dig, och förakta det efteråt. Intet är värdt saknad.»

»Pulcinella, liksom en viss annan herre, gör sig till munk när han blir gammal», anmärkte Ugo.

»Fan blir munk, karnevalen dör och Pulcinella blir gammal, men aldrig blir mannen vis nog att ej låta snärja sig i qvinnans lockar.» Pulcinellans graflika stämman sjönk till en dyster hviskning. »Dansa,

narr!» skrek han plötsligt med den gällaste falsett, slog Ugo på axeln med sin topphatt och sprang in i trängseln.

»Är det vishet att icke låta linda sig i qvinnans lockar?» hviskade Fosca.

»Snärja, sade Pulcinella.»

»Ord som ord. Nu dansa vi.»

Han lade armen kring hennes lif, och hon böjde sig emot honom, så att ryschet på hennes kapuschong nästan rörde hans kind, då han vände på hufvudet. De hvirflade ut bland de dansande.

»Är det vishet?» hviskade Fosca ånyo. »Kan någon annan än dårar försmå lyckan, och hvem förmår gifva den så som vi qvinnor?»

»Dårar eller vise, alla älska vi lyckan.»

»Och likväl tror jag icke, att du någonsin förstått dess hemlighet, du sybarit.»

»Hvarför icke?»

»Jag hör det på din röst, jag ser det på din blick, jag känner det, när din hand vidrör min. Jag kunde lära dig, om jag visste vägen till dina tankar.»

»Vägen till en annans tankar går genom blicken och du håller din jemt nedslagen. Skulle du kanske blifvit blind genom all din vishet, vackra mask?»

»Jag håller blicken nedslagen, emedan du annars i den kunde läsa mera, än du förmådde bära.»

»Jag trotsar faran. Skönheten fångslar men dödar icke.»

»Jag vill icke dansa mera.» Hon stannade tvärt och fattade åter hans arm.

»Redan? Hade jag icke rätt i att en vals kan bli en missräkning?»

»Emedan du nöjer dig med glädjens sken, då hela hemligheten kunde bli din. Dig kan jag intet lära, farväl.» Hon gjorde min af att vilja draga sin arm ur hans och aflägsna sig, men han höll henne kvar.

»Det är illa, att lofva och icke hålla. Säg mig din hemlighet. Eller göms den kanske i ditt namn?»

»Mitt namn! Hvad betyder ett namn? Det är ett ihåligt ljud, som lockar och gäckar, det är skenet, som narrarne springa sig trötta efter. Du är ingen verklig sybarit, om du kan fråga så.»

»Hur är då den verkliga sybariten?»

»Vet du icke ens det?»

»Åh jo, jag vet. Han försjuncker i nöjen och njutningar, som locka och smeka utan att trötta och såra honom. Han ger sig åt skönheten, därför att hon är skön, men frågar icke efter hennes ursprung; han anar, att hon kommer från gudarne, och tror, att hon återvänder dit, sedan hon lyckliggjort honom. Jag vill vara sybarit en stund. Skänker du mig nu ett valshvarf till, visa sfinx?»

Åter hvirflade de ut, men denna gång behöfde

hon icke böja sig mot honom för att komma honom nära, och denna gång var det icke hon, som hviskade först, utan han.

»Har jag aldrig valsat med dig förr? Det tycks mig, som om jag borde känna dig. Eller är det bara en dröm, som jag nu först ser uppfylld?»

»Kanske har jag gått öfver din väg, utan att du vetat af mig.»

»Och skall jag aldrig möta dig mer?»

»Hvem vet?»

»Är det ett hopp du ger mig? Låt mig tro att så är.»

»Hvarför? Om man söker för mycket, vinner man ju blott missräkningen.»

»Håna mig icke, vackra sfinx. Det är grymt att väcka en längtan, som icke får tillfredsställas. Du har sagt att du förstår glädjens hemlighet, och jag känner, att det är sant. Lär mig den nu. Låt mig tro att det är för min skull du stigit ned från gudarne i qväll.»

»O!»

»Diavolo!»

Ugo stod ensam, den hemlighetsfulla dominon hade med en snabb rörelse gjort sig lös från honom och var försvunnen i vimlet bakom andra masker. Så fort han hann besinna sig, skyndade han efter, men såg icke en skymt af henne vidare.

»Ida!»

»Lugna dig, lugna dig.»

»Hur är det fatt?» frågade Ilario. »Har ni lyckats förleda er man och ångrar er nu? Det var då också ett djerft företag, om ni icke har nog starka nerver.»

»Skulle också ni ha svikit Ida? Äro då alla otrogna?»

»Dyra signora, Ida vet, hvilket lysande undantag från den allmänna skröpligheten jag är, och jag hoppas att hon aldrig sätter mig på prof.»

»Der hör du», skämtade Ida, »han vet att jag ögonblickligen skulle hämna mig på samma sätt.»

»Kanske jag skall gå efter Oreste», föreslog Ilario, »han är upptagen på annat håll för närvarande, men skulle visst skatta sig lycklig af att få vara er hämnare om också endast under en vals.»

»Ni borde blygas båda två. Jag vill fara hem.»

»Det skall du alldeles icke. Det vore just förståndigt att lemna honom nu att roa sig på egen hand. Ser du honom der? Han letar efter dig. Låt honom hitta reda på dig, och sedan behöfver du icke oss för att komma hem. Gå nu och var icke enfaldig.» Hon sköt henne framåt, men höll henne genast åter tillbaka för att hviska några ord. »Gråt icke bara, kom ihåg det. Litet ljungeld skadar icke, men regn får icke falla.» Hon släppte Foscas arm. »Men

föredrar du att hämnas, så kan du göra det än. Bestäm dig nu.»

Ugo gick sökande genom salen. Hans nyfikenhet var spänd, och han svor för sig sjelf, att han icke skulle lemna maskeraden förr, än han fått reda på dominon och visste hvem hon var.

Plötsligt smög en liten mjuk hand in i hans, han vände sig hastigt om, der var hon åter, den försvunna, och två stora, svarta ögon riktades nu genom masken på honom. Han studsade, de ögonen borde han känna.

»Ugo», hviskade dominon.

»Fosca!»

Ugo stod handfallen, och de svarta ögonen blixtrade af förtrytelse.

»Jag har verkligen kommit hit för din skull i qväll, men nu kanske jag gerna kan återvända till gudarne — ifall du ännu anser att jag kommit derifrån.»

»Du förstår — ett litet skämt — tag icke illa upp —»

»Icke taga illa upp!» De svarta ögonen blefvo ännu svartare och den lilla handen kramade hårdt hans fingrar. »Brukar ni ofta roa er med dylika små skämt, min herr man?»

»Men Fosca», utbrast Ugo, i sitt bryderi tillgripande det första bästa urskuldande han kunde hitta

på, »huru kan du begära, att en man skall kunna motstå sin egen hustru? Själarna finna hvarandra, förstår du, genom mask och domino och all möjlig förklädnad.»

»Förlåt, min herre, nu kan det vara nog med maskeradskämtet. Kanske ni behagar skaffa mig en vagn, så att jag får fara hem.»

»Nej, har du kommit hit, skall du dansa med mig.» Tagen af det löjliga i sin belägenhet slog han tvärt öfver i yster uppsluppenhet och, fattande sin förolämpade fru om lifvet, drog han henne hastigt med sig ut i dansen. Och hon blef så öfverraskad af detta besynnerliga sätt att svara på hennes rättmätiga förtrytelse, att hon följde med utan att egentligen rätt komma till besinning om det hela. Han förstod detta och begagnade sig deraf. Oupphörligt tillhviskande henne de ömmaste smeknamn, de eldigaste kärleksutgjutelser dansade han med henne allt lifligare och lifligare, tills hon slutligen blef så yr i hufvudet af både det ena och det andra, att hon bad honom stanna, hon förmådde icke mera. Han lydde genast.

»Vill du gå till buffeten eller vill du ha en loge?»

»Jag vill fara hem.»

»Du är för varm, du kan förkyla dig. Och så ville jag gerna få ännu en stund ha roligt tillsammans med min förtjusande lilla hustru», invände Ugo inställsamt; han tänkte att hvilken afbön eller botgö-

ring, som ännu förestod honom, allting skulle reda sig lättare på balen än hemma.

»Jag vet icke, att du gjort dig förtjent af att ha roligt mera i dag. Låt oss fara.»

Ugo böjde ångerfullt hufvudet och tordes icke försöka någon invändning vidare.

Men när han hjälpt upp Fosca i en vagn och vände sig till kusken för att säga adressen, tillade han hviskande: »Dubbel kurs, om du kör långsamt och tar en omväg.»

Kusken knep ihop ena ögat till tecken att han förstått, och Ugo sprang upp i vagnen.

»Fryser du, Fosca?»

Intet svar.

»Var icke ond på mig längre. Du är ju så söt, hur kan man undgå att bli litet kär i dig, om man också älskar dig förut i annan skepnad? Om det icke varit du sjelf —.» Han sökte efter hennes hand men fann den icke.

»Nästa gång skall jag skicka någon annan i mitt ställe.» Den stackars Fosca tänkte inom sig, att det skulle hon nog akta sig för, men det skadade icke om Ugo vore osäker för ett förnyadt, farligt prof.

»Blir du icke het af masken? Får jag taga af den?» Då intet svar följde, ansåg han tillåtelsen gifven och blef häraf modigare. »Du förlåter mig ju», hviskade han, under det han famlade efter handen,

»nog vet du huru mycket jag håller af dig, och egentligen har jag ju intet ondt gjort.»

»Intet ondt gjort!» Fosca spratt upp och slet af sig masken. Hennes förtrytelse strömmade öfver; allt som bedröfvat henne under den förflutna tiden, från kramsfåglarne till hennes öfvergifna ensamhet och sist balen, fick luft och uttalades i harm, så mycket starkare som hon icke ville låta den i botten öfverväldigande smärtan bli synbar.

Ugo försökte försvara sig, men att afbryta en qvinna, helst en italienska, som känner sig förorättad och vill säga detta, det har ännu aldrig lyckats en karl. Han teg förintad, tills hon tystnade utmattad. Då vågade han en tveksam fråga, om hon verkligen menade allt, hvad hon sagt, han kunde icke förstå, att han syndat så mycket.

»Veta ni män då icke ens, när ni göra oss ondt?» afbröt hon honom.

»Det tycks så», svarade han undergifvet, och Fosca kastade sig häftigt in i vagnshörnet.

»Fosca», sade han efter ett ögonblicks tystnad och tillät sig flytta sig litet närmare henne, »är du icke en smula orättvis ändå?»

»Om jag är orättvis, hvarför befäller du mig icke då att tiga?»

»Hur skall jag kunna det, du är ju så våldsam?» mumlade han, alldeles förbryllad af detta oväntade svar.

»Så är det. När vi äro eftergifna och undfallande, då ha ni ingen försyn, men resa vi oss bestämdt mot er, då bli ni ödmjuka. Att du icke blygs det minsta, Ugo.»

»Håller du af mig som förr, om jag blygs?» Han makade sig ännu närmare henne, så nära han egentligen kunde komma, och fann äntligen den sökta handen.

»Visst håller jag af dig», svarade hon, ofrivilligt veknande. »Men hädanefter blir det icke jag som är ödmjuk», tillade hon i tankarne.

»Kanske då att jag haft orätt», hans hufvud sjönk ned mot hennes axel, »men jag har icke velat göra dig ledsen, Fosca.»

»Jag tror, vi äro framme nu.»

Kusken hade ärligt förtjent sin dubbla kurs, det kunde icke förnekas, men Ugo tyckte ändå, att de bort komma fram åtminstone en minut senare. Men detta var nu intet att göra åt.

Fosca suckade lätt, då hon obesväradt vid sin mans sida gick förbi portvakten. Det var icke utan, att hon tyckte sig ha blifvit mycket elak, sedan hon blott ett par timmar tidigare skyggt smög sig fram genom förstugan, gömd bakom den glada Ida Farfallini.

»Men om våra män icke unna oss att vara lyck-

liga, utan att vi bli elaka, så må de skylla sig sjelfva», tänkte hon.

»Kan jag hjälpa dig?» frågade Ugo med förekommande tjenstaktighet, då de voro inkomna och hon började knäppa upp dominon.

»Tack», svarade hon nådigt, »jag vill taga af denna, innan jag går in för att se till gossen. Kommer du med?»

»Hvad du är söt, Fosca. Om du visste, hvad jag älskar dig.»

»Verkligen?»

»Du är grym, om du icke tror mig. Är du ond på mig ännu?»

Hon slog honom lätt på fingrarne.

»Kom nu, så gå vi in till gossen.»

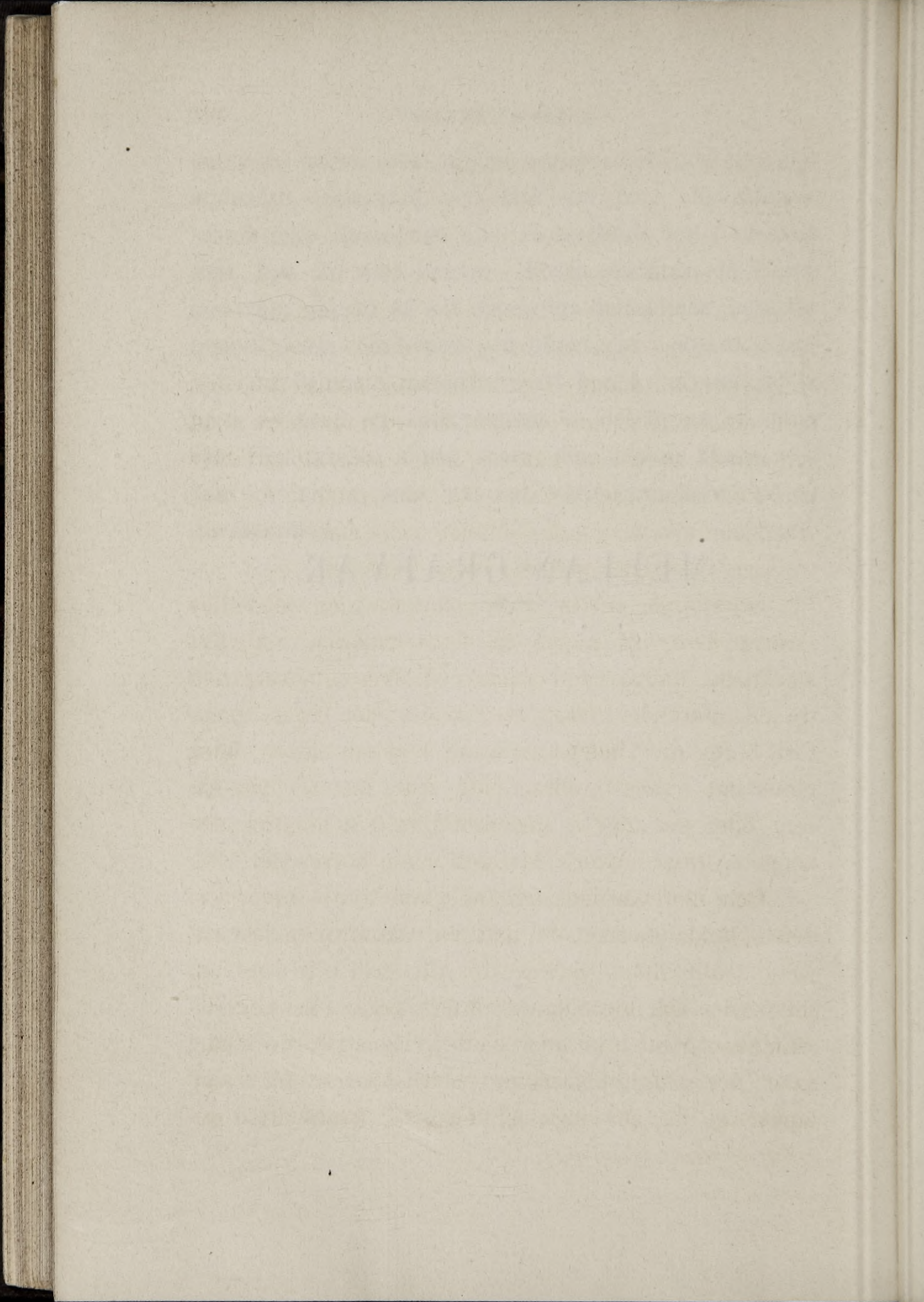
* * *

Ugo och Fosca Rainaldis äktenskap framhålles ofta såsom bevis på att lyckliga äkta makar verkligen finnas till i verlden, något som af många, både pessimister och optimister, drages starkt i tvifvelsmål — undantagande när ett bröllop firas, ty då, det är en känd sak, strömmar talet om lycka öfver alla bräddar. Ugo tillber och beundrar sin hustru såsom sammanfattningen af allt fullkomligt i verlden; hvilka önskingar, han blott kan läsa i hennes ögon, dem fyller han. Deras manliga bekanta förklara högt, att

det vore heller icke möjligt annat med en så ovanligt angenäm, behagfull och älskvärd fru. Fruntimren kunna icke förstå det alls, så nyckfull och fordrande som hon är mot honom. Fosca skrattar, då någon god vän, manad af sitt upprigtiga deltagande, berättar henne dessa omdömen och oftast det sednare, hvarvid hon stundom medgifver, att hon är mycket elak, men — med en axelryckning — det är nu en gång så. Hon gråter aldrig mera, den vackra Fosca, och Ugo har aldrig, som hon vet, varit utan henne på en maskeradbal.

MELLAN GRAFVAR.

Lyssnen till sagan, I qvinnor, som saknande drömen om en försvunnen lycka eller om en lycka, anad och åtrådd men icke hunnen, och I, som, stolta i eder kärleks visshet, sen i lifvet blott ett grundlag för eder öfverströmmande glädjes fullhet och mäten allt efter måttet af eder sällhet, hören, lyssnen.

Stjernorna tindra öfver slottet, men inga ljus skimra dem till mötes ur fönsterraderna, som likt slocknade, håliga ögon skåda ned öfver de sekelgamla träden, derunder intet steg ljuder, der ingen annan röst höres än vindens. Ensam herskar natten, intet menskligt väsen kommer att störa henne med sin sorg eller sin glädje, sina drömmar, sin längtan, sitt hopp. Allting sofver. Hvilken sömn sofves der?

Och morgonsolens gyllene glans gjutes öfver jorden i bländande rikedom, naturen vaknar, människorna vakna, allt lifvet väckes åter till strid och sträfvan, till fröjder och njutningar, till försakelser eller segerns vinning. Men tyst är i slottet. Solstrålarne leka i salar, der glädtigt barnskratt aldrig klingar, der rosiga läppar ej le, der inga sluta sig till hvarandra i ge-

mensam lycka eller gemensamma pröfningar. Det lif, som lefver der, det lefver hos döden och minnet.

Minnet eger mycket att rufva på inom dessa murar. Der har älskats, der har hatats, blod har flutit, tårar ha gjutits, lek och löjen ha blandats med smärtans ångest, lidelser brutits mot lidelser. List och våld ha drifvit sitt spel, förtrycket har sprängt gift in i ädla sinnen och hämden har frossat, lurande i bakhåll, men tid efter tid framstår ock ur skuggorna härlig och klar någon bild, strålande genom eget inre ljus, renad genom sjelfförnekande hängifvenhet och uppoffring, och tyst kamp för sanning och rätt eller stolta dåd af mod och okuflig fasthet förtälja om att mörkret kan lägga sig tungt och qväfvande öfver verlden, men till evig död förmår det ej döma den.

Solljuset flödar öfver det tysta slottet och de sekelgamla träden med deras skiftande skuggor. Varm smyger en stråle in i det stilla, kyligt lugna rum, som vitnar om huru lifvets vågor följa hvarandra flod efter flod i evigt vexlande, evigt lika svall. Sommarens budskap bär den strålen till minnesstodernas kalla marmor, till dödens insegel, till förgängelsens vårdtecken.

Och hon förstår det sköna budskapet, hon, den ensamt lefvande, som dröjer bland grafvarne der, den ädla qvinnan med det i förtid grånade håret, som lutar sig mot stenen, hvarunder förvaras de jordiska kvar-

lefvorna af dem, för hvilka hennes hjerta slagit varmast.

Der gömdes maken, han, som vann hennes ungdomskärlek, och med hvilken hon varit förenad i den sannaste innerlighet, i en lycka, som intet grumlat, emedan de gemensamt, med aldrig brutet, ömsesidigt förtroende burit både godt och ondt. Men dagen kom, då maningsropet ljöd, som kallade italienske män till förtvivlans kamp för frihet, och till hans hjerta trängde det ropet med berusande makt. Och hustrun såg det.

»Tänk icke på mig och barn», hviskade hon och slöt sig till hans bröst, »tänk på vårt land.»

Han lemnade sina fäders hem och beträdde dess tröskel aldrig mer. Endast hans lik förde den djupt böjda, dock icke krossade enkan dit genom nöd och faror, som läto henne känna smärtan med dubbel styrka men ej kunde komma henne att digna. Hon visste hvad som ålåg henne än, det tvang henne att bära sorgen.

»Lär våra söner att fylla hvad jag icke hinner», hade hans sista ord till henne varit.

Och alla hade de gått ut, vigde till striden af moderns välsignelse; icke ens den siste, yngste, nästan ett barn, hade hon behållit. Deras blod mängdes med strömmen, som bröt dammen för fosterlandets frigörelse och enhet, och hon, som gifvit dem lif, hon samlade deras stoft i fädernegriften.

Enka och barnlös mor står hon ensam bland minnesvårdar, hennes gård är gifven, nu får hon sörja. Men hennes sorg är den glada sorgen, ty maningen är hörsammad, löftet är infriadt, sönerna fylde hvad fadern ej hunnit. Andra mödrar läre sina söner att fylla nya tidehvarfs värf, bland minnesvårdar är hennes verld nu slut.

Se, solstrålen glänser på de gyllene inskrifternas namn, grafvens språk, men klarare än lyser skriften i ödets bok, om ock få förmå läsa den ännu.

Intet folk kan förgås, så länge det eger qvinnor, som hafva mod att offra och förstå att offra i rätta stunden. Men stort, i sanning stort, blir endast det folk, hvars qvinnor rätt veta, hvad allt en qvinna för-
mår, och med ren glädje gifva, hvad dem tillhör att gifva. Må qvinnan tända småsinnets och lumpenhetens bål och lägge hon grunden, derå mannen bygge, stärkt och hjälpt af henne.

Derför lyssnen till sagan, I som älsken och ären älskade, eder är magten till ondt som till godt, ve eder, om I sviken, tungt blir ert ansvar då.

På *A. W. Björcks förlag* ha utkommit:

Studier efter naturen. Teckningar från Italien af *Augusta Braunerhjelm*. Pris 2 kr. 25 öre.

Fragment. Studier och dikter af *Daniel Fallström*. Pris 2 kronor.

Bilder från hembygden. Tolf berättelser af *H. H.* Pris 1 kr. 75 öre.

Vid vägkanten. Berättelser och skizzer af *Amanda Kerfstedt*. Andra samlingen. Pris 2 kr. 25 öre. — Första samlingen förut utkommen och kostar 2 kronor.

Gömda blad. Biografiska notiser och strödda kulturdrag från Vestergötland af *Johannes Sundblad*. Pris 3 kr. 50 öre.

Födelsedagsbok med verser samlade ur svenska författare af *B. I.* Andra upplagan. Inbunden i elegant clothband med guldsnitt. Pris 2 kronor.

